

CRUX

TEEMA
MUSIIKKI

2

MAALISKUU 2014
Kirkon akateemiset AKI ry.

MARTTI LUTHER

- MUSIIKKI ON
JUMALAN
PARAS LAHJA

- Papin ja kanttorin yhteistyö
- Musiikin vaikutus aivoihin

VERKOSSA
Papiston päivät 2014

Rakastan musiikkia,
koska se on Jumalan lahja,
ei ihmisen. Se ilahduttaa
mielen, karkottaa Paholaisen
ja luo viatonta iloa. Musiikkia
harjoitettaessa väistyvät viha,
himo ja ylpeys.

Martti Luther

Rakenteita muutetaan, mikä muuttuu?

Pitkään valmisteltu ja melkein läpikeskusteltu seurakuntien rakennemuutoshanke kääntyy loppusuoralleen. Kuluvan vuoden kirkolliskokouksissa päätetään laajasta puitelakipaketista.

Käsittelyyn tuleva ehdotus rakentuu aiemmin esitellylle pohjalle. Jokainen seurakunta kuuluisi yhtymään; yhtymä hoitaisi yhteiset työmuodot, hallinnon, talouden, hautausmaat, viestinnän ja henkilöstöasiat; jokainen yhtymän seurakunta olisi kirkkoherran johdolla toiminnallisesti itsenäinen. AKIn hallitus antoi esityksestä lausuntonsa ja löysi siitä paljon hyvää ja kannatettavaa. Mutta samalla heräsi epäily, miten uudistus käytännössä toteutuu sitten, kun puitelakeja ryhdytään käytännössä toteuttamaan kapitulien johdolla ja paikallistasolla. Esitykseen sisältyy paljon periaatteellisesti merkittävää, ja siinä kosketellaan monia kirkossamme kiistoja aiheuttanutta asiaa. Kirkolliskokouksessa voi olla houkutuksena puuttua yksityiskohtiin, jotka lakimuutoksina myös vaativat määräenemmistöä. Yksittäisillä linjauksilla kokonaisuuden tasapaino ja loogisuus saattaa kärsiä.

Vaikka kirkon työntekijämäärän sanotaan pienenevän, esityksessä henkilöstökysymyksillä on oma merkittävä sijansa. Kun uudistus aikanaan jalkautuu konkreettiseksi, yhtymän rakennetta koskeviksi päätöksiksi, miten silloin henkilöstö pääsee vaikuttamaan asioihin riittävän ajoissa? Tähän mennessä toteutuneissa seurakuntaliitoksissa

yhteistoiminnallisuus ja siihen liittyvät säädökset on saatettu sivuuttaa miltei kokonaan.

Suurin henkilöstöön liittyvä epävarmuustekijä kulkee nimellä ”liikuteltavuus ja joustava työvoiman käyttö”. Vaikka henkilöstö on erikseen sijoitettu vain johonkin yhtymän seurakuntaan, työntekijä voidaan yhtymän päätöksellä siirtää seurakunnasta toiseen. Samoin seurakuntarajat voidaan velvoittaa ylittämään sijaisuustilanteissa. Tälläkin kohtaa paljon jää riippumaan siitä, millainen toiminta- ja hallintokulttuuri uusiin yhtymiin luodaan.

Esitys vähentää säätelyä ja korostaa erilaisten toteuttamistapojen merkitystä, jolloin kirkkoomme voisi tulla myös hallinnollinen ja rakenteellinen erilaisuus. Yhtenä ilmentymänä tästä on se, että säädöksistä poistettaisiin maininta kanttorin ja diakonian virkojen pakollisuudesta. AKI katsoo, että entinen säädös on syytä pitää voimassa. Virkojen pakollisuus alleviivaa sitä, että seurakunnan perustehtävästä tinkiminen ei olisi mahdollista vaikeimmassakaan taloustilanteessa.

Eräänlaista henkilöstöpolitiikkaa on siinäkin, kun johtavista kirkkoherroista tehdään yhtymän muiden kirkkoherrojen hallinnollinen, mutta ei toiminnallinen esimies. Kirkkoherrat ajattelevat asiasta varmaan eri tavalla. Ongelmana on ainakin toiminnallisen ja hallinnollisen johtamisen erottaminen. Kokemusten mukaan yleensä se taho, joka päättää resurssien käytöstä ja jakamisesta, nappaa itselleen todellisen

ESKO JOSSAS
AKIn toiminnanjohtaja

vallan. Toisaalta ei ehkä ole aivan paha, että kirkkoherroillekin tulee se tuki, jota lähiesimies parhaimmillaan voi antaa.

Suuren luokan kysymykseksi varmaan nousee se, toimiiko kirkkoherra tai johtava kirkkoherra puheenjohtajana neuvostossa. Esitys lähtee siitä, että kirkkoherra on asianomaisen toimielimen jäsen ja hänet voidaan myös valita puheenjohtajaksi. Toisaalta vaalilla valittu luottamushenkilö voidaan myös aina valita puheenjohtajan tehtävään. Lausunnossaan AKI kannatti tätä järjestelmää.

Päälle päätteeksi esitys asettaa tavoitteeksi, että muodostettavat yhtymät olisivat aina taloudellisesti itsekannattavia. Tämä on tavoitteena ja järjestelmänä kannatettava kehityssuunta. Mutta on kuitenkin syytä pahaa pelätä, että köyhät meillä on aina keskuudessamme. ✕

"Musiikki käyttää samaa
kanavaa kuin sana."

-Miikka Anttila

18

LUE!

15

PAPISTON
PÄIVÄT
2014

ARTIKKELI

**SEURAKUNTIEN YHDISTYMISPROSESSIN
VAIKUTUKSET ASIAKASLÄHTÖISYYTEEN** 34
Keskijohtajien kokemuksia yhdistymisprosessista
Helsingin ydinkeskustan seurakunnissa

TUKEA SIELUNHOITOTYÖLLE 38
Kirja Auttava kohtaaminen
käsittelee sielunhoidon perusteita

EKOPAASTO 42
Saarnajuuria ekopaastoon
tarjotaan kolmen teeman kautta

TEEMA

LUTHERIN MUSIIKIN TEOLOGIAN OPETUKSIA 18
Musiikki avaa tärkeitä näkökulmia
kristilliseen uskoon

PAPPI JA KANTTORI 22
Työpari, jonka yhteistyö näkyy
ja välittyy eteenpäin

MUSIIKIN AIVOTUTKIMUS 26
Paljastaa hämmästyttäviä ominaisuuksia
musiikin voimasta

UUTTA TUTKIMUSTA KIRKKOMUSIIKIN SARALTA 30
Esittelyssä viisi mielenkiintoista tutkimusta

Anna palautetta
ja voita
iPad mini!

s. 69

26

KIRJOITUSSARJAT

Eläkeläisen mietteitä	33
Säkeistö pyhään	44
Kirkon erityisvirassa	46
Autoja akilaisille	50

VAKIOT

Ordinariokoulutus	12
Akipedia	13
Opiskelijavinkkel	29
Työntekijän näkökulmasta	37
Tekstin ääressä	54

AJANKOHTAISTA

AKIn valtuusto uudistui sähköisesti	8
Eläkeläisten Nostalgia-matka Ahvenanmaalle	10
Kesän kanttoritapaaminen	11
Kenestä Vuoden pappi 2014?	12
Pappisliiton apurahaa haettavana	13
Papisten päivät 2014	15

8

CRUX

JULKAISIJA

Kirkon akateemiset AKI ry.
Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki

PÄÄTOIMITTAJA Merja Laaksamo
Puh. (09) 4270 1506
merja.laaksamo@akiliitot.fi

TOIMITUSSIHTEERI Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515, faksi (09) 148 5875
heli.meinola@akiliitot.fi

TOIMITUSKUNTA

Kaisa-Leena Harjunmaa-Hannikainen, kanttori
Merja Laaksamo, pastori (pj.)
Milla Mäkitalo, seurakuntapastori
Karoliina Nikula, johtava sairaalapastori
Panu Pihkala, turkija
Ilkka Raittila, sairaalapastori
Minna Raassina, johtava kanttori
Pekka Soranummi, kanttori

OSOITTEENMUUTOKSET

Tuija Kukkonen
Puh. (09) 4270 1503
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515
heli.meinola@akiliitot.fi

TOTEUTUS JA ULKOASU

MCI Press Oy
Mikonkatu 8 A, 00100 Helsinki

ILMOITUSHINNAT

Koko	
2/1 s.	380 mm x 255 mm 1 790,- euroa
1/1 s.	190 mm x 255 mm 1 020,- euroa
1/2 s.	155 mm x 114 mm 73 mm x 228 mm 560,- euroa
1/4 s.	101 mm x 118 mm 330,- euroa
1/8 s.	101 mm x 55 mm 200,- euroa
takisivu	190 mm x 230 mm 1 200,- euroa

ISSN 0783-0122

PAINOPAikka

Scanweb Oy

YHTEEN HIILEEN

Eero Annala

KANTTORI-URKURILIITON
PUHEENJOHTAJA
eero.annala@evl.fi

Seurakuntien järjestämät musiikkitilaisuudet täyttävät kirkot. Toissa vuonna järjestettiin lähes 15 000 tilaisuutta, joihin osallistui noin 1,7 miljoonaa kävijää. Kirkon lippulaisista vasta puhutaan.

Joka paikkakunnalta löytyy kirkkorakennus, joka palvelee seurakuntalaisiaan usein oivalla akustiikalla, hienoilla uruilla, kuoroilla, soitinyhtyeillä, bändeillä ja ammattitaitoisilla kanttoreilla. Tätä pidetään

itsestäänselvyytenä. Kuoroissamme laulaa yli 50 000 laulajaa, seurakunnissa työskentelee lähes 1 000 palkattua musiikin ammattilaista. Kirkon jäsenkadon myötä resurssit vähenevät, pitäisikö käydä puolustuspöteroihin? Kanttorin virkoja ei pidä vähentää. Messun kokonaisuudesta noin puolet on musiikkia. Se on sitä lippulaisvan soivaa muotoa.

Kirkon musiikista vastaa kanttori. Kokemukseni mukaan monilla paikkakunnilla tämä ei ole itsestäänselvyys. Ristivetoa koetaan luottamushenkilöiden, aktiivisten seurakuntalaisten, esimiesten ja jopa työtovereiden välillä. Musiikkinen paljous puhututtaa. Olen ehdottomasti sitä mieltä, että kaikki kukat saavat kukkia, kunhan valinnat tehdään perustellusti ja musiikit toteutetaan hyvin. Koen ongelmalliseksi eri genrejen samanaikaisen yhdistämisen. Miten se hoidettaisiin tyylikkäästi? Minulla ei ole tähän suoraa vastausta. Oman rovestikuntani alueella emme käytä äänitteitä kirkollisissa toimituksissa, vaikka nii-

täkin pyyntöjä tulee. On aika tehdä pelisäännöt selväksi paikallistasolla, jotta työhyvinvointi ja työssä jaksaminen kukoistaisivat. En halua viljellä ajatusta, että on olemassa niin sanottuja klassisen musiikin osaajia ja sitten ovat ne muut. Vastakkainasettelu ei tuota hyvää hedelmää. Itse Sibelius-Akatemian kasvattina edustan vahvaa klassista osaamista, mutta kyllä esimerkiksi rippileireillä yritän parhaani mukaan tehdä nuorten lauluista soivaa satsia omilla vaapasäestyksen eväilläni. Yhdessä musisointi on kuitenkin kivaa, ainakin sen pitäisi olla. Pelisääntöjä voi rakentaa hyvässä hengessä esittelemällä eri tahoille kanttorin ydinosaamista, jonka kuvaus löytyy muun muassa Sakastin sivuilta.

Olin Seinäjoella helmikuun alussa valtakunnallisilla jumalanpalveluspäivillä. Päivien otsakkeena oli ”Parahat evähät”. Oli hyvät päivät. Jäin kuitenkin kaipaamaan messun musiikin syvällistä kanavaa esimerkiksi teemalla Sana soi. Siinä kohtaa jäi nälkä, ei löytynyt eväitä. Me kanttorit tiedämme tästä aika paljon, mutta muut osallistujat eivät välttämättä tiedä. Mikäli halutaan messuihin uutta otetta, raikasta ilmettä ja monivaihteista toteuttamista, ei kanttori yksin juuri mitään voi. Messun muiden toimijoiden, niin työntekijöiden kuin vapaaehtoisten, tulee olla asian kanssa iholla ja puhalttaa yhteen hiileen. Päiviltä jäi päällimmäiseksi mieleen valtava innostus, tekemisen meininki ja kiinnostus pyhää messua kohtaan. Uskon, että se kantaa hedelmää. Seinäjoella ei juuri kukaan asettanut epäilyksenalaiseksi sitä, että sunnuntain messu on edelleen seurakunnan päätoiminto. ✕

Kirkon musiikista vastaa kanttori. Kokemukseni mukaan monilla paikkakunnilla tämä ei ole itsestäänselvyys.

Kirkollinen yhteisö sormen päässä

Kotimaa Pro on seurakunnan työntekijöiden ja luottamushenkilöiden työkalu verkossa. Löydät sieltä työalakohtaisesti ja teemoittain koottua asiasisältöä, josta on aidosti hyötyä työssäsi.

Kotimaa Pro kuuluu kaikkiin seurakuntatilauksiin. Ota käyttöön!

Rekisteröidy
Nyt!

Olethan jo rekisteröitynyt?

Tarvitset rekisteröitymistä varten asiakasnumerosi*

- ▶ **1.** Mene osoitteeseen www.kotimaapro.fi/rekisteroityminen
- ▶ **2.** Täytä rekisteröitymislomake
- ▶ **3.** Kirjaudu Kotimaa Pro -sivustolle

*Asiakasnumerosi löydät Kotimaa-lehden osoitekentästä tai saat sen soittamalla asiakaspalveluun puh. 020 754 2333.

KOTIMAA
Kotimaa on nyt enemmän. Kotimaa on PRO.

AKIN VALTUUSTO UUDISTUI SÄHKÖISESTI

Uudet valtuutetut on valittu toimikaudelle 2014–2017. Sähköinen vaali onnistui hyvin, vaikka äänestysprosentti laskikin. Äänioikeuttaan käytti aikaisempaa harvempi vuoteen 2010 verrattuna. Äänestysprosentti oli Kanttori-urkuriliiton vaaleissa 21,6 (33,36) ja Pappisliiton vaaleissa 18,3 (31,70). AKIn vaalissa äänestysprosentti oli 19,04 (32,08).

Kanttori-urkuriliiton valtuustossa oli jaossa 12 paikkaa ja Pappisliiton valtuustossa 28 paikkaa. Perusliittojen valtuustot muodostavat yhdessä AKIn valtuuston, joten paikkoja oli yhteensä 40.

Pappisliiton valtuustoon valittiin 16 naista ja 12 miestä. Kanttori-urkuriliiton valtuustoon valittiin neljä naista

ja kahdeksan miestä. AKIn valtuustossa naisia ja miehiä on molempia 20. Vuonna 2010 luvut olivat 18 naista ja 22 miestä.

Valtuustopaikkojen jakauma muuttui jonkin verran sen vuoksi, että osa valtuustoon valituista toimii tällä hetkellä perusliittojen hallituksissa. Heidän varajäsenensä nousevat valtuustoon hallitustyöskentelyn ajaksi. Tällöin naisten määrä kasvaa kahdella Pappisliitossa (18 naista, 10 miestä) ja yhdellä Kanttori-urkuriliitossa (5 naista, 7 miestä). AKIn valtuustossa on näin ollen tällä hetkellä 23 naista ja 17 miestä. Valituiksi tulivat liitoittain ja hiippakunnittain seuraavat ehdokkaat.

Suomen Kanttori-urkuriliitto ry:n valtuuston jäsenet ja kaksi ensimmäistä varajäsentä kaudella 2014–2017

(Nimen perässä vertausluku ja äänimäärä)

Turun arkkihiippakunta

(2 jäsenpaikkaa)

Ehdokaslista I: (ääniä yht. 12)

Laakkonen, Olli-Pekka (12/12)

Ehdokaslista II: (ääniä yht. 11)

Tasala, Anna (11/11)

Ehdokaslista III: (ääniä

yht. 7) Äänimäärä ei riitä

valtuustopaikkaan, varajäsen

Sarametsä, Henri (7/7)

Tampereen hiippakunta

(2 jäsenpaikkaa)

Ehdokaslista I: (ääniä

yht. 4) Äänimäärä ei riitä

valtuustopaikkaan, varajäsenet

Salomäenpää, Olli (4/3), Linna,

Heljä (2/1)

Ehdokaslista II: (ääniä yht. 16) Ali-

Löytty, Heikki (16/8) -> hallitus,

Keränen, Terhi-Tuulia (5,3/2),

Huomo, Matti (8/5), varajäsen

Nappari, Minna (4/1)

Oulun hiippakunta (2

jäsenpaikkaa)

Ehdokaslista I: (ääniä yht. 33)

Piirainen, Keijo (33/10),

Hekkala, Markku (16,5/9),

varajäsenet Stöckell, Kaisamarja

(11/8), Kentala, Anni-Mari (8,25/2)

Mikkelin hiippakunta

(1 jäsenpaikka)

Ehdokaslista I: (ääniä

yht. 7) Äänimäärä ei riitä

valtuustopaikkaan, varajäsen

Raassina, Minna (7/7)

Ehdokaslista II: (ääniä yht. 18)

Pellinen, Marianna (18/9)

-> hallitus, **Paukku, Terhi** (9/9)

Borgå stift (1 jäsenpaikka)

Ehdokaslista I: (ääniä yht. 22)

Tollander, Reidar (22/13),

varajäsenet Sirén, Paula (11/5),

Ellfolk-Lasén, Maria (7,3/4)

Kuopion hiippakunta

(1 jäsenpaikka)

Ehdokaslista I: (ääniä

yht. 8) Äänimäärä ei riitä

valtuustopaikkaan, varajäsen

Haikarainen, Kari (8/8)

Ehdokaslista II: (ääniä yht.

13) **Jauhiainen, Ossi** (13/7),

varajäsen Tuura, Riikka (6,5/6)

Lapuan hiippakunta

(1 jäsenpaikka)

Ehdokaslista I: (ääniä yht.

27) **Valtasaari, Risto** (27/19),

varajäsenet Lampinen, Sirpa

(13,5/5), Manninen, Johanna (9/3)

Helsingin hiippakunta

(1 jäsenpaikka)

Ehdokaslista I: (ääniä yht. 21)

Lamminen, Mari (21/10),

varajäsenet Andersson, Marjukka

(10,5/8), Ahokas, Jukka (7/1)

Espoon hiippakunta

(1 jäsenpaikka)

Ehdokaslista I: (ääniä yht. 13)

Pulli, Anna (13/13)

Ehdokaslista II: (ääniä

yht. 4) Äänimäärä ei riitä

valtuustopaikkaan, varajäsenet

Annala, Eero (4/4), Hannonen,

Erkki (2/0)

Suomen kirkon pappisliitto ry:n valtuuston jäsenet ja kaksi ensimmäistä varajäsentä kaudella 2014–2017

(Nimen perässä vertausluku ja äänimäärä)

Turun arkkihiippakunta

(3 jäsenpaikkaa)

Ehdokaslista I: (ääniä yht. 46) Laaksonen, Suvi (46/11)
-> hallitus, **Kinnunen, Mari** (15,3/6), **Kairavuo, Jani** (23/9), varajäsenet Ahola, Elina (11,5/6), Rautiainen, Tiina (9,2/6)
Ehdokaslista II: (ääniä yht. 32) **Järnfors, Sari** (32/14), varajäsenet Saurio, Olavi (16/8), Hautala, Lasse (10,6/6)

Tampereen hiippakunta

(4 jäsenpaikkaa)

Ehdokaslista I: (ääniä yht. 62) Paarlahti, Teemu (62/19)
-> hallitus, **Vuorela, Sanna** (15,5/5), **Kemppainen, Jari** (31/17), **Eloranta, Kati** (20,6/13), varajäsenet Kulhia, Ali (12,4/4), Simula, Markku (10,3/3)
Ehdokaslista II: (ääniä yht. 22) **Jyrkkä, Kaija** (22/12), varajäsenet Eskelinen, Kari (11/7), Sabbah, Johnny (7,3/3)

Oulun hiippakunta

(3 jäsenpaikkaa)

Ehdokaslista I: (ääniä yht. 69) **Nissinen, Heikki** (69/20), **Kuusela, Hanna** (34,5/11), **Karppinen, Heikki** (23/10), varajäsenet Leppälä, Anita (17,25/9), Pieskä, Aino (13,8/8)

Mikkelin hiippakunta

(3 jäsenpaikkaa)

Ehdokaslista I: (ääniä yht. 20) **Moilanen, Reijo** (20/13), varajäsen Pehkonen-Suoranta, Kaisa-Liisa (10/7)
Ehdokaslista II: (ääniä yht. 4) Äänimäärä ei riitä valtuustopaikkaan, varajäsenet: Lemmetyinen, Saku (4/2), Paintola, Leena (2/2)
Ehdokaslista III: (ääniä yht. 11) Äänimäärä ei riitä valtuustopaikkaan, varajäsenet Liikanen, Laura (11/8), Kalpio, Kukka-Maaria (5,5/3)
Ehdokaslista IV: (ääniä yht. 34) **Silvonen-Jokinen, Leena** (34/13), **Loikkanen, Toivo** (17/11), varajäsen Luukkonen, Osmo (11,3/10)

Borgå stift (2 jäsenpaikkaa)

Ehdokaslista I: (ääniä yht. 31) **Eckholm, Camilla** (31/14), **Åstrand, Bo-Göran** (15,5/10), varajäsenet Lindblom, Rune (10,3/5), Forslund, Mikael (7,75/2)

Kuopion hiippakunta

(2 jäsenpaikkaa)

Ehdokaslista I: (ääniä yht. 52) Rask, Petri (52/15) -> hallitus **Huhtala, Mikko** (17,33/10), **Romo, Salla** (26/12), varajäsenet

Husso, Sanna (13/9), Pulkkinen, Mika (10,4/6)

Lapuan hiippakunta

(3 jäsenpaikkaa)

Ehdokaslista I: (ääniä yht. 43) Hautala, Petri (43/21) -> hallitus **Lampila, Merja** (14,3/4), **Kangas, Vappu** (21,5/18)
Ehdokaslista II: (ääniä yht. 19) **Ojala, Seppo** (19/12), varajäsen Reukauf, Kati (9,5/7)

Helsingin hiippakunta

(5 jäsenpaikkaa)

Ehdokaslista I: (ääniä yht. 34) **Korpela, Tarja** (34/10), varajäsenet Antola, Tuomas (17/9), Kupiainen, Antti (11,33/7)
Ehdokaslista II: (ääniä yht. 87) **Korhonen, Raija** (87/25), **Heininen, Kaisa** (43,5/12), **Ferrand, Tarja** (29/12), **Kortelainen, Arja** (21,75/10), varajäsenet Sipiläinen, Ilkka (17,4/7), Petterson, Juha (14,5/6)

Espoon hiippakunta

(3 jäsenpaikkaa)

Ehdokaslista I: (ääniä yht. 70) **Keravuori, Pilvi** (70/21), **Tervonen, Ossi** (35/10), **Haapa-aho, Riitta** (23,33/9), varajäsenet Holm, Seppo (17,5/9), Huomo, Vilppu (14/6)

ELÄKELÄISTEN NOSTALGIA-MATKA AHVENANMAALLE

1.–3.10.2014

TERVETULOA Kanttori-urkuriiliton eläkeläisjäsenen Nostalgia-matkalle Ahvenanmaalle **1.–3.10.2014!** Matkasta on tarkoitus tulla yhtä suurta crescendoa! Lähtö Turusta keskiviikkona 1.10. klo 9.45 Viking Linen laivalla, paluu 2.10. illalla lähtevällä laivalla, joka saapuu Helsinkiin 3.10. klo 10.10. HUOM! Lähtö- ja paluusatama eivät ole sama. Matkalle voi lähteä myös avec.

Matkan hinta on jäsenille 200 euroa ja seuralaisina matkustaville ei-jäsenille 240 euroa. Hintaan sisältyy: matkaliput, meriaamiaiset, buffetlounas, kokoustila, majoitus kahden hengen hotellihuoneessa (yhden hengen huoneesta lisämaksu 41 €), kaksi kolmen ruokalajin päivällistä (ei sisällä juomia), neljän tunnin opastettu kiertoajelu bussilla, musiikkielämyksiä, yhteiskuljetus Lemböten leirikeskuksesta satamaan, majoitus kahden hengen hytissä kotimatalla (yhden hengen hytistä lisämaksu).

Yksityiskohtainen matkaohjelma lähetetään ilmoittautuneille. Mukaan mahtuu 50 ensiksi ilmoittautunutta. Ilmoittautumiset liiton kotisivujen kautta **www.aki-liitot.fi->Tapahtumakalenteri->Ilmoittautuminen Nostalgiamatkalle** tai puhelimitse **(09) 4270 1503**.

✕

Sydämellisesti tervetuloa Ahvenanmaalle!

Kanttori Kaj-Gustav Sandholm sekä Kanttori-urkuriiliton Nostalgia-työryhmä

Syksyn värit Ahvenanmaalla ovat kuin musiikki: – furioso (raivoisa) – agitato (rauhaton, myrskyisä) – maestoso (majesteettinen) – grazioso (suloinen) – amabile (rakastettava) – serioso (vakava).

Nostalgia-resa till Åland 1-3.10.2014

VÄLKOMMEN med på en resa "Nostalgia", till Åland den **1.-3.10.2014** för pensionerade kantorer + medresenärer, som vi planerar att bli ett enda stort crescendo. Avresa från Åbo onsdagen den 1.10 kl 09.45 med Viking Line, retur med nattfärja 2.10 kl 23.45 från Mariehamn till Helsingfors, ankomst kl 10.10. OBS! Vi anländer inte till samma hamn som vi avgick ifrån.

Resans pris för medlemmar är 200 €, för medresande icke medlemmar 240 €. I priset ingår: Personbiljetter, sjöfrukostar, lunchbuffé, konferensrum, del i dubbelrum, enkelrumstillägg 41 €, 2 st tre rätters middag exklusive dryck, fyra timmars rundtur med buss med guide, musikupplevelser, transfer Lemböte lägergård – hamnen, del i hytt på hemresan.

Detaljerat dagsprogram sänds till deltagarna. Anmäl dig genast, det finns plats för max 50 deltagare. Anmälningarna via förbundets hemsida **www.aki-liitot.fi->Tapahtumakalenteri->Ilmoittautuminen Nostalgiamatkalle** eller tfn **(09) 4270 1503**. ✕

Hjärtligt välkomna till Åland

Kantor Kaj-Gustav Sandholm och Kantor-organistförbundets Nostalgia-arbetsgrupp

Höstens färger på Åland är som musik – furioso (ursinnigt) – agitato (oroligt, stormigt) – maestoso (majestätiskt) - grazioso (behagligt) – amabile (älskvärt) – serioso (allvarsamt).

Kanttoritapaaminen ja jäsenetuja

PORI ORGAN FESTIVAALILLA

PORI ORGAN FESTIVAALILLA järjestetään jälleen suosittu liiton jäsentapaaminen. Tilaisuus on maanantaina **9.6.** kello 16 alkaen Porin seurakuntakeskuksessa, Itäpuisto 14. Aiheena on mm. liiton jäsenkyselyn tulokset ja kanttorin asema uudessa seurakuntayhtymämallissa. Tilaisuudessa on kahvitarjoilu.

Jäsentapaamisen osallistujat saavat ilmaisen lipun illan konserttiin, jossa Porin filharmoninen kuoro esittää **Ognian Vassilevin** johdolla Suomen ensiesityksenä Yves Castagnetin säveltämän Messun Salve Regina kuorolle, kaksille uruille ja solistille. Urkureina ovat **Ilpo Laspas** ja **Juhani Romppainen** ja sopraanosolistina **Marja Haapaniemi**. Kaikki liiton jäsenet saavat lisäksi 50 % alennusta kaikista festivaalin konserteista. Liiton jäsenille on myös neuvoteltu alennushinta hotellimajoituksesta. Lisätietoja on liiton kotisivuilla, www.skul.fi **X**

Pori Organ Festivaali 8. - 15.6.2014

JÄRJESTYKSESSÄÄN YHDEKSÄS Pori Organ Festivaali tarjoaa jälleen monipuolisen kattauksen musiikkia. Festivaalin aloittaa vuoden 2009 Pori Organin nuori taiteilija **Ilpo Laspas** barokkimusiikin konsertilla Siikaisten kirkossa sunnuntaina 8. kesäkuuta.

Urut ja Elokuva-konserteista on tullut festivaalilla jo perinne. Tämän vuoden elokuva on Ben-Hur. Musiikin elokuvaan improvisoi urkutaiteilija **Otto M. Krämer** Saksasta.

Festivaalilla esiintyvistä urkureista ranskalainen **Loïc Mallie** ja Saksasta saapuva **Michael Schönhheit** ovat urkureina legendaarista mainetta saavuttaneissa kirkkoissa. Loïc Mallie on titular-urkuri Pariisin Trinité-kirkossa, jossa Olivier Messiaen toimi urkurina yli 60 vuotta. Messiaenin musiikkia kuullaan myös Mallien Pori Organin konsertissa.

Michael Schönhheit nimitettiin vuonna 1996 Merseburgin katedraalin maailmankuulujen Ladegast-urkujen pääurkurin virkaan.

Nuorista lupaavista muusikoista koostuvan Barokkiorkesteri Ensemble Nylandian konsertissa kuulemme Antonio Vivaldin aina sykähdyttävän teoksen Le quattro stagioni, Neljä vuodenaikaa.

Festivaalin jazz-annoksesta vastaavat **Ray Blue** ja **Marian Petrescu**. Tämä upea saksofoni-piano-duo soittaa mm. Duke Ellingtonin, George

Gershwinin, Cole Porterin ja Thelonius Monkin jazz-klassikkoja perjantaina 13.6. yökonsertissa Cafe Jazzissa.

Lauantaina 14.6. on mahdollisuus kokea **Juha Uusitalon** maailmanmainetta saavuttaneen basso-baritonin soitin. Pori Organ festivaalin konsertissaan Keski-Porin kirkossa Uusitalo esiintyy yhdessä urkutaiteilija **Kalevi Kiviniemen** kanssa.

Festivaalin päätöskonsertissa sunnuntaina 15.6. esiintyy Organum-Seuran "Nuori Virtuoosi"-kilpailun voittaja **Petros Paukkunen**. Hän kantaesittää konsertissaan Matti Heinisen teoksen Saga sekä soittaa harvemmin kuultua romantiikan ajan urkumusiikkia Brittein saarilta.

Tervetuloa Pori Organ festivaalin konsertteihin!

Juhani Romppanen
taiteellinen johtaja

Festivaalin koko ohjelma löytyy osoitteesta www.poriorgan.fi

Liput: INFO Porin Kirjakauppa, Antinkatu 15 sekä paivi.holkko@evl.fi, 0400 309 838.

KENESTÄ VUODEN PAPPI 2014?

VUODEN PAPPIA voivat ehdottaa liiton alaosastot, teologian opiskelijoiden ainejärjestöt sekä hallituksen ja valtuuston jäsenet. Yksittäisellä jäsenellä on hyvä mahdollisuus saada äänensä kuuluvuun edustajiensa kautta. Hallituksen ja valtuuston jäsenet sekä alaosastojen yhdyshenkilöt löytyvät kotisivuilta www.akiliitot.fi.

Vuoden pappi -ehdotukset perusteluineen lähetetään **4.4.2014** mennessä osoitteella toimisto@akiliitot.fi. Ehdotuksessa voi käyttää myös kotisivuilta löytyvää lomaketta www.akiliitot.fi -> Lomakkeet.

Vuoden pappi 2014 julkistetaan Papiston päivillä 30.9.2014 Jyväskylässä. ✕

AKIPEDIA

MILLAISTA PALKKAA LÄHIESIMIEHEN KUULUU SAADA?

Kirkon palkkausjärjestelmässä palkkaus perustuu tehtävän vaativuuteen. Tehtävän vaativuus selvitetään esimiehen ja työntekijän yhdessä laatimalla tehtävänkuvauksella ja vaativuskriteereihin perustuvalla tehtävien vaativuuden arvioinnilla. Tehtävä on pääsääntöisesti sitä vaativampi, mitä korkeampaa koulutusta siihen vaaditaan.

Johtaminen on vaativaa

Esimiestehtävät katsotaan työmarkkinoilla yleisesti tehtävän vaativuutta merkittävästi korottavaksi tehtäväalueeksi. Henkilöstöjohtaminen on erittäin vaativa tehtävä; se vaatii suuren työpanoksen ja edellyttää perustehtävään liittyvästä osaamisesta poikkeavia taitoja.

Kirkonkin palkkausjärjestelmässä esimiestehtävien tulisi pääsääntöisesti merkitä siirtymistä ylempään vaativusryhmään suhteessa viran perustehtävään. Nimike ei ole ratkaiseva, vaan esimiestehtäviin lukeutuvien tehtävien kuuluminen viran toimenkuvaan. Ratkaisevaa ei myöskään ole alaisten lukumäärä: esimiestehtävän edellyttämät taidot ja vastuut on hallittava alaisten määrästä riippumatta.

Harkinnanvaraista palkanosaa ei ole tarkoitettu käytettäväksi esimiestehtävistä palkitsemiseen. Peruspalkka määräytyy sen perusteella, MITÄ tehtäviä tehdään ja harkinnanvarainen palkanosa sen perusteella, MITEN nämä tehtävät hoidetaan.

Koulutus vaikuttaa

Kirkon yleisen virka- ja työehtosopimuksen liitteenä 3 on vaativusryhmittely, josta käy ilmi, että 600-sarjan vaativusryhmissä (ylempää korkeakoulututkintoa edellyttävissä viroissa) johtamistehtävät suuntaavat tehtävän vaativuuden vaativusryhmään 602 tai 603. Vaativuskriteeri 5, vastuu, samoin kuin kriteeri 3, ohjaus, ovat johtamistehtäviin liittyviä kriteereitä. Työalan johtajan tehtävänä on liiton käsityksen mukaan "toiminnan strategian toteuttaminen tehtävässä". ✕

Lähetä oma
kysymyksesi
os. edunvalvonta@
akiliitot.fi.

Pappisliiton apurahaa haettavana

PAPPISLIITON HALLITUS on julistanut haettavaksi kaksi apurahaa liiton opinto- ja avustusrahostosta, yhteismäärältään 12.000 euroa. Apurahan saajan tulee olla Pappisliiton työelämäjäsen. Lue lisää apurahan saamisen ehdoista Pappisliiton kotisivuilta www.pappisliitto.fi -> apuraha.

Apurahoja haetaan **31.5.2014** mennessä. Apurahan hakemislomakkeita saa AKIn toimistosta ja liiton kotisivuilta. Lisätietoja antaa tarvittaessa AKIn apulaistoininnanjohtaja Merja Laakso, puh. (09) 4270 1506. ✕

VEROEHDOTUS ON TULOSSA

**Tarkasta, että
jäsenmaksusi on
merkitty oikein!**

Ammattijärjestön jäsenmaksu on verotuksessa vähennyskelpoinen.

Tarkasta, että jäsenmaksusi on merkitty oikein veroehdotukseesi.

Musiikki kirkastaa Kristusta

Merja Laaksamo

PÄÄTOIMITTAJA

Musiikin hyvää tekevstä vaikutuksesta ei juuri tarvitse kiistellä, siitä lienee jokaisella empiirisiä kokemuksia. Musiikki vaikuttaa tunnetiloihin, vaikkapa rauhoittaa tai virkistää. Musiikin kieli yhdistää, vaikkei muuta yhteistä kieltä olisikaan.

Myös kirkollisessa elämässä musiikilla on ollut alusta alkaen erityinen merkitys. Raamatusta löytyy paljon ilmaisia laulamisesta, soittamisesta ja tanssimisesta.

Tässä lehdessä Miikka Anttila johdattaa lukijoita Lutherin musiikin teologiaan. Luther korosti musiikkia evankeliumin edistäjänä, hänen mielestään se oli teologian jälkeen paras tiede. Hän piti musiikkia Jumalan lahjoista parhaimpana, joka kirkastaa Kristusta ylivertaisesti.

Tämän päivän aivotutkimuksessa ollaan pitkällä kartoitettaessa musiikin ja aivotoimintojen yhteyttä. Tutkimusprofessori Minna Huotilainen paljastaa muun muassa, miten lasten ja nuorten kognitiiviset taidot ovat parantuneet musiikin vaikutuksesta.

Papin ja kanttorin yhteistyöstä kirjoittavat Päivi Rimpiläinen ja

Taina Manninen. Pappi ja kanttori ovat läheinen työpari, jotka voivat yhteistyön sujuessa antaa paljon virikkeitä toisilleen. Jos taas yhteistyö ei suju, siitä kärsii jumalanpalvelus, työyhteisö ja koko seurakunta.

Tutustumme ajankohtaisiin tutkimuksiin, joita Sibelius-Akatemiassa on parhaillaan meneillään. Jorma Hannikainen selvittää tutkimusten kirjoa ja kertoo, että kirkkomusiikin tutkimus on viime vuosina painottunut aikaisempaa enemmän virsilaulun ja liturgisen musiikin tutkimukseen.

Tässä lehdessä perehdytään myös siihen, miten seurakuntien yhdistymisprosessit vaikuttavat asiakaslähtöisyyteen seurakunnissa. Aiheesta väitellyt Hilkka Niemistö kirjoittaa tutkimuksensa tuloksista Helsingin ydinkeskustan seurakuntien tapauksessa.

AKIn valtuustojen vaalit käytiin helmikuussa. Sähköinen vaali onnistui hyvin, vaikka äänestysprosentit laskivat. Johtuiko äänestyksen vaimeus sähköisyydestä, vaimeasta ehdokasasettelusta vaiko jostakin muusta syystä, sitä täytyy tutkia. Samaan aikaan tehty jäsentutkimus kenties antaa jotakin osviittaa siitä, millaisena jäsenet liittonsa näkevät ja miksi yhä harvempi haluaa vaikuttaa liiton toimintaan äänestämällä.

Vaalien tulokset löytyvät sisäsivuilta. Onnea kaikille valtuustoihin valituille! Olette lämpimästi tervetulleita mukaan vastuunkantajiksi ja valtuustojen työskentelyyn. ✕

Myös kirkollisessa elämässä musiikilla on ollut alusta alkaen erityinen merkitys.

KUTSU

Tervetuloa Papiston päiville Jyväskylän Paviijonkiin 30.9.–1.10.2014

Päivien tapahtumapaikkana on Paviijonki. Messu toteutetaan Jyväskylän Kaupunginkirkossa.

Päivät rakentuvat pappislupauksen ja lupauksesta nousevien teemojen ympärille. Päivien tunnus on Lupauksen varassa. Aiheeseen paneudutaan luentojen, keskustelun, musiikin ja hiljentymisen keinoin. Tutustu alla olevaan ohjelmaan ja tule mukaan valtakunnallisesti suurimpaan papistolle suunnattuun koulutus- ja neuvottelutapahtumaan.

Papiston päivien työryhmä

AIKATAULU

Ajantasaista tietoa
Papiston päivistä voit lukea
verkkosivuilta
www.pappisliitto.fi

TIISTAI 30.9.2014

PANTAPÄIVÄ (KLO 9 – 16)

Klo

9.00 Ilmoittautuminen,
Jyväskylän Paviijonki,
Lutakonaukio 12

10.30 Mitä on luvassa?

*Paviijonki, Auditorio
Wilhelm*

Pappislupauksen
merkityksiä?

Pappisliiton

puheenjohtaja Eija

Nivala

Vuoden papin julkistus ja
stipendien jako

*Päivien houseband:
Minna ja Jussi Pyysalo,
yhteistyössä Kansan
Raamattuseura.*

12.00 Luvassa lounasta

ja kollegoiden
kohtaamista, *Paviijonkin
ravintola*

Materiaalinäyttely -
virikkeitä luvassa.

Kanavat: Lupauksen
ulottuvuuksia, Paviijonki
tiistaina klo 13.30-15 ja
keskiviikkona klo 11-12.30

1. TARINOITA TUNNETTAVIKSI – KOKEMUKSELLINEN RAAMATTUKANAVA

Eläydy Raamatun
henkilökuviin ja peilaa
elämää niihin. Pelisääntöjä
ovat vapaaehtoisuus ja
jokaisen oikeus omaan
kokemukseen ilman,
että toiset analysoivat tai
arvostelevat sitä.

*Draamapedagogi Mika
Lahtinen, yhteistyössä
Kansan Raamattuseura.*

Kansan Raamattuseura

2. LUPAAVA PAPPI – PAPIN PERSOONA TYÖVÄLINEENÄ

Usein kuulemme
ihmisestä, joka kertoo
tuntevansa yhden hyvän
papin - sellaisen hyvän
tyypin. Olisiko niin,
että tämän hyvän tyypin
hyvyys ei ole kiinni iästä,
taustasta, sukupuolesta tai
tekemisistäkään vaan siitä,
että tämä hyvä tyyppi on
tuttu? Kirkon ongelmana
on kasvottomuus.
Kuinka pappi voisi olla
seurakunnan kasvoina?
Meillä on 4,1 miljoonaa
jäsentä, heitä voidaan
palvella kovin monilla
kasvoilla. Mutta ei
kasvottomuudella.

Kirkkoherra Teemu Laajasalo.

3. VAIKUTTAVA PAPPI - RESEPTIT MIELEENPAINUVIIN PUHEISIIN

Papin tärkeimpiä työkaluja
on puhetaito. Sanoilla

on merkitystä: katoavatko ne ilmaan vai uppoavatko ne kuulijoiden sydämiin ja mieliin siellä työtä tehden. Tässä kanavassa saat konkreettisia välineitä, joiden avulla tulevat puheesi ovat entistä vaikuttavampia ja muistettavampia.

Puhetaidon kouluttaja Antti Mustakallio.

4. KIRKONKELLARISSA – KIELLETTY JA SALLITTU PUHE

Millainen puhumisen kulttuuri elää seurakunnassa ja kirkossa? Mistä saa puhua? Puhutaanko asiat julki vai rakennetaanko kirkollista näennäisyhteyttä? Kirkonkellarin kertomus ja missio asiallisen avoimesta keskustelusta.

Motto: kirkossa ei ole mitään salattua, mistä ei saisi puhua tai jos onkin, niin juuri siitä on puhuttava.

Merimiespastori, päätoimittaja Kari Latvus tiistaina,

Kari Latvus ja toimittaja Johanna Korhonen keskiviikkona.

5. KOETELTU LUPAUS – DIALOGIA IHMISTÄ ISOMMASTA VIRASTA

Kun kuorma tuntuukin raskaalta eikä ies ole kevyt kantaa. Kun annetut lupaukset vaikuttavat olevan tyhjää puhetta eikä peilistä katso esimerkillinen kristitty, vaan paljas ihminen ilman pantoja ja kasukoita. Kun ei enää erota itseään virkaan erotetuksi. Kanavassa sekä sukelletaan pimeään yöhön että kevennetään lupauksen mukanaan tuomaa kuormaa

Kanavasta vastaa pastori Helena Paalanne.

6. PAPPI VERKOSSA – MUTTA MISSÄ VERKOSSA?

Verkko ja sosiaalinen media ovat muuttaneet tiedonvälityksen, mutta myös ne ovat jatkuvassa muutoksessa. Tieto haetaan nyt yhä useammin mobiilista ja Facebook on johtava some, mutta entä kolmen vuoden päästä? Kotimaan kanava kertoo, missä verkoissa me olemme lähitulevaisuudessa.

Yhteistyössä Kotimaa Pro.

7. TIISTAINA: PÄTKÄTÖITÄ LUVASSA?

Lupaus on kovilla, kun töitä ei löydy tai löytyy vaivoin ja pätkissä. Pätkätöyläisen on aina uudelleen näytettävä kyntensä ja satsattava täysillä työhönsä, jotta jatkoa seuraisi. Muille on luvassa koulutusta, työnhajausta, työterveydenhuoltoa. Onko pätkätöyläiselle? (Vain tiistaina.)

Kanavasta vastaavat Lapuan hiippakunnan työntekijät.

8. TIISTAINA: KUNNON PAPPI – JUOSTEN TAI KÄVELLEN

Onko sielu terve terveessä ruumiissa? Oletko kilpaillut hyvän kilpailun vai juossut jo perille asti? Kanava sisältää erivauhtista juoksua tai kävelyä Jyväskylän rantaraitilla kilvoittelun ja rukouksen hengessä. (Vain tiistaina.)

Aiheeseen johdattelemassa

juoksuseura Hurskaan kilvoituksen pastorit Jari Pulkkinen ja Antti Toivio.

KESKIVIKKONA: KOKONAINEN PAPPI – JOOGAN KEINOIN LIIKKEESTÄ HILJAISUUTEEN

Kanava sisältää aiheeseen johdattavan luennon, joogaharjoituksen ja raamattumeditaation. Keskittynyt joogaharjoitus vie mielen tyhjentymiseen ja sisäiseen hiljaisuuteen. Vain tyhjä voi täyttyä uudella. Mukaan mahtuu 25 osallistujaa. (Vain keskiviikkona.)

Pastori Helena Turja, joogaohjaaja.

9. ARBETA I KYRKAN – UR RIKSSVENSKT PERSPEKTIV

Stora förändringar i strukturerna i Svenska kyrkan är på gång. Tidigare kyrkoherdar blir i stället församlingsledare för sina församlingar. Hur är det att arbeta i Svenska kyrkan nu när stora förändringar sker? Hur är det att ha arbetstid? Präster som jobbar där, berättar och delar med sig av sina erfarenheter.

Stina Lindgård leder ordet.

15.00 Kahvia luvassa, majoittuminen

15.00 – 16.00 Materiaalinäyttely.

18.00 Lupausten täyttymys
Papiston päivien
juhlamessu, Jyväskylän
Kaupunginkirkko

*Liturgia Eivor
Pitkänen, Keltinmäen
aluekappalainen
Saarna Esko Jossas, AKIn
toiminnanjohtaja*

20.00 Ilo ylimmillään,
Paviljongin ravintola

Mukavaa yhdessäoloa ja hyvää ruokaa luvassa.

22.00 – 01.30

Lupa nauraa ja lupa tanssia, *London Jyväskylä, Puistokatu 2*

KESKIVIikko 1.10.2014

9.00 Aamurukous, *Auditorio Wilhelm*
Lapuan piispa Simo Peura ja Lapuan hiippakunnan tuomiokapituli

9.15 Tulevaisuuden lupaus, *Auditorio Wilhelm*

Papin rooli ennen ja nyt, miten pappislupaus on ymmärretty, *kirkkohistorian dosentti Esko M. Laine*

*Tulevaisuuteen tähyä*mässä ohjelmapäällikkö *Kimmo Saareksen kanssa pastori, tutkija Marianna Hintsala ja kehitysohjaaja Jari Jaanto*

11.00 Kanavat: Lupauksen ulottuvuuksia, Paviljonki ks. esittelyt tiistain kohdalta.

12.30 Lounasta luvassa, *Ravintola*
Materiaalinäyttely.

14.00 "Jumala auttakoon teitä", *Auditorio Wilhelm*
Pappislupaus – mitä se on, *Lapuan piispa Simo Peura*

Lupaus kantaa - osallistujien kokemuksia. Lähettäminen.

15.00–15.30
Lähtökahvit luvassa.

ILMOITTAUTUMINEN

Papiston päville 2014 ilmoittautuminen alkaa 1.4. ja jatkuu 19.9. asti. Jos ilmoittaudut 30.6. mennessä, osallistumismaksu on edullisempi kuin sen jälkeen. Ilmoittautuminen tapahtuu täyttämällä ilmoittautumislomake kotisivuillamme osoitteessa www.pappisliitto.fi. **Ilmoittautumisen alkaessa saat uutiskirjeen, jossa on suora linkki ilmoittautumiseen.**

Papiston päivien 2014 osallistumismaksut (edullisempi hinta 30.6.2014 saakka):

- työelämäjäsenet 220 € / 260 €
- työelämän ulkopuolella olevat jäsenet 110 € / 150 €
- opiskelijajäsenet 30 € + 20 € illalliskortti
- ei-jäsenet, kaikki 260 € / 300 €

- Hinta sisältää sekä ohjelmatarjonnan että ruokailut ja iltajuhlan (opiskelijahinta ei sisällä iltajuhlaa, illalliskortin voi lunastaa erikseen 20 euron hintaan).
- Pappisliitto on tehnyt sopimuksen päivien majoituksesta useiden hotellien kanssa. Voit tutustua valikoimaan kotisivuillamme. Ilmoittautumisen yhteydessä varataan myös majoitus sekä osallistuminen kanaviin. Osallistumismaksu ja majoittuminen maksetaan ilmoittautumisen yhteydessä.

- Maksuvaihtoehtoina ovat luottokortti, verkkopankki tai lasku.
- Papiston päivien ohjelmasisältöä koskeviin kysymyksiin vastaa päivien pääsihteeri, apulaistoiminnanjohtaja Merja Laaksamo, puh. (09) 4270 1506, 050 542 3664, merja.laaksamo@akiliitot.fi.
- Ilmoittautumiseen, rekisteröintiin ja majoitukseen liittyviin kysymyksiin vastaa Päivi Vartiainen Kokouspiste Oy:stä, paivi.vartiainen@kokouspiste.fi.

- Huom! Työnantajan halutessa yhteislaskun, pyydämme ottamaan yhteyttä sähköpostitse Kokouspisteeseen Päivi Vartiaiseen.
- Paluu omalle ilmoittautumislomakkeelle ja varauksen omatoiminen muuttaminen ovat mahdollisia 19.9. saakka. Mahdolliset muutokset varaukseen tehdään varausvahvistukseen tulostuvan linkin kautta.

MUSIIKKI ON
PARAS LAHJA

MUSIIKKI ON PARAS LAHJA

LUTHERIN MUSIIKIN TEOLOGIAN OPETUKSIA

Martti Lutherin ajatukset musiikista voidaan tiivistää lauseeseen: musiikki on Jumalan paras lahja ja teologian jälkeen paras tiede. Luulen, että Luther oli tosissaan näin sanoessaan. Musiikki avaa tärkeitä näkökulmia kristilliseen uskoon, joita käsittelem seuraavassa.

MIIKKA E. ANTTILA
TT, Seurakuntapastori, Hattulan seurakunta

Ikivanha pedagoginen viisaus on, että minkä tahansa asian oppiminen on helppoa, kun opettelee sen laulamalla. Kouluopetus oli yksi syy ensimmäisten luterilaisten virsikirjojen syntyyn. Toinen syy oli liturgis-viihteellinen: ikävystymisen estämiseksi jumalanpalveluksessa pitää välillä laulaa. Tämä on pinnallinen, mutta todellinen kirkkomusiikin funktio. Ei niitä saarnoja jaksakaan erkkikään kuunnella, jos ei panna lauluksi välillä. Ilahduttaminen tai virkistäminen ei ole mikään

vähäinen tehtävä, koska musiikki karkottaa itsensä Perkeleen, joka Lutherin ajattelussa on murheellisuuden henki.

Laulu on uskon äidinkieltä

Laulu on aina ollut osa kristillisen seurakunnan elämää. Asiaa helpottaa tietysti se, että Raamatun kaa-nonissa on runsaasti psalmeja ja muita laulutekstejä. Sen tähden musiikki ei ole koskaan joutunut sellaisen epäluulon kohteeksi kuin kuva-

taiteet 700-luvun ikonoklasmissa. Vaikka erilaiset musiikkityylit ja instrumentit ovat joutuneet kantaan saatanaallista leimaa, veisuu ei ole koskaan kristillisestä kirkosta lakannut. Luterilaiselle kristillisyydelle virrenveisuu on suorastaan tunnusmerkillistä: katolisilla on paavi ja rippituoli, ortodokseilla ikonit ja suitsukkeet, mutta me luterilaiset veisaamme virttä!

Siinä missä Calvin halusi virren sanojen olevan tiukasti Raamatun mukaisia ja monet muut reformaat-

torit vierastivat gregoriaanisia sävelmiä, Luther oli sitä mieltä, että kaikki inhimillinen luovuus tulee ottaa käyttöön evankeliumin julistamiseksi ja kauniita sävelmiä voi käyttää, olivatpa ne peräisin mistä tahansa. Se että Luther olisi ottanut virsiinsä kapakkalaulujen sävelmiä, on urbaanilegenda, mutta totta on, että sävelmän alkuperä ei ollut hänelle tärkeää. Hengellinen laulu ei voi olla liian runollinen, liian taiteellinen tai liian kaunis. Ne jotka haikailevat vanhaa virsikirjaa ja kieltäytyvät opettelemasta uusia virsiä, olisivat saaneet Lutherilta sapiskaa: uusien hengellisten laulujen syntyminen on elävän uskon merkki.

Evankeliumi on korvamato

Musiikki käyttää samaa kanavaa kuin Sana. Sana on Lutherille ennen kaikkea korvin kuultava ja suullisesti julistettu sana. Luterilaiset tunnustuskirjat korostavat ulkoista sanaa vastustaessaan spiritualisteja, joiden mielestä Henki puhuu vain hiljaa sydämessä.

Luterilaisen käsityksen mukaan Jumalan Sana on itsessään sakramentaalinen. Sakramentti on armon välikappale, jossa sana on yhdistynyt aineeseen. Korvin kuultavassa sanassa on sakramentaalinen fysikaalisuus: ääni on fyysisen kappaleen värähtelyn aiheuttamaa liikettä. Kuullessani Sanaa voin olla varma, ettei se ole vain sisäistä kuvitteluani vaan se kuuluu objektiiviseen todellisuuteen, jolloin voin varmemmin luottaa siihen. Sana ei ole myöskään kristillisten oppien kokoelma, joka olisi ihmisellä hallussa sen jälkeen, kun hän on sen tiedollisesti omaksunut. Sanaa tulee harjoittaa päivittäin, koska itsekäs luontomme ja

Timo Hartola

Miikka Anttilan mukaan musiikin teologia auttaa ymmärtämään Lutherin ajattelun syvää esteettistä perusluonneta. Usko on tapa katsoa maailmaa niin kuin Jumala sitä katsoo.

pimeyden vallat vastustavat sitä jatkuvasti. Parhaiten sanan harjoittaminen tapahtuu laulamalla, jolloin Sana puhuttelee paitsi ymmärrystä, myös tunnetta. Kenties Luther olisi ollut mielissään nyky-aikaisen äänentoiston mahdollisuuksista: Hänen mielestään evankeliumin pitäisi olla kuin valtava kello, joka kumisii jatkuvasti ja niin kovalla äänellä, ettei syntisparka kuulisi mitään muuta.

Musiikki on hyvä teko

Jos ihmisen ja Jumalan toiminta ovat kaksi eri maailmaa, ei ole oikein sanoa, että musiikki on Jumalan lahja. Jumala on tällöin epäilemättä luonut äänen lähteet, äänen fysiologisena ilmiönä ja kenties musiikilliset intervallitkin, mutta musiikki on läpikotaisin inhimillistä toimintaa, jonka arviointi on sitä paitsi konteksti- ja kulttuurisidonnaista.

Merkillepantavaa kuitenkin on, että Lutherin intomielisimmät lausumat musiikista Jumalan lahjana liittyvät läpisävellettyyn, moniääniseen taidemusiikkiin. Josquin Des Prez'in motetissa hän kuulee taivaallisia sointuja ja suorastaan soivan esimerkiksi evankeliumin vapaudesta.

Lutherille musiikki on sitä enemmän Jumalan lahja, mitä suuremmalla ammattitaidolla se on sävelletty ja esitetty. Ajatus on kulttuurin teologian kannalta merkittävä: ainakin musiikkiin pätee, että ihmisen toiminta ei turmele, vaan voi jopa parantaa luomakunnan kauneutta. Siinä on muusikolle tavoitetta kyllin. Reformaatiossa ymmärrettiin, että ihmisen hyvät teot eivät suuntaudu Jumalaan vaan lähimmäiseen. Myös muusikon kutsumus on nähdä vaivaa pikemminkin toisten iloksi kuin Jumalan kunniaksi.

**Evankeliumi
pistää jalan
vipattamaan.**

Kristinuskko: lupa nauttia

Musiikki tuottaa ihmiselle mielihyvää. Ei siinä oikeastaan muuta ongelmaa olekaan. Augustinuksen mukaan vain Jumalasta voi ja saa sanan varsinaisessa mielessä nauttia. Ajalliset ja katoavat asiat on tarkoitettu käytettäväksi, ei nautittavaksi. Tästä näkökulmasta musiikin herättämä mielihyvä on epäilyttävää. Musiikki on sidoksissa fyysiseen ja ajalliseen todellisuuteen. Katoavampaa iloa kuin musiikki soivana tapahtumana on itse asiassa vaikea kuvitella.

Moni kuitenkin tuppa nauttimaan musiikista sen sijaan, että käyttäisi sitä keinona tulla paremmaksi ihmiseksi tai ratkaistakseen jonkun ongelman. Tällainen ajallinen, aistillinen ja katoava nautinto on Lutherin mukaan kristitylle sallittua ja suositeltavaa. Nauttimisesta kieltäytyminen ei olisi korkeamman hengellisyuden, vaan kiittämättömyyden merkki. Vain pölvästi odottaa jotain hienompaa ja syvällisempää silloin kun Jumala – musiikin luoja – kutsuu iloitsemaan olemassaolon lahjasta. Evankeliumi pistää jalan vipattamaan. Jos et usko, lue Lutherin esipuhe Uuteen testamenttiin, jossa hän kolmeen otteeseen kuvaa evankeliumia ”hyväksi sanomaksi, josta lauletaan, puhutaan ja iloitaan”, sanajärjestys on tuskin sattumaa.

Luterilaisuus on esteettistä ja aistillista

Musiikin teologia auttaa ymmärtämään Lutherin ajattelun syvää esteettistä perusluonnetta. Usko on tapa katsoa maailmaa niin kuin Jumala sitä katsoo. Maailma itsessään ei näytä kauniilta: se on täynnä syntiä, jumalattomuutta ja kuolemaa. Mutta kun Jumala katsoo sitä

Luterilaiselle kristillisyydelle virrenveisuu on suorastaan tunnusmerkillistä.

Kristuksen läpi, hän ei näe mitään muuta kuin vanhurskautta ja pyhyyttä. Kristuksen seuraajana kristitty on kutsuttu katsomaan maailmaa samalla tapaa. Musiikki, fyysiseen todellisuuteen ja katoavaan hetkellisuuteen sidottu tunteiden kieli, välittää viestiä Jumalasta, joka lakkaamatta vuodattaa hyvyttään tähän kuoleman maailmaan ja haluaa tehdä meidät iloisiksi. Eikä mikään ilon aihe ole liian vähäinen X.

Kirjoitus perustuu tutkimukseen "Luther's Theology of Music. Spiritual Beauty and Pleasure". Walter De Gruyter. 2013.

Heimo Haverinen

Päivin ja Tainan mukaan hyvän yhteistyön pohja on luottamus omaan ja toisen ammattitaitoon, ja se nousee yhteistyöstä ja toinen toisensa tuntemisesta.

KUN SE PARASTA ON OLLUT, **ON SE YHTEISTYÖTÄ OLLUT –**

AJATUKSIA PAPIN JA KANTTORIN YHTEISTYÖSTÄ

”Minä hoidan oman osani ja pappi saa hoitaa oman osansa, en sekaannu toisen töihin.” Toivon, että tämä ajatus on vain lipsahdus työhönsä väsähtäneen viranhaltijan suusta, mutta tämä taitaa välillä olla myös arkitodellisuutta.

PÄIVI RIMPILÄINEN
Kanttori, Kajaanin seurakunta

TAINA MANNINEN
Kappalainen, Kuusamon seurakunta

Kuinka kummassa toteutetaan koko seurakunnan jumalanpalvelus ilman yhteistyötä?

Tietysti se jollakin tasolla onnistuu, mutta tästä lähtötilanteesta kokonaisuus ja sisällön punainen lanka eivät kannata katkeamatta jumalanpalveluksen alusta loppuun.

Messu on aina joidenkin vastuulla ja vaatii suunnittelua. Pappi ja kanttori ovat työpari, jonka yhteistyö näkyy ja välittyy eteenpäin. Seurakunta on messun subjekti, jolla on oikeus viettää hyvää ja rikasta jumalanpalveluselämää. Hyvä suunnittelu ei tietenkään ole vain papin ja kanttorin työtä, mutta jos yhteis-

työ ei suju, vaikeata on ja puute heijastuu lopputulokseen.

Muutakin kuin virsien valintaa

Yhteistyö ei ole vain virsien valintaa; sitä me toivon mukaan osaamme tehdä. Siis virsienkään valinta ei saisi jäädä vain liturgin,

saarnaajan tai kanttorin tehtäväksi. Hyvä yhteistyö, toisen kunnioittaminen ja kuuleminen on tässäkin tärkeää. On totisesti riemastuttavaa miettiä virsivalintaa porukalla, etsiä rauhassa hyviä vaihtoehtoja. Kanttorilla saattaa olla tiedossa edellisten pyhäpäivien kokonaisuu-
det paremmin kuin papilla, rukouksia myöten. Joskus taas papilla on saarnaa valmistaessa noussut jo sellainen näkökulma, että kanttorin rohkaisu vähän toisenlaiseen ratkaisuun - keskellä saarnaa laulu tai virren säkeistö, yksin tai yhdessä - herättää!

Musiikkia voimme käyttää rikkaasti, vaihtelevasti, yllättävissäkin kohdissa. Tuo kaikki edellyttää meiltä myös nöyryyttä kuulla toista silloinkin, kun itse on eri mieltä. Se edellyttää kykyä antaa periksi, tulla vastaan. Tarpeellista on myös päivittää asioita, ettemme juutu kenties vuosia sitten hyväksi koettuun ja toista sitä pohtimatta vaihtoehtoja. Käsikirjan pienellä painetut tekstit kannattaa lukea, käyttää vaihtoehtoja ja mahdollisuuksia monipuolisesti. Muistetaan kirkkovuosi, siitä nousee rikkaus.

Luottamus omaan ja toisen ammattitaitoon

Hyvä yhteistyö näkyy myös siinä, että uskaltaudumme niin sanotusti toisen alueelle. Yhdessä Tainan kanssa olemme polvistuneet alttarin ääreen laulamaan synnintunnustuslaulua, samoin olemme yhdessä toteuttaneet esirukouksen puhuttuna. Joskus on Taina kulkenut kasukas-
saan Päivin vierelle laulamaan päivän psalmeja, joko vuorolauluna tai kaksiaanisesti tai pääsiäisyön uhrivirren kuoro-osuutta Kiitosta nyt uhratkaamme -virrestä. Lukuisat Nuoren seurakunnan veisut ja hengelliset laulut olemme myös yh-

dessä laulaneet niin messuissa kuin muissakin toimituksissa. Näin on tehty ja hyväksi havaittu.

Tosin on kokemus myös toisesta puolesta, kun Päivi pääsiäisilossaan unohti Kyrien ja Taina jatkoi siitä laulamalla Kyrieta sellaisella sävelmällä, jota ei ole kirjoissa eikä kansissa. Siihen ei valitettavasti seurakuntakaan voinut yhtyä, mutta siinäkin yhteistyö näkyi; toinen kantoi toista. Sakastissa kyllä keskusteltiin messun jälkeen, mutta myös naurettiin. Iloa on tuottanut myös psalmilaulu puhelimessa iltakymmeneltä. Hyvän yhteistyön pohja onkin luottamus omaan ja toisen ammattitaitoon, ja sekin nousee yhteistyöstä ja toinen toisensa tuntemisesta. Meillä tukena on ollut pitkä, yhteinen työhistoria samalla alueella ja eri työalojen jumalanpalveluskoulutus rovastikunnassa, mutta ennen kaikkea rakkaus jumalanpalvelukseen. Laulu on ollut vahvasti yhdistävä tekijä, jota olemme käyttäneet, kun messussa ei ole ollut kuoroa tai muuta musiikkiryhmää.

Entäpä sitten, jos pappi ei laula? Silti voidaan viettää liturgisesti monipuolista messua. Asenteella on silloin suuri merkitys, papin ei tarvitse vetäytyä sivuun. Kanttori voi silloin lisätä musiikillista osuutta ja esilaulajat voivat kantaa osan vastuusta.

Jos yhteistyö ei toimi

Joskus yhteistyö ei vain toimi. Haluaako jompikumpi toimia päälle-päsmärinä? Tänä päivänä jo luulisi, että olemme päässeet pois niistä ajoista, jolloin pappi yksituumaisesti ilmoittaa virret kysymättä mitään kanttorilta, saatikka että haluaa vielä vaikuttaa muihinkin musiikkivalintoihin vain omasta näkökulmastaan. Toisaalta kant-

On riemastuttavaa miettiä virsivalintaa porukalla.

tori voi pitää itsepintaisesti kiinni valinnoistaan, antamatta piirua-kaan periksi tai ei suostu minkäänlaisiin kompromisseihin.

Tässä on varmasti vakavan keskustelun paikka. Teologien on luotettava siihen, että kanttori vastaa jumalanpalveluksen ja kirkollisten toimitusten musiikista, hänellä on siihen paras ammattitaito ja koulutus. Omaisten kanssa keskustellessaan papin on hyvä jättää musiikki kanttorin ja omaisten väliseksi asiaksi, jolloin se rikastuttaa sekä virsi- että musiikkivalintoja. Liian usein epäilemme omaisten virsituntemusta, ja näin on vaara jämähtää tiettyihin valintoihin. Kanttorilla on virrentaitajana mahdollisuus ehdottaa useampia vaihtoehtoja. Myös liturgisen musiikin rikas käyttö tarvitsee kanttorin tietotaitoa ja opastusta, koska tosiasiassa taitaa olla, että kanttoreilla on tässä laajempi koulutuspohja sekä opiskeluajoilta että täydennyskoulutuksen myötä.

Emme tarvitse kilpailua vaan toistemme tasa-arvoista kuuntelua. Hyvin suunniteltu messu poikii tuloksia; työntekijät, musiikkiryhmät, tekstinlukijat, kolehdinkantajat ja kaikki jotka ovat mukana tekevät yhdessä messua, joka on meidän, ei noiden.

Hyvä yhteistyö näkyy ja kuuluu

Olemme suoranaisia lahjoja toisillemme. Papin näkökulmasta kanttori on ammattitaitoinen muusikko ja työtoveri, jolta voi pyytää äänenkäyttöön opastusta, saada laulamiseen hyviä vinkkejä – Taina vakuuttaa. Päivistä taas pappi on työkaveri, joka syventää teologisia näkökulmia, avaa tekstejä ja näin antaa uutta pohjaa musiikille ja sen toteuttamiselle ja vahvistaa sisältölähtöisyyttä. Ja mikä parasta; saa vain olla

Emme tarvitse kilpailua vaan toistemme tasa-arvoista kuuntelua.

ja iloita lahjasta, joka on koko seurakunnan käytössä. ”Luotujen joukossa vain ihmiselle on annettu kyky yhdistää puhe ja ääni, jotta hän näin pystyisi ylistämään Jumalaa lauluin ja sanoin.”

Kaikki tämä näkyy ja kuuluu seurakuntalaiselle, joka tuo Jumalan eteen koko elämänsäkirjonsa, ilot ja surut. Hänellä on oikeus istua rauhassa asioittensa kanssa ja kuulla Jumalan puhetta ilman, että hänen tulee miettiä työntekijän toimintaa. Siksi ”sivukädellä” hoitaminen ei

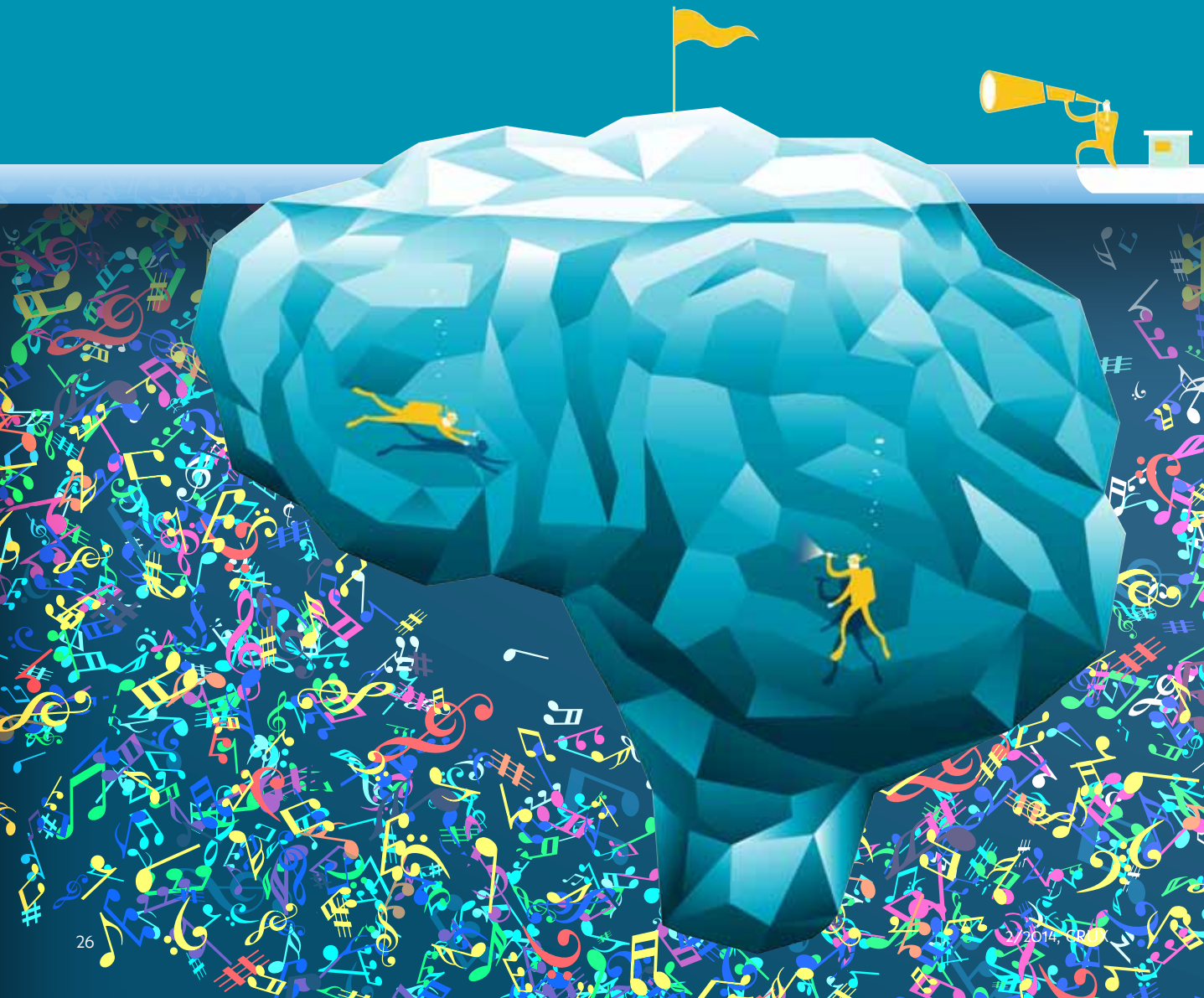
ole reilua seurakuntalaisia kohtaan. Tässä meiltä kysytään uskollisuutta leiviskän hoidossa.

Kaikki hyvä yhteistyö näkyy ja kuuluu sekä ammattitaitoisena että innostavana koko seurakunnassa. Sillä on taipumus myös tarttua ja luoda kutkuttavalla tavalla uusia odotuksia, ideoita ja suunnitelmia.

Hyvin suunniteltu, ilolla valmistettu ja yhdessä vietetty messu antaa voimaa elämään ja työssä jakamiseen - kaikkeen, mitä arjessa kohtaamme. ✕

MUSIIKKI ON PARAS LAHJA

MUSIIKIN VAIKUTUS AIVOIHIN

Aivotutkimusmenetelmät ovat kehittyneet kahtena viime vuosikymmenenä valtavasti. Näiden menetelmien avulla yritämme ymmärtää tarkemmin, miten musiikki vaikuttaa meihin ja miten sitä voidaan käyttää oppimisen ja hyvinvoinnin tukena. Musiikin aivotutkimus onkin paljastanut hämmästyttäviä ominaisuuksia musiikin voimasta.

MINNA HUOTILAINEN

Tutkimusprofessori, Työterveyslaitos, Aivot työssä -teema
Kognitiivisen aivotutkimuksen yksikkö, Käyttäytymistieteiden laitos, Helsingin yliopisto

Musiikillisella harjoittelulla, esimerkiksi laulamisella ja soittamisella, on voimakas vaikutus aivojen toimintaan. Eroja muusikoiden ja ei-muusikoiden aivoissa havaitaan jo aivorungon alueella. Muusikon aivot koodaavat äänten (musiikin, puheen) tajuusinformaatiota tarkemmin kuin ei-muusikkojen aivot. Muusikon aivoissa on osoitettu useita aivokuoren alueen laajentumia, joita löytyy kuulo-, tunto- ja liikealueilta, mutta myös päälaenlohkon ja otsalohkon alueilta. Muusikoiden pikkuaivoistakin löytyy laajentumia. Lisäksi monet hermoradat, kuten viestiä aivoalueilta toisille kuljettavat radat sekä aivojen ja lihasten väliset radat, ovat paksuuntuneita, mikä viittaa viestin kulun nopeutumiseen.

Mitä tällaiset ”trimmatut” muusikon aivot käytännössä tarkoittavat? Ainakin kouluiässä musiikkiharrastuksella on voimakkaita vaikutuksia lasten ja nuorten kognitiiviseen suoriutumiseen eli saavutettuihin pisteisiin tehtävissä, jotka mittaavat tarkkaavaisuutta, suorituskkyä päättelytehtävissä, luku-nopeutta, äänneiden havaitsemista tai kolmiulotteista hahmottamista.

Laajentuneet aivoalueet eivät siis ole pelkästään ”musiikkialueita”, vaan aivan yleisiä aivoalueita, joita voidaan käyttää kaikkeen kuulemista, hienomotorista toimintaa tai tarkkaavaisuutta vaativiin tehtäviin.

Älyn ja tunteen leikkikenttä

Musiikki, erityisesti laulun kuunteleminen ja musiikin tuottamiseen osallistuminen, kiinnostaa vauvoja ja lapsia. Jo vastasyntyneet vauvat havaitsevat ja muistavat musiikkia tarkasti. Viimeaikaisissa tutkimuksissa on havaittu, että jopa sikiöaikana kuullut melodiat voidaan muistaa syntymän jälkeen. Vauvan tärkeä kehitystehtävä on oppia kieltä, ja siihen tarvitaan kiinnostusta puheen ymmärtämisen kannalta tärkeitä piirteitä kohtaan – näitä ovat puheen prosodia eli muutokset puheen äänenkorkeudessa, -voimakkuudessa ja -sävyssä sekä nopeudessa, joiden avulla puheen välittämiä tunnetiloja ja merkityksiä havaitaan.

Hoivapuhe, jota vanhemmat ja vauvan hoitajat luontaisesti puhuvat vauvalle, sisältääkin paljon musiikillisia piirteitä, kuten voimakkaita äänenkorkeuden muutoksia sekä

melodista ja rytmistä toistuvuutta. Tämä auttaa vauvaa hahmottamaan ja omaksumaan puhekielen rakennetta. Laulut, niin rauhoittavat unilaulut kuin aktivoivat leikkilaulut, ovat tehokas tapa rauhoittaa tai piristää vauvaa.

Noin puolen vuoden iästä alkaen vauvoilla ilmenee taito yhdistää rytminen musiikki rytmiseen liikkeeseen: he kykenevät sopeuttamaan oman liikkeensä musiikin tempoon ja iloitsevat spontaanisti musiikin mukaan liikkuttaessaan ja muita liikkuja katsellessaan. Musiikki on pienen lapsen elämässä eräänlainen älyn ja tunteen leikkikenttä, jonka kautta aikuiset voivat säädellä lapsen tunnetilaa ja muodostaa yhteyden lapseen vuorottelevan kommunikation ja rytmisen liikkumisen välityksellä sekä tukea lapsen kognitiivista ja kielellistä kehittymistä.

Kognitiiviset toiminnot paranevat

Leikki-ässä lähes kaikki lapset ovat innostuneita toimimaan musiikin parissa kuulijoina, laulajina, soittajina ja tanssijoina sekä ilmaisemaan musiikin kuvastamia vaikutelmia ilmein, elein ja kehollisesti. Jo pelkällä musiikin kuulemisella näyttää eläintutkimusten perusteella olevan vaikutusta aivojen kehitykseen: muutaman tunnin päivittäisen altistumisen musiikille on osoitettu parantavan eläimen muistia ja oppimiskykyä sekä lisäävän dopamiinin ja glutamaatin pitoisuuksia, hermo- kasvutekijöiden määrää ja uusien hermosolujen syntymistä eläimen aivoissa. Musiikin aktiivisen harrastamisen on lapsilla puolestaan havaittu edistävän useiden kognitiivisten toimintojen, kuten päättelyn, kielen, tarkkaavuuden ja muistin sekä motoriikan kehittymistä. Lasten aivoissa musiikkiharrastuk-

Musiikista saatavien hyötyjen tulisi olla kaikkien ulottuvilla.

seen liittyviä muutoksia tapahtuu noin vuoden kuluessa musiikkiharrastuksen aloittamisen jälkeen. Musiikkiharrastuksen ansiosta laajentuneet aivoalueet sekä nopeutuneet yhteydet eivät ole vain musiikillisen toiminnan käytettävissä, vaan lapsi käyttää niitä kaikkeen sellaiseen toimintaan, jossa kuuloa ja liikkeen säätelyä tarvitaan.

Musiikki tekee hyvää

Nuorille musiikilla on tärkeä merkitys tunteiden kanavoimisessa ja ilmaisussa, emotionaalisessa ja sosiaalisessa kehityksessä, pariutumisen ja identiteetin etsimisessä. Yhteinen musiikin tuottaminen ja tanssiminen saavat aikaan myös endorfiinin erittymistä, jonka kautta muodostuva mielihyvä kokemus on tärkeä ryhmäytymisessä ja sosiaalisten siteiden lujittamisessa.

Aikuisilla ja vanhuksilla musiikki on yhteydessä emootioiden, minäkuvan ja identiteetin käsitteilyyn sekä aiempien kokemusten ja

muistojen läpikäymiseen. Ikäihmisten musiikkiharrastus edistää positiivista ikääntymistä tarjoamalla aivoille kognitiivisia haasteita, ylläpitämällä itsetuntoa ja pystyvyyden kokemusta sekä ehkäisemällä yksinäisyyttä ja eristyneisyyttä. Terveillä vanhuksilla aktiiviset musiikkiharrastukset, kuten instrumentin soittaminen ja tanssiminen, ovat yhteydessä pienentyneeseen riskiin sairastua myöhemmin dementiaan. Muistisairailta tuttu, miellyttävä musiikki tehostaa episodista, omaelämäkerrallista muistia. Suomalais tutkimuksen mukaan aivohalvauksesta toipumisen alkuvaiheessa oman mieli-musiikin päivittäinen kuuntelu muutaman tunnin ajan päivässä edistää kuulomuistin ja kielellisen muistin sekä tarkkaavaisuuden suuntaamisen toipumista ja myös ehkäisee masentuneisuutta ja sekavuutta. Musiikin avulla voidaan myös lievittää kipua ja yksilöllisesti muokatulla musiikilla tinnitusta eli korvien häiritsevää soimista. Parkinson-potilailla musiikkia voidaan käyttää nopeuttamaan kävelyä ja pidentämään askelta.

Perusoikeus

Musiikista saatavien hyötyjen tulisi olla kaikkien ulottuvilla. Kaikilla tulisi olla halutessaan mahdollisuus kuunnella mielimusiikkiaan. Musiikilliseen toimintaan, kuten laulamiseen ja soittamiseen osallistumisen tulisi olla perusoikeus. Kaikilla näitä mahdollisuuksia ei Suomessa kuitenkaan ole. Syrjäytymisvaarassa olevien perheiden lasten tulisi päästä muskariin ja musiikkiharrastusten pariin. Laitospotilailla tulisi olla oikeus musiikkiin. Musiikin avulla voimme itse auttaa itseämme ja toisiamme – tätä varten kai musiikki onkin kulttuurissamme säilynyt ja edelleen kukoistaa. ✕

Opiskelija ennen, nyt ja jälkeen

Musiikki koostuu säveltasojen vaihteluista sekä rytmistä. Kuulostaa helpolta. Ehkä jokaisen ihmisen soisi siis osaavan musisoida joko omia tai toisten sävellyksiä. Tämä on kanttorin ydinajatus ainakin itselleni, kun tulevaisuudessa teen työtä erilaisten ryhmien parissa säestäen messuja, johtaen, suunnitellen ja opettaen hengellistä musiikkia.

Ajattelin, että valmistuessani minulla on kolme vaihtoehtoa: työllistyä kanttorina, opiskella lisää tai tehdä jotain muuta elämässäni. Nämä vaihtoehdot ovat yllättäen jo toteutumassa, nimittäin olen saanut kanttorin sijaisuuksia, koulutaudun TAMK:ssa hengellisen työn musiikkiammattilaiseksi. Minulla on myös jokapäiväisessä elämässäni paljon harrastuksia sekä rakkaita ihmisiä ympärillä. Onko tämä kutsumukseni?

Kun aloitin kirkkomusiikin opiskelun, minulla oli ajatus siitä, mistä luovun. Taisin olla hieman hakoiteillä. Minun ei tarvitse luopua mistään. Kuitenkin TAMK:n koulutusohjelmaa ollaan nyt rukkaamassa uuteen uskoon, ja ”joulu” muuttuu ”pääsiäiseksi”, elämän juhlasta siirtytään ennen pitkää katoavaisuuden muistamiseen. Olen äärimmäisen tyytyväinen saamastani opiskelupaikasta, ja siitä että saan valmistua. Olen siis etuoikeutettu. Kun kuulin ensimmäisen kerran, että kanttorikoulutus TAMK:ssa päättyy, muistin motivaationi ja päätin, että urkujensoittopenkki tulee käymään kuumana hamaan loppuun asti.

Vaihtoehtojakin on. On ehdotettu, että Pyynikin toimipisteestä tulisi Oulun lisäsiipi. Ehdotus ei kuitenkaan ole saanut kannatusta - raha kun ei kasva puissa. Ilmeisesti tässä olikin puhe kysynnästä, ei tarjonnasta, ja siitä mille aloille halutaan lisää paikkoja ja mitä aloja päätettiin leikata. Surulliseksi ei kannata heittäytyä, sillä Jumala huolehtii kaikesta. Minulta kysyttiin, olisinko harkinnut paikkaa Oulusta, jos Tampereella ei olisi ollut. Vastasin kyllä. Kysyttiin myös, olisinko nyt valmis matkaamaan Ouluun, jos Tampereelle ei enää voisi. Vastasin kyllä. Totuus on kuitenkin, että elämä vie sinne, missä meitä eniten tarvitaan. Työpaikan kriteerinä ei ole edes Suomen rajat. Vaikka koulutus lakkaakin Tampereella, on minulla vielä mahdollisuus opiskella urkujen soittoa vaihto-oppilaana Euroopassa. Lisää motivaatiota? Kiitos. Jos minulle tarjotaan näin paljon mahdollisuuksia, haluan myös antaa takaisin. En siis opiskele enää pelkästään itseäni varten, vaan urkujensoitto kuuluu koon luokasta käytävälle kauniiseen

Ilari Halonen

KIRKKOMUSIIKIN OPISKELIJA, TAMK

sävyyn. Virren 486 ensimmäisessä säkeistössä lauletaan: ”On sinun siunaamaas työ ollut koulusamme.”

Ystäväni kysyi minulta opiskelujeni alkuvaiheesta, miksi virsikirjan virret ovat aina mollissa? Sanoin, että molli ei varsinaisesti tarkoita surullista ja duuri iloista. Sen jälkeen kuitenkin etsiskelin virsikirjasta duurisävytteisiä virsiä ja huomasin, että ne ovat vaikeampia soitettavia ja laulettavia. Molli oli vanhan viritysjärjestelmän mukainen päätössointu, mutta alku saattoi yhtä hyvin olla duurissa. ✕

Jos minulle tarjotaan näin paljon mahdollisuuksia, haluan myös antaa takaisin.

KIRKKOMUSIIKKIIN LIITTYVÄÄ TUTKIMUSTA **SIELTÄ TÄÄLTÄ**

Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa kirkkomusiikin tutkimus on viime vuosina painottunut aikaisempaa enemmän virsilaulun ja liturgisen musiikin tutkimukseen.

JORMA HANNIKAINEN
MuT, Sibelius-Akatemia, Helsinki

Jo useiden vuosien ajan on reformaatioajan kirkkolauluja tutkittu monitieteisesti yhdessä kirkkohistorian (Helsingin yliopisto) ja suomen kielen (Turun yliopisto) tutkijoiden kanssa. Tutkimuksen kohteina ovat olleet useat reformaatioajan nuottikäsitteet, muun muassa Westhin koodeksi, Tukholman suomalaisen kirkon käsi-

kirjoitukset ja Urjalan käsikirjoitus. Parhaillaan Sibelius-Akatemiassa valmisteilla olevat väitöskirjatutkimukset tarkastelevat muun muassa virsilaulun merkitystä, hautaan siunaamisen musiikkia, keskiaikaista kirkkolaulua ja kirkollisen kuoro-ohjelmiston valikoitumista.

Sibelius-Akatemia on ollut mukana Itä-Suomen yliopiston ja Hel-

singin yliopiston teologisten tiedekuntien kanssa Kirkkohallituksen hallinnoimassa ja rahoittamassa virsitutkimushankkeessa. Vuonna 2010 aloitetun ja tämän vuoden lopussa päättyvän hankkeen kautta on rahoitettu muun muassa virsilaulua tarkastelevia väitöskirjatutkimuksia sekä järjestetty yhteisiä seminaareja, joihin ovat voineet

osallistua myös seurakuntalaulua tutkivat graduja kirjoittajat. Virsi-tutkimusprojektin päätösseminaari järjestetään Helsingin yliopistossa perjantaina 21. marraskuuta 2014. Sibelius-Akatemia on myös yhtenä järjestäjänä pohjoismaalais-baltialaisessa tieteellisessä hymnologisessa konferenssissa, jonka aiheena on Virsi – laulu – yhteiskunta. Konferenssi pidetään Espoon Hanasaaressa 1–4.10.2014.

Selkeä enemmistö kirkko-musiikin aineryhmässä suoritetuista maisterin tutkinnoista on taiteellisesti painottuneita, mutta harvakseltaan aineryhmässä valmistuu myös pro gradu -laajuisia tutkielmia. Seuraavassa esittelen kolme mielenkiintoista työtä.

Kanttorin ammatillinen identiteetti

Kaija Huhtasen tutkielman *Kanttorin ammatillinen identiteetti* (2013) tutkimusaineistona ovat kolmen kirkkomusiikinopiskelijan sekä kahden jo kanttorina toimivan elämänekerralliset haastattelut. Huhtanen selvitti, millaisena tutkittavat kuvaavat ammatillisen identiteettinsä ja millaisen prosessin kautta kanttorin ammatillinen identiteetti on haastateltaville rakentunut. Lähestymistapa on narratiivinen ja elämäkerrallinen. Tutkimuksen mukaan ammatillinen identiteetti rakentuu siten, että ensin yksilölle rakentuu voimakas musiikkiin kiinnittynyt identiteetti. Seurakunnan työntekijän identiteetti rakentuu vasta työelämässä useiden vuosien aikana. Koulutus vahvistaa selkeästi muusikon identiteettiä. Seurakuntatyön kannalta merkittävä pedagogisuuden elementti saa koulutuksessa vain vähän huomiota. Myös seurakunnan työntekijän identiteetti jää koulutuksessa

vaille huomiota. Huhtasen mielestä kanttorien koulutusta uudistettaessa identiteettikysymykset olisi syytä huomioida.

Matti ja Maija urkuimprovisoinnin maailmassa

Emilia Soranta ihmettelee tutkielmassaan *Matti ja Maija urkuimprovisoinnin maailmassa* (2013) naisten ja miesten mahdollisia suhtautumisoeroja urkuimprovisointiin. Tutkimuksen lähtökohtana on havainto, että urkuimprovisaation vaativimpia tasosuorituksia suorittavat lähinnä miespuoliset opiskelijat. Tutkimuksen kyselyaineisto koostuu Sibelius-Akatemian Urkuimprovisointi 3 -opintojakson vuosina 1990–2011 suorittaneiden vastauksista (7 naista, 23 miestä). Kirkkomusiikin opiskelijoista selkeä enemmistö on naisia. Keskeisimpänä kirjallisuuslähteenä tutkimuksessa on käytetty psykodynaamista ja feminististä musiikintutkimuskirjallisuutta.

Miesten ja naisten suhteessa urkuimprovisointiin on havaittavissa eroja. Itsetunto- ja muut mentaaliset kysymykset nousivat naisten kohdalla miehiä selkeämmin esille sekä kirjallisuudessa että kyselyaineistossa. Miesten vastauksissa painottuivat enemmän musiikilliset taidot, musiikin tuntemus sekä tekniset valmiudet.

Opettajan kannustuksella on urkuimprovisointiopintoissa suuri merkitys, naisille se näyttyi hieman miehiä tärkeämpänä. Tutkittavien suhde julkisiin improvisointitilanteisiin oli osin problemaattinen, naisilla piirre korostui enemmän. Sekä miehet että naiset pitivät itsetuntonsa ja urkuimprovisointitaitojensa kehitystä merkittävänä Sibelius-Akatemian opintojen aikana.

Urkuimprovisointi 3 -opintojakso on muuttunut historiansa aikana aikaisempaa vaativammaksi, monipuolisemmaksi ja vapaammaksi. Tutkimus ei vielä paljasta perimmäisiä syitä miesten naisia innokkaampaan improvisaation opiskeluun ja haastaa aiheen jatkotutkimukseen.

Virsisävelmien vaikutus virsien valintaan

Tuuli Muraja pyrki selvittämään virsisävelmien vaikutusta virsien valintaan tutkielmassaan *Pyhänä soikohon nimensä veisatessamme – virsisävelmien käyttö Tampereen seurakuntayhtymän päiväjumalanpalveluksissa* (2013). Kysymys on mielenkiintoinen, koska ilmeisesti virret valitaan jumalanpalveluksiin etupäässä tekstiensä perusteella. Tutkimusaineisto on kerätty kirkkopäiväkirjamerkinnoista Tampereen seurakuntayhtymässä kirkkovuodelta 2009–2010. Virsikirjan sävelmistä tarkastellaan seitsemän sävelmätyyppin ja kolmen sävellajityypin kautta. Aineiston analysoinnissa on käytetty kvantifioivaa kvalitatiivista tutkimusotetta yksinkertaisilla tilastollisilla menetelmillä.

Määrällisesti eniten käytetty sävelmätyyppi tutkimuksen aineistossa on perinteinen koraali. Suhteellisesti eniten käytetyt sävelmätyyppit ovat afroamerikkalaiseen traditioon perustuvat hengelliset laulut ja lasten laulut. Vähiten käytetään keskiaikaisia sävelmiä, koraalitoisintoja ja uusia koraaleja. Sävellajityyppi vaikuttaa virsien esiintymiseen enemmän kuin sävelmätyyppi. Suosituimpia näytävät olevan duurisävelmät, joita on käytetty sekä määrällisesti että suhteellisesti eniten. Keskiaikaisissa sävelmissä yleisesti esiintyviä kirkko-

sävellajeja virsien valitsijat näyttävät tutkimuksen mukaan vieroksuvan. Erot sävellajityyppien käytön välillä ovat tilastollisesti merkitseviä.

Laulaminen seurakuntapapin työssä

Sibelius-Akatemiassa kirkkomusiikin tutkimusta harjoitetaan maisteriopintojen tasolla pääasiassa Kirkkomusiikin aineryhmässä sekä tohtoriopintojen ja postdoc-tutkimuksen osalta DocMus-tohtorikoulussa. Toki kirkkomusiikkia tutkitaan myös muualla. Sibelius-Akatemian musiikkikasvatuksen aineryhmässä **Senni Valtonen** laati tutkielman aiheenaan *Laulaminen seurakuntapapin työssä ja pappien laulukoulutus* (2012). Tutkielman valittiin oman aineryhmänsä vuoden graduksi lukuvuonna 2012–2013. Tutkimus koskee Helsingin yliopiston sekä Kirkon koulutuskeskuksen koulutustarjontaa, ja tutkimusaineistona on kahdeksan seurakuntapapin teemahaastattelut. Aihetta tarkastellaan sekä kirjallisuuteen että pappien kokemuksiin perustuen. Tutkimuksessa kiinnostavat erityisesti papin laulamiselle haastatteluissa annettavat merkitykset. Ansiokkaan tutkimuksen tuloksia olisi mahdollista hyödyntää pappien laulukoulutuksen suunnittelussa.

Seurakunnassa työskentelevä pappi laulaa työssään paljon, useimmiten jumalanpalveluksissa ja kasteissa. Kasteissa pappi usein on paikalla ainoana seurakunnan työntekijänä ja vastaa näin myös tilaisuuden yhteislaulujen johtamisesta. Erityisesti uran alkuvaiheessa laulettävät saattavat jopa ahdistaa. Papit kokevat laulamisen monin tavoin merkitykselliseksi, esimerkiksi yhteisöllisyyden luojana, kokemuksien ilmaisijana tai tradition säilyt-

Selkeä enemmistö Kirkkomusiikin aineryhmässä suoritetuista maisterin tutkinnoista on taiteellisesti painottuneita.

täjänä. Virsien laulaminen on rukousta, tunteiden ilmaisemista ja ylistämistä. Valtosen mukaan: ”Papin työssä laulamisen kokonaisuuteen kuuluvat kiinteästi käytännön työnkuvan erityisluonne sekä hengellinen ulottuvuus, jotka yhdistyvät ihmisten persoonakäsityksiin ja saadun ammatillisen koulutuksen painotuksiin.” Helsingin yliopistossa teologian opiskelija saa ryhmäopetuksena tapahtuvaa liturgisen laulun koulutusta ainoastaan kuusi tuntia. Kaikki tutkimukseen osallistuneet papit kokevat, että laulukoulutusta tarjotaan liian vähän, ja lauluopinnot työn vaatimiin tehtäviin jäävät oman harrastuneisuuden varaan.

Kanttorin ja papin vuorovaikutus

Melisa Stevanovicin kanttorien ja pappien välistä vuorovaikutusta tarkasteleva, kuudesta artikkelista ja niiden yhteenvedosta koostuva väitöstutkimus *Deontic rights in interaction – A conversation analytic study on authority and cooperation* tarkastettiin kesäkuussa 2013 Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa. Kirjoittaja on uskaltanut tarttua aiheeseen, josta keskusteleminen monissa työyhteisössä saattaa vaikeudestaan johtuen tuntua mahdottomalta. Väitöskirja käsittelee kiinnosta-

vasti valtaa ja auktoriteettia ihmisten välisessä kasvokkaisessa vuorovaikutuksessa. Vuorovaikutuksen osallistujien deonttisilla oikeuksilla tarkoitetaan osallistujien oikeutta määrittää omaa ja toistensa tekemistä ja toimintaa. Keskusteluanalyysi menetelmällä toteutetun tutkimuksen aineistona ovat tallenteet 15 pappien ja kanttorien palaverista, joissa he suunnittelevat yhteisiä työtehtäviään. Stevanovic kuvaa, kuinka deonttisista oikeuksista neuvotteleva käytännössä tapahtuu. Hänen mukaansa neuvotteleva perustuu vuorovaikutuksen julkisten käytänteiden ja osallistujien päätteilyä koskevien odotusten väliselle yhteispelille; tämä yhteispeli tekee mahdolliseksi kovienkin valтатаistelujen läpikäymisen ilman, että osallistujien keskinäinen solidaarisuus oleellisesti vaarantuu. Tutkimus korostaa kasvokkaisen vuorovaikutuksen merkitystä sosiaalisen järjestyneisyyden kotina ja lisää ymmärrystä siitä, kuinka tämän järjestyneisyyden paikalliset ja laajemmat ilmentymät kietoutuvat toisiinsa ihmisten keskinäisissä kohtaamisissa. X

Kirjoittaja on Taideyliopiston Sibelius-Akatemian Kirkkomusiikki ja urut-aineryhmän ainejohtaja ja kirkkomusiikin lehtori, joka vastaa kirkkomusiikkiin liittyvästä tutkijakoulutuksesta.

Jokaisesta aamusta iloitsen, jokaisesta hetkestä nautin

Kesäkuun aurinkoiset päivät aloittivat virallisen eläke-aikani. Sitä edelsi pitkä loma, jolloin totuttelin loppoaikaan. Työn viimeisin hurja ponnistus oli joulunseutu monine erilaisine juhlaineen, lähtökonseritteineen itkuineen päivineen. Vuosi sitten ajattelin, että enhän minä tätä voi jättää: ihanat kuorolaiset, työtoverit, muskarit ja niin edelleen. Miten se aika kuluu ilman heitä, ikäväkin tarttuu paidanhelmaan eikä Kauhavalta voi lähteä...

Toisin on käynyt. Enempää en kai voisi nauttia tästä kiireettömyydestä, vapaasta itsensä ”menottamisesta”. Esimieheni kehotti Timppaani viemään minut heti pariksi viikoksi kauas, jotta irtiotto pääsee alkamaan. Se oli hyvä neuvo ja viisas toteutus.

”Tänä aamuna tunsin jälleen, mikä vapaus hengittää...”, soi usein kiitosmiehellä.

Vaikka lähtö oli haikea, vaikea ja vaikka mitä, siihen pyörytykseen en todellakaan ole kaivannut. Terve reaktio, on moni sanonut. Ei, en jaksaisi millään edes ajatella viikoittaista kiirettä eri tilaisuuksineen ja toimituksineen, ja minä kun olen hyvin lahjakas kiireen tekemisessä. Näinhän joku lapsi sanoi: aikuisilla on aikaa kiireeseen... Jaa jaa, niinpä!

Enää ei etsiskellä noita oudosti häviäviä äänirautoja, voi-i miten niitä menikään uran aikana ihan itestään hukkaan – no löytyi joku keväällä jään alta, joitakin jäi Suomen kirkkoihin, ja ainakin konsertin alla se ainut mukana ollut, jäi tietysti alasaliin tai putosi ekan laulun aikana kolisten lattialle yleisöä riemastuttaen – taas se lensi. Nyt niitä on 30

kappaletta kauniissa tangossa, lahjana, yksi per kuorolainen.

Ehdottipa joku turistikanttorinkin hommia, jos ei halua olla töistä pois – mutta ei se ole minun juttuni. Minun juttuni on muun muassa laiskotella, pitää pyjamapäiviä, silloin kun huvittaa, olla tekemättä sitä, mikä ei just nyt huvita.

Aikoinaan hain Kauhavalle mieluummin ”hössöttämään” kuin urkuriksi. No, paidassani (= lahjana työtovereilta) lukee nyt Hössöttäjäkanttori, ja kyllä se minua kuvaa varsin hyvin, sillä lapset ovat aina olleet rakkaita, ja niiden kanssa sai touhuta vähän sitä sun tätä. Vaikka monet eri kuorojen kanssa tehdyt projektit, matkat ja konsertit ovat hienoja ja unohtumattomia muistoja, niin on hyvä ymmärtää siirtyä sivuun kaikesta tohinasta. Kirkon parissa ja mukana voi olla monella tavalla olematta työssä.

Elämä koostuu nyt kaikesta mitä aattelin tehdä sitkun – ristikot, neulomiset, palapelit, matkustelu Timpan kanssa, lasten ja lastenlasten luona

Anneli Lieto

DIR. CANT, DIR. MUS., VANTAA

käymiset – onhan siinä mukavaa ohjelmistoa ilman nuottien sovitusta. Viälkun saa vanhat kansiot siivottua jonkinlaiseen järjestykseen... mutta sekin on sellaista ei paineita -touhua.

Jokaisesta aamusta iloitsen, jokaisesta hetkestä nautin, onhan taivaallinen Isä antanut terveyttä ja virkeyttä, paljon rakkaita läheisiä ja ystäviä, joista kaikista kiitän.

Toivon kaikille eläkekollegoille ihania vuosia palveluvuosien jälkeen, työssä pakertaville iloa ja voimia rakkaassa kirkossamme. ✕

Kirkon parissa ja mukana
voi olla monella tavalla
olematta työssä.

Hilkka Niemistön mukaan koko ydinkeskustaa koskeva suunnittelu mahdollistui Tuomiokirkkoseurakunnan yhdistymisen myötä. Ison seurakunnan on helpompi järjestää suuria tapahtumia ja monia tehtäviä pystytään hoitamaan yhteistyössä, mikä merkitsee mahdollisuutta käyttää resursseja aiempaa tehokkaammin ihmisten palvelemiseen.

SEURAKUNTIEN YHDISTYMISSPROSESSIN VAIKUTUKSET ASIAKASLÄHTÖISYYTEEN

HILKKA NIEMISTÖ
TT, Seurakuntapastori, Meilahden seurakunta

Keskijohtajien kokemukset seurakuntien yhdistymisprosessin vaikutuksista asiakaslähtöisyyteen pitkällä aikavälillä tarkasteltuna ovat pääosin myönteisiä. Yhdistymisen vaiheittainen toteutus ja matriisiorganisaation käyttäminen johtamismallina hidastivat muutoksen vakiintumista.

Väitöskirjatutkimuksessani Seurakuntien yhdistymisprosessin vaikutukset asiakaslähtöisyyteen selvitettiin, miten seurakuntien yhdistymisprosessin vaikutukset asiakaslähtöisyyteen ilmenivät Helsingin ydinkeskustan seurakuntien tapauksessa. Näitä vaikutuksia kuvattiin keskijohtoa edustavien yksilöiden kokemusten kautta.

Kyseisten seurakuntien yhdistymisprosessi on osa Suomessa yhä meneillään olevaa rakennemuutosta, joka koskettaa sekä kuntia että seurakuntia. Toimintaympäristön muutokset ja ongelmat seurakuntaorganisaatioiden toimivuudessa johtivat kyseisten seurakuntien yhdistämisprosessin aloittamiseen. Tutkimuksessa todettiin, että osa keskijohtajista ymmärsi jo yhdistymisprosessin alkuaikoina muutostarpeen. Osa keskijohtajista ja muusta henkilöstöstä ei kuitenkaan hyväksynyt yhdistämistävoitetta. Yhdistymisprosessin suunnitteluvaiheessa osa henkilöstöstä lamaantui tai kulutti energiaansa yhdistymistä koskeneisiin kannanottoihin.

Kahden toimintamallin ongelmat

Yhdistymisen myötä uusi Tuomiokirkkoseurakunta aloitti toimintansa vuonna 1999. Lakkautettujen seurakuntien toimintakulttuurit kuitenkin jatkoivat kirkkopiirien puitteissa eräänlaisina haamuseurakuntina elämäänsä. Myös aiemmissa seurakuntien rakennemuutoksiin liittyvissä tutkimuksissa on todettu vanhojen toimintamallien säilyneen muutoksen jälkeen seurakunnan eri alueilla. Uuden Tuomiokirkkoseurakunnan toiminta- ja johtamismalli niin sanottu piirimalli oli matriisiorganisaatio. Piirimallista luovuttiin viiden vuoden kuluttua hallinnonuudistuksen myötä.

Keskijohtajien mukaan yksi syy organisaatiouudistuksen aloittamiseen olivat piirimallin epäselvät esimiessuhteet. Matriisiorganisaatiossa kaksi toimintamallia yhdistetään samaan rakenteeseen. Tämä tarkoittaa esimerkiksi toimintojen mukaisen ja paikallisiin toimintayksiköihin perustuvan toiminnan to-

teuttamista samaan aikaan. Sjöstrand toteaa matriisiorganisaation ongelmien liittyvän nimenomaan siihen, että organisaatiossa toteutetaan kaksi toimintamallia samanaikaisesti. Valtaristiriidat ja vastuualueiden epäselvyys saattavat hänen mukaansa luoda ongelmia.

Työalapohjainen seurakuntaorganisaatio

Tuomiokirkkoseurakunnassa toteutetun piirimallin ongelmien, kuten toiminnan ja hallinnon päällekkäisyyksien, voidaan katsoa ainakin osaltaan liittyvän kahden toimintamallin samanaikaiseen toteuttamiseen. Osittain piirimallin aikaan ilmenneet ongelmat liittyvät todennäköisesti myös muutosprosessin toteutusvaiheen alussa aiempien tutkimusten mukaan tyypillisesti ilmeneviin ongelmiin.

Vuonna 2005 Tuomiokirkkoseurakunnassa otettiin käyttöön uusi organisaatio- ja hallintomalli. Tämän hallinnonuudistuksen myötä seurakunnan eri työalojen käytännön työ alkoi toimia työalajohtoisesti. Työalapohjaisessa seurakuntaorganisaatiossa hallinnollinen työnjako perustuu työntekijöiden ammattijakautumiseen ja seurakun-

**Uutta sisältöä toimintaan
syntyi todennäköisesti siksi,
että sitä luomassa oli entistä
laajempi työjoukko.**

nan työaloihin. Tällaisessa toimintarakenteessa on ominaisuuksia, jotka organisaatioteorioissa liitetään linjaorganisaation käsitteeseen. Linjaorganisaatiossa toiminta jakaantuu linjoiksi, toimintayksiköiksi, joilla on oma esimiehensä tai johtajansa.

Yksi seurakunta muodostuu

Henkilöstö suuntasi yhdistymisen ja hallinnonuudistuksen aikoihin ja heti niiden jälkeen suuren osan energiastaan organisaation sisäisiin asioihin. Tämä heikensi heidän kykyään toteuttaa tehtävänsä ja ottaa ihmisten tarpeet huomioon. Yhdistymisprosessi kuitenkin pääsi hallinnonuudistuksen myötä lopulta vakiinnuttamisvaiheeseen, ja seurakunnasta muodostui vähitellen yksi seurakunta myös toimintakäytäntöjen ja asenteiden tasolla. Tässä vaiheessa asiakaslähtöisyyden edellytyksiin kuuluvat toimintojen koordinointi ja integrointi sekä yhteistyö paranivat. Klassisen muutostähtäimen kulusta poikkeavaa on se, että ongelmien ja konfliktien aika koettiin tässä yhdistymisprosessissa useammin kuin kerran. Poikkeavan kehityksen syynä oli todennäköisesti yhdistymisen toteuttaminen vaiheittain.

Tarjonta monipuolistui

Suurin osa keskijohtajista arvioi yhdistymisprosessin myötä tarjonnan monipuolistuneen. Uutta sisältöä toimintaan syntyi todennäköisesti ainakin osaltaan siksi, että sitä luomassa oli entistä laajempi työntekijäjoukko. Suuremmassa seurakunnassa työntekijöiden osaamisen kirjo on laajempi kuin pienessä, eikä työntekijöiden tarvitse keskittyä ainoastaan ”perustoimintojen” hoitamiseen. Lisäksi työntekijöiden

Myös yhdistymistä aluksi vastustaneet olivat havainneet yhdistymisen mukanaan tuomia hyötyjä.

”valikoiman” kasvu ja erikoistuminen mahdollistivat sen, että ihmisten toiveisiin ja tarpeisiin pystyttiin aiempaa paremmin vastaamaan.

Yhdistyneen seurakunnan pienempiä seurakuntia laajemmasta henkilöstöstä pystyttiin varaan resursseja myös ihmisten tarpeita kartoittavan tutkimuksen tekemiseen, mikä systematisoi tiedonhankintaa kyseisistä tarpeista. Yhdistyneen seurakunnan laaja työntekijäjoukko tuotti uusia ideoita ja näkökulmia asioihin. Yhdistyminen myös kasvatti johdon halukkuutta riskien ottamiseen uudessa tilanteessa.

Yhdistymisen myötä koko ydinkeskustaa koskeva suunnittelu mahdollistui ja suurin osa keskijohtajista arvioi, että ison seurakunnan on pieniä seurakuntia helpompi järjestää suuria tapahtumia ja suunnata resursseja tarpeiden mukaan. Lisäksi monia tehtäviä pystytään hoitamaan yhteistyössä ja ydinkeskustan seurakuntatyön päällekkäisyyksiä poistamaan, mikä merkitsee mahdollisuutta käyttää resursseja aiempaa tehokkaammin ihmisten palvelemiseen. Päällekkäisyyksien poisto merkitsi toisaalta vääjäämättä joidenkin alueellisten palvelujen poistumista.

Kokemukset pääosin myönteisiä

Osa keskijohtajista koki yhdistymisprosessin vaikuttaneen pysyvän kielteisesti tiedonkulkuun, sillä työntekijöiden välinen henkilökohmainen kanssakäynti oli heidän mukaansa pienessä seurakunnassa tiiviimpää. Yhdistymisen seurauksena kokoukset lisääntyivät ja päätöksenteko etääntyi.

Suurin osa keskijohdon edustajista kuitenkin koki kymmenen vuotta yhdistymisen jälkeen yhdistymisen positiivisena asiana. Myös yhdistymistä aluksi vastustaneet olivat havainneet yhdistymisen mukanaan tuomia hyötyjä ja kokivat näkemyksensä yhdistymisprosessin vaikutuksista muuttuneen ajan myötä positiivisempaan suuntaan. Taskisen mukaan organisaatioiden yhdistämisen onnistumisen, eli tavoitteiden saavuttamisen arvioinnin tuloksiin vaikuttaa se, missä vaiheessa arvioidaan. Alkuvaiheessa yhdistämisen vaikutukset saattavat näyttää kielteisiltä, mutta pitkällä aikavälillä voi ilmetä etuja ja hyötyjä. On huomattava, ettei seurakuntien yhdistymisprosessien vaikutuksia ole ennen väitöskirjatutkimustani tarkasteltu yhtä pitkällä aikajaksolla. ✕

Messuun rohkeasti!

Messu on ollut keskustelun kohteena jo tovin. Väheneville osallistujamäärille on etsitty jos jonkinlaista selitystä. Syntipukia on etsitty niin messun sisällöstä, muodosta kuin musiikistakin. Saarnoista jostakin syystä vähemmän.

Ratkaisuksi on järjestetty mitä moninaisimpia ja osin kummallisia messuspektaakkeleita mitä mielikuvituksellisimpien teemojen ympärille. Räppimessukin on varmaan jo nähnyt päivänvalon. Näin saadaan julkisuutta – ainakin keran.

Olen kokeiluintoa seurattessani kysynyt monesti itseltäni: olemmeko hukanneet messumme perusidean? Onko enää trendikästä uskoa messun voimaan? Työntekijänä joutuu liian usein perustelemaan messua ja sen asemaa.

Julkisen sanan voima on kummallinen. Kun aikoinaan Uusi Suomi lopetettiin, jäi maahan vain yksi valtakunnallinen media, joka on luonut uuden mielipiteenmuokkauskeinon, hesarismen. Lehden tärkeänä pitämää mielipidettä toistetaan eri muodoissa tarpeeksi pitkään, jolloin se muodostuu totuudeksi. Lisäksi varmasti löytyy ainakin yksi sopivasti ajatteleva professori lyttäämään olevan tai uudistuksen, ihan miten vain.

Myös ”kirkollinen” lehdistö on lähtenyt kelkkaan mukaan, ja huono omatunto tulisi olla meillä, jotka yhä uskomme messun voimaan.

Pitääkö messua siis hävetä? Onko se niin tylsä kuin toivotetaan? Olemmeko vain ymmärtäneet jotakin väärin? Onko rutiini ja oikeassa oleminen vienyt tuoreuden? Onko aitous kateissa?

Sellaista messua, jossa kaikki viihtyvät alusta loppuun ei ole eikä tule, se on hyvä myöntää. Sellainen messu, josta kaikki poistuvat jotakin saaneena, on kyllä mahdollinen. Kun rukoukset nousevat sydämeistä, kun tekstit eletään eikä vain lueta, kun saarna antaa muutakin kuin ympäripyöreätä ”tätä Jeesuskin varmaan tarkoitti” -pyöritystä, seuraa elävä messu. Dramaturgisesti ehyt ja kompakti.

Entä musiikki? Kanttoreita urkuineen on helppo osoittaa sormella. Totta on, että paljon voisi vielä tehdä tälläkin saralla. Paljon on jo tehtykin. Jos viihdyttäminen on pääasia, tulee messusta helposti höttöinen ja mitänsanomaton. Pitäisikö musiikissakin turvautua pelkästään pehmeään kolmisointuun, uneliaaseen rytmiin tai sitten jumputtavaan menoon? Olisiko nykyajalla muutakin sanottavaa kuin räppi?

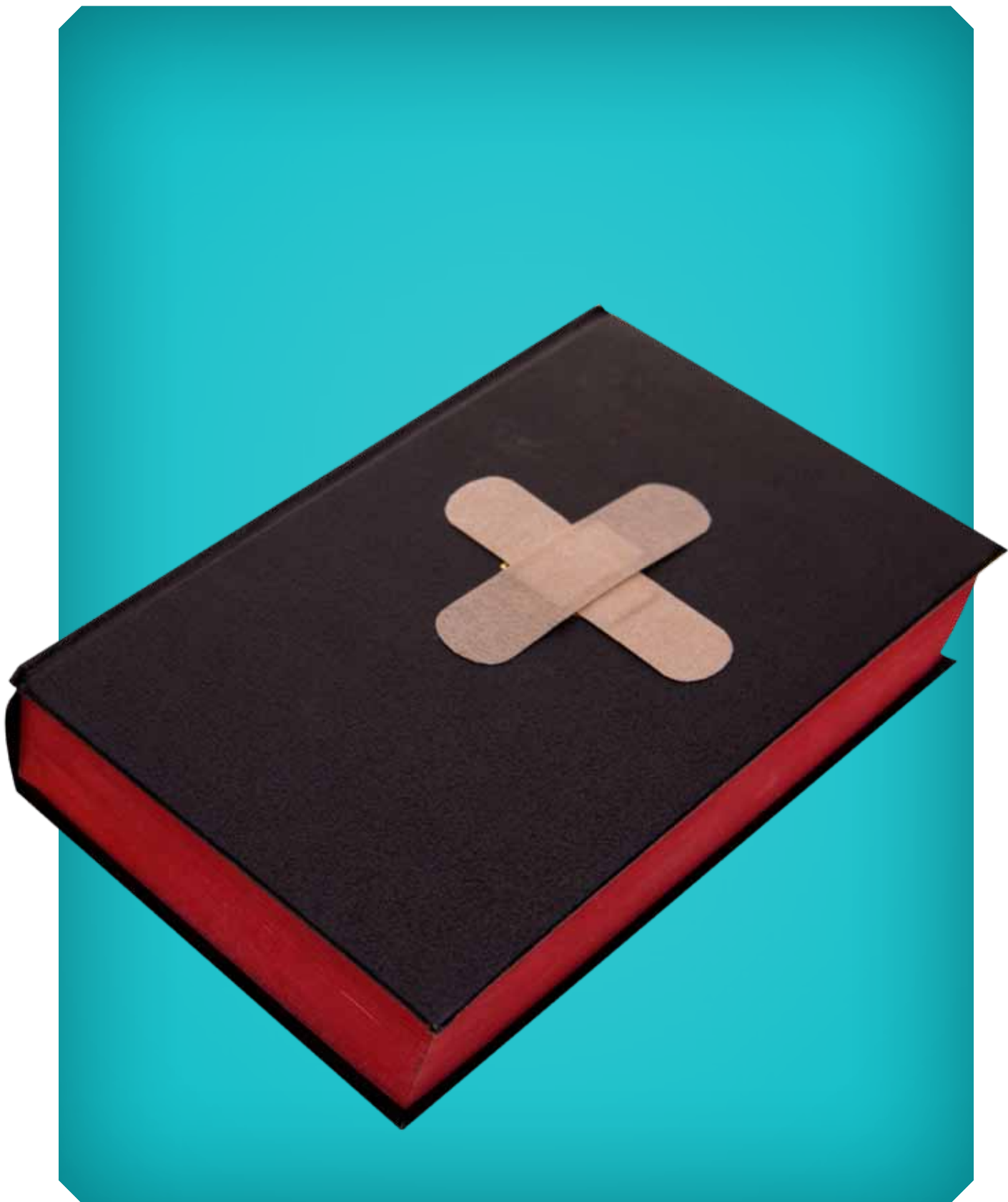
Kirkkomuusikko on monesti työssään yksin vastassaan monenlaiset odotukset. Papisto ja muut työntekijäryhmät omaavat monesti ”suuren musiikillisen viisauden”. Paineita tulee monesta suunnasta. Liikenteestä ja musiikista jokaisella on varma mielipide. Tasoa pitäisi olla, mutta resursseja ei välttämättä kaikkialla ole. Hesarismikin on tur-

SEPPO MURTO
Kanttori, laajaa yliopistotutkintoa edellyttävä virka, Helsingin tuomiokirkkoseurakunta

ruttanut, ja yleistunnelma kirkossa alakuloinen. Vahva tunne siitä, että kirkon musiikkia ollaan ajamassa alas, valtaa mieltä. Sinä päivänä kun musiikki ulkoistetaan ja tilaisuuksiin tilataan ulkopuolelta musiikkia, saadaan kyllä seurakuntailaan loppuvirrelle hintalappu, mutta tärkein on menetetty. Musiikkikasvatusta ei enää ole, ja yhteisöllisyys on tiessään.

Siksi pitäkäämme pää pystyssä ja musiikki tasokkaana. Yksikään tilaisuus ei tule ilman sitä toimeen. Tyyli vaihdelkoot, mutta kun musiikki on sydämen puhetta, menee se perille. Kaikista ei kuitenkaan ole kaikkeen. Ahti Karjalaisen sanoin: ”Muniva porsas ei lypsä villoja.” ✕

TUKEA SEURAKUNNASSA TAPAHTUVALLE SIELUNHOITOTYÖLLE

Itä-Suomen yliopiston professori Paavo Kettunen on kirjoittanut sielunhoidon perusteita käsittelevän kirjan *Auttava kohtaaminen I* (Kirjapaja 2013). Teoksessa hän käsittelee muun muassa sielunhoidon kehityshistoriaa ja suhdetta psykoterapiaan sekä esittelee sielunhoidon periaatteita ja taustoja. Tavoitteena on hahmottaa ”kokonaisvaltainen sielunhoitokäsitys”. Ilmaisu kokonaisvaltainen sisältää koko ihmisen suruineen, iloineen ja elämänhistorioineen. Mukana on myös ympäröivän yhteiskunnan kehitys, lisääntyvä monikulttuurisuus ja elämän moninaisuus.

SEPPO KARPPINEN

TT, lehtori, Diakonia-ammattikorkeakoulu, Pieksämäki

Mielenkiintoista ja merkittävää on, että **Paavo Kettunen** avaa sielunhoidon kentän koskemaan maahanmuuttajia, toisen kirkko- ja uskontokunnan jäseniä sekä ylipäättään vastaamaan muuttuvan yhteiskunnan haasteisiin. Peruslinja on avoimuus toisuskaisuutta tai uskonnottomuutta kohtaan, mutta samalla hän kysyy, miten pitkälle voidaan mennä. Kehotus tarkkaan pohdintaa liittyy esimerkiksi kysymykseen, voidaanko toisuskoisen kanssa rukoilla sielunhoitotilanteen yhteydessä.

Haasteita ja muutoksia voidaan listata monia. Yksi tällainen on perheiden tilanteeseen ja parisuhteisiin liittyvät muutokset. Nykyisin parisuhteessa ollaan suhteen itsensä toimivuuden eikä ulkoisten paineiden vuoksi. Yksineläviä miehiä ja naisia on enemmän kuin pariskuntia, joilla on lapsia. Saamaa sukupuolta olevien parisuhdeasiat kuuluvan niin ikään sielunhoidon piiriin.

Sielunhoitoa haastaa maan sisäinen muuttoliike ja juurettomuuden lisääntyminen. Noin viidesosa väestöstä muutti vuonna 2011 paikasta toiseen Suomessa. Samana vuonna Suomessa asui 183 000 ulkomaiden kansalaista ja neljännesmiljoona vieraskielistä. Työelämän rakenneuudistus on vakava haaste, koska sen seurauksena moni menettää työnsä ja saattaa tuntea itsensä tarpeettomaksi.

Uskonnollisen kentän monimuotoistuminen sekä ateismin ja uskonnottomuuden nousu tuovat lisävaatimuksia sielunhoitajalle. Hän joutuu kysymään, että tuleeko hänen pelkästään olla elämänsä tarkoitusta pohtivan ihmisen tukija vai tietyn uskonyhteisön arvoihin ja uskonkäsitykseen sitoutunut työntekijä.

Seurakuntayhteisö

Sielunhoito ei rajoitu yksityiseen sielunhoitoon, vaan sillä on koko kirk-

koa koskeva tehtävä. **Rudolf Boren** sanoo, että ”seurakunta on sielunhoitoa”. Tämä tarkoittaa, että seurakunnan kokonaisuutena tulee olla ihmistä hoitava ja tukeva. Ihminen saa tulla seurakunnan osallisuuteen sellaisena kuin hän on, ja hänet hyväksytään muiden joukkoon. Augsburgin tunnustus painotta kirkon yhteisöluonnetta, mikä jo sinänsä asettaa voimakkaan yhteisöllisen hoitovelvoitteen sielunhoitotyölle.

Paavo Kettunen toteaa, että sielunhoidon lähtökohta on inkarnatio: ”Jumala on tullut Kristuksessa tähän maailmaan kohtaamaan ihmisenä olemisen todellisuuden, jakamaan ihmisen osan ja olemaan vuorovaikutussuhteessa ihmisen kanssa.”

Lähelle tulee Lutherin ajatus, että seurakunta on parantumattomien sairaala, jossa elämä on alituista toinen toisensa kantamista. Kristuksen valtakunnassa saarnaajien tulee lohduttaa omiatuntoja, seurustella ystävällisesti ihmisten kanssa, ruokkia

Sielunhoito ei rajoitu yksityiseen sielunhoitoon, vaan sillä on koko kirkkoa koskeva tehtävä.

heitä evankeliumin ravinnolla, kantaa heikkoja, parantaa sairaita ja hoi-
taa jokaista tämän tarpeen mukaan.

Seurakunnallinen perusidea on inklusio, eli että jokainen otetaan vastaan ilman ennakkoehtoja. Ihmi-
set lähestyvät toisiaan ja ottavat osaa toistensa elämäntilanteisiin. Tulija kokee, että hänestä välitetään. Näin asian tulisi olla, mutta sen sijaan seurakuntien ilmapiiri saattaa kertoa ennakkoluuloista, vallankäytöstä ja vartioinnista.

Ollakseen sielunhoidollinen seurakuntayhteisön on oltava ensisijaisesti olemisen eikä tekemisen yhteisö. Jäsenyys yhteisössä, joka ilmentää lupaa olemisen ja arvostetuksi tulemisen mahdollisuuteen ja lepoon, voi jo sinänsä olla sielunhoidollinen. Nyt tekemisen pakon omaisuus saattaa haudata alleen toisen kuuntelemisen ja myötäelämisen.

Käytännön työ

Sielunhoito on kirkkojärjestyksen mukaan jokaisen seurakuntalaisen eikä vain viranhaltijoiden tehtävä. Teologiselta perustelultaan sielunhoito ankkuroituu ”Jumalan sielunhoitoon”, joka toteutui Jumalan ihmiseksi tulemisessa Kristuksessa. Sielunhoito ei ole palvelutuote, vaan se on seurakunnan elämää Jumalan rakkaudessa.

Papit harjoittavat sielunhoitoa erillisten keskustelutilantei-

den ohella jumalanpalveluselämän hoidon yhteydessä. Kokonaisote jumalanpalveluksen valmistelun, toteutuksen ja jälkihoidon osalta voi olla sielunhoidollinen. Inkarnaation näkökulmasta jumalanpalvelus on yksi keskeisimmistä Jumalan läsnäolon paikoista ja tapahtumista. Tämän vuoksi se on hoidettava arvonsa mukaisesti. Kullakin jumalanpalveluksen osalla on oma sielunhoidollinen ulottuvuutensa.

Erityisesti saarnan sielunhoidollisuuteen tulisi kiinnittää huomiota. Saarnan ainut tehtävä ei ole olla julistusta, vaan myös ihmisten elämäntilanteen ja ongelmien käsittelyä. Jos tämä ohitetaan, saarnalta putoaa pohja. Olennaista on, että saarnaaja onnistuu luomaan luottamusta herättävän suhteen kuulijaan ja käsittelee tämän elämänskysymyksiä. Saarna on lohduttava ja eläytyvä, siinä on vierellä kulkemista ja elämän tarkoituksen pohdintaa.

Kirkolliset toimitukset ovat hyvin merkittävästi ihmisten kohtaamista. Noin 45 % suomalaisista osallistuu vuosittain johonkin toimitukseen. Toimitukset tulisi nähdä sielunhoidollisina tapahtumina. Ne liittyvät ihmisen elämän käännekohtiin (syntymä, kuolema, elämäntilanteen muutos), joten sielunhoito on toimitusten hyvän hoitamisen ehdoton edellytys. Samalla se on seurakuntatyön mahdollisuus ja seurakuntalaisen odotusten toteutumista.

Haasteet

Diakoniatyöntekijöiden osalta vuonna 2011 tilastoitiin ”hengellisiä keskusteluja ja sielunhoitoa” yhteensä 135 000. Pappien osalta etukäteen sovittuja sielunhoidollisia keskusteluja vuonna 2011 oli 31 000. Vastaava luku vuonna 2003 oli lähes 47 000 ja vuonna 2007 noin 40 000. Joten diakoniatyöntekijät käyvät seurakuntatasolla selvästi enemmän sielunhoidollisia keskusteluja kuin papit.

Pappien osalta asiaan ilmeisesti vaikuttaa, että heidän puoleensa kääntymisen kynnys on korkeampi kuin diakoniatyöntekijöiden kohdalla, joiden puoleen kääntyminen on luontevaa muun muassa taloudellisen auttamisen yhteydessä.

Kettunen pohtii kirjassaan syitä sielunhoidollisten keskustelujen vähenemiseen. Yksi syy voi olla työntekijöiden vähentynyt kyky kuulla seurakuntalaisten avun tarvetta. Toinen syy saattaa olla sielunhoitotyön vaativuus. Mieluummin paneudutaan kiinnostavaan toimintaan kuin ryhdytään kuuntelemaan yksityisiä elämäntaakkoja.

Sielunhoidollisten keskustelujen määrään saattaa vaikuttaa myös se, että vieraantumisen seurauksena ihmiset kääntyvät seurakunnan ulkopuolisten auttajatahojen puoleen. Yleisenä ongelmana seurakuntatyössä voidaan mainita jatkuva kiire ja toiminnallinen paine. Työntekijän pitäisi saada välillä pysähtyä ja vetäytyä syrjään, eli siirtyä tekemisestä pelkkään olemiseen. Sielunhoitotyön kannalta menettely on täysin välttämätöntä, ja vain siten syntyy sisäistä tilaa kuulla toista. Ongelmana eivät ole seurakunnalliset massatapahtumat, vaan yksittäisen seurakuntalaisen kohtaaminen. ✕

EKOPAASTO: RASKAASTA JALANJÄLJESTÄ HYVÄÄN KÄDENJÄLKEEN!

Suomen ympäristökeskus (SYKE), Suomen evankelisuterilainen kirkko ja maamme kristillisiä kirkkoja edustava Suomen Ekumeeninen Neuvosto (SEN) kutsuvat kansalaisia, yrityksiä ja päättäjiä rakentamaan kestävää ja oikeudenmukaista maailmaa.

Yhteisellä Ekopaasto-kampanjalla haluamme osoittaa, että yksinkertaisilla arjen ratkaisuilla voimme hillitä ilmastonmuutosta, lisätä oikeudenmukaisuutta ja edistää hyvinvointia. Kyse on maailmamme elinkelpoisuudesta tänään. Nyt hiilijalanjälkemme on liian raskas.

Ilmastonmuutoksen hillitseminen vaatii tekoja. Valinnat maapallon, köyhien ja lastemme hyväksi eivät tarkoita ilotonta ja ankeaa elämää, vaan pyrkimystä kohtuuteen ja riittävyyteen.

Me vauraimpien maiden asukkaat olemme avainasemassa. Jos rikkaat maat eivät ole valmiita tekoihin, on hyödytöntä odottaa niitä köyhiltä kansoilta. Se on paitsi epäoikeudenmukaista myös turhaa.

Muutos alkaa itsestä, laajenee omaan elämänpiiriin ja koko yhteiskuntaan. Olemme pieni valtio, mutta kansamme kuuluu maailman vauraimpiin. Pienenkin maan esimerkki voi rohkaista globaalisti uudenlaiseen asenteeseen ja toimintaan.

Omien elämäntapojen tarkistaminen on poliittinen teko. Voimme valita vihreää sähköä, vähen-

tää yksityisautoilua ja lentämistä, syödä vähemmän lihaa ja suosia energiaa säästävää teknologiaa. Mutta me haluamme myös päätöksentekijöiltä ja yrityksiltä yhteiskuntavastuuta ja oikeudenmukaisia pelisääntöjä.

Päättäjien vastuulla on säätää kestäviä elämäntapoja ja yritystoimintaa tukevia lakeja. Teknologiaakin tulee apuun, kun sen kehittäminen on kysyntää, tahtoa ja painetta.

Luopumalla liiasta voimme huomata perusasuiden kauneuden ja arvon. Silloin voimme nauttia luonnon tarjoamista lahjoista kestäväällä ja kohtuullisella tavalla. Kuluttami-

nen ei tuolloin ole kyltymätöntä, vaan kohtuus on kylliksi.

Monien uskontojen perinteeseen kuuluu askeesi, joka kutsuu löytämään ajallisten asioiden sisältä niiden ajattoman arvon ja merkityksen. Ekopaasto toteutetaan kirkkovuoteen kuuluvan suuren paaston aikana, jolloin valmistaudutaan pääsiäiseen.

Hengellinen elämä ja kohtuullinen elämäntapa tukevat toisiaan. Kohtuus ja pidättäytyminen liiasta johtavat huomaamaan, mitä hyvää itsellä jo on ja tuntemaan siitä kiitollisuutta. Mieli avautuu iloon ja juhlaan. ✕

SAARNAJUURIA EKOPAASTOON

Mitä sinulle tulee mieleen sanasta ekopaasto? Tätä on hyvä pysähtyä maistelemaan, myös yhdessä seurakuntalaisten kanssa.

PANU PIHKALA
Tutkija, pastori, Helsinki

Ympäristöasiat, joita eko-etuliite kuvaa, herättävät monenlaisia tunteita. Yksi niistä on vastustus. Vuotuisia

ekopaasto-kampanjoita on syytetty siitä, että ne eivät ota huomioon koko paaston ajatuksen laajuutta.

Olisiko kritiikin taustalla ajatus siitä, että ympäristövastuu ei olennaisesti kuulu kirkolle? Muuten on vaikea perustella sitä, miksi olisi

väärin nostaa esiin eräs paastoon liittyvä tärkeä ulottuvuus. Mikään ei estä pitämästä esillä myös muita teemoja, ja lisäksi luomakuntavastuussa on aina samalla kyse laajemmasta kokonaisuudesta. Ympäristöstä huolehtiminen on samalla ihmisistä huolehtimista. Kasvava joukko kristittyjä uskoo myös, että se on Kristuksen seuraamista.

Ekopaastoon liittyvän julistuksen löydät lehden sivulta 41. Saarnajuuria (sopivan orgaaninen termi!) tarjotaan kolmen teeman kautta.

Paasto ja Kristuksen seuraaminen

Kirkkovuoden teemat liittyvät sekä yhteen aikaan että kaikkiin aikoihin. Paasto on kilvoittelun aika, mutta sama Kristuksen seuraamisen tehtävä koskee kaikkia päiviä. Paasto muistuttaa olennaisen tärkeistä asioista, jotta pitäisimme ne mielessä myös muulloin.

Tämä pätee myös ekopaastoon. Luomakunnasta huolehtiminen on aina ajankohtaista. Näitä saarnaajuria voi käyttää, vaikka virallinen paastonaika olisi ohi.

Profeetat yhdistävät luonnon ja ihmisen

Vanhan testamentin profeetat julistivat, että ihmisen synnin tähden kärsii koko luomakunta. Rohkeimmat tulkitsijat ovat nähneet nyky aikaan ja ilmastonmuutokseen liittyvää totuutta lauseissa, jotka puhuvat siitä, kuinka: ”Maa kulottuu ja kuivuu, maanpiiri riutuu ja kuivuu, maan lailla taivaskin riutuu.” (Jes. 24:4; vrt. vanha käännös jakeista 4–6)

Raamatuntekstien tulkinta luontoon liittyen, josta toisinaan käytetään nimitystä ”ekologinen raamatuntutkimus”, ei ole yksiselitteistä. Lience selvää, ettei kaikkia nyky-

”SYNTI JA ARMO OVAT MYÖS LUONNON KOHTELUUN LIITTYVIÄ KÄSITTEITÄ.

ajan ympäristöongelmia voi lukea Raamatun sivuille. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, etteikö raamatunteksteillä olisi sanottavaa aiheesta. Harva raamatuntutkija tai saarnaaja rajoittaa raamatuntekstien merkityksen pelkästään siihen, miten ne ymmärrettiin kirjoitusaikanaan. Jumalan Sanalla on liikerata (vrt. Paul Ricoeurin *trajecory*-käsite). Teksti voi auaa yhä rikkaammin ajan myötä.

Vanhan testamentin profeetoilla on sanottavaa myös nykyajan ympäristöongelmiin. Vaikka liikerata-ajatusta ei hyväksyisi, silti säilyy se perusasia, että ihminen ja muu luonto liittyvät Raamatussa yhteen. Synti ja armo ovat myös luonnon kohteluun liittyviä käsitteitä.

Paasto haastaa pois mukavuusalueelta

Pieniä tekoja ei pidä väheksyä, mutta paasto haastaa meitä vä-

kevään Kristuksen seuraamiseen. Kärsimyshistoria repii meitä pois mukavuusalueeltamme. Mihin epäoikeudenmukaisuuteen olemme jo turtuneet? Mihin rakkaudettomuuteen olemme jo paatuneet?

Tänä talvena Helsingin Kallion seurakunnan Toisenlainen hiihtoloma -tempaus on toiminut majoittajana mukavuusalueelta pois purjehtimiselle. Ajatus siitä, että majoittaisi asunnottoman omaan kotiinsa, nousee suoraan Jeesuksen opetuksista (Mt. 25:43).

Mikä voisi olla vastaavan luokan lähimmäisenrakkautta suhteessa luontoon? Sähkösovimuksen muuttaminen ympäristöystävällisemmäksi ja muiden energiaratkaisujen miettiminen on oiva paastonajan toimenpide, mutta Jeesuksen opetuksen särmä haastaa meitä vielä pidemmälle. Mitä Jumalan voima voisi saada meissä aikaan? Miten ekopaasto voisi entisestään syventyä, muuttua ”toisenlaiseksi ekopaastoksi” (Jes. 58)? ✕

VIRSI EI VAIN LIITY SAARNAAN, VAAN VIRSI VOI MYÖS SAARNATA.

Saarnavirsi-sanalla tarkoitetaan yleensä virttä, jota tietty pappi käyttää saarnojensa yhteydessä. Tämä käyntikorttimainen perinne ei enää ole yleinen, mutta saarnavirsi-sanana voisi herättää eloon uudessa merkityksessä: virttenä, joka saarnaa.

PANU PIHKALA
Tutkija, pastori, Helsinki

Musiikki, ihmisen yksi parhaista ystävistä

Musiikkikappaleilla ja raamatun tekstikappaleilla on samanlainen merkillinen voima: sama kappale voi auttaa hyvin erilaisissa tilanteissa. Se lohduttaa surussa, tekee ilosta vahvempaa, muistuttaa arjen keskellä tärkeimmistä asioista.

Musiikin käyttötavat ovat yhtäältä muuttuneet paljon. Teollisuusmaissa ei enää lauleta työtä tehdessä, kuten ikiaikaisesti tehtiin. Mutta musiikin merkitys ei ole silti vähentynyt. Siitä todistavat kaikkialla läsnä olevat korvakuulokkeet ja populaariyhtyeiden ympärille syntyvät uskonnollisuutta hipovat kultit.

*Joutukaa, sielut, on aikamme kallis,
vuotemme virtana vierivät pois.
Jeesus ei syntisen sortua sallis,
kaikille armosta autuuden sois.
Oi valitkaa tie,
joka elämään vie!
Kohta jo päättynyt päivämme lie.
(408:1)*

Kirjoitussarja käsittelee virsien ja hengellisten laulujen kautta jumalanpalveluksen teologiaa.

Musiikki ja Jumalan Sana

Luterilaisuus on syntyaajoistaan saakka tunnistanut musiikin voiman. Esimerkiksi **Miikka Anttilan** tuoreet tutkimukset tuovat hyvin esiin sen, miten suuren merkityksen Luther antoi musiikille.

Kaikkia teologisia johtopäätöksiä ei vielä ole kuitenkaan nostettu korostuneesti esiin. Luther-tutkimus on osoittanut, kuinka reformaattorille Jumalan Sana oli Jumalan voima. Vaikka saarnatulla sanalla oli erityisasema, ilmeni sama Jumalan voima myös sakramenteissa. Sana vaikuttaa erityisellä tavalla, kun se yhdistyy aineeseen, maallisen todellisuuden ilmiöihin.

On esitetty, että musiikki voi olla Jumalan Sanaa. Luterilaisuudelta taitaa puuttua Jumalan voiman kaltainen yläkäsite, jonka kautta voitaisiin puhua asian erilaisista ilmenemismuodoista. Ilmoitus, evankeliumi ja Jumalan Sana liittyvät kaikki yhteen, mutta mitään näistä kolmesta on vaikeaa

käyttää ainoana terminä musiikin jumalallisesta vaikutuksesta. Selvää on sen sijaan se, että luke-mattomat ihmiset ovat kokeneet musiikissa Jumalan puhuttelua. Esimerkiksi Bachin musiikkia on vaikea luokitella vain ”yleisen ilmoituksen” kategorian alle.

Saarna ja virsi

Virsisaarna-sanalla tarkoitetaan yleensä joko yhteen virteen keskittävää saarnaa tai sellaista, joka käsittelee tietyn teeman virsiä. Viime vuosien todennäköisesti tunnetuin suomalainen esimerkki virsisaarnasta on **Eero Huovisen** ahkera Enkeli taivaan -virren käyttö. Huovinen toteuttaa osittain virsisaarnan perinteistä muotoa eli kertoo virren historiasta, mutta onneksi perusvire on toinen. Parhaat virsisaarnat ovat sellaisia, joissa ei saarnata virrestä vaan virren kautta: tai oikeastaan virsi saarnaa puhujan kautta. Jumalan voima toimii, ihminen on välikappale.

Virret ovat teologisesti helpompi esimerkki tästä kuin instrumentaalimusiikki. Selvää lieenee, että viulisti, joka soittaa Bachin H-mollimessua, toimii Jumalan voiman välikappaleena. Mutta se, miten moninaisissa musiikin muodoissa ihmiset kokevat Jumalan voimaa, ohjaa pohtimaan myös populaarimusiikin kristillistä voimaa.

Virret yhdistävät upeaa runoutta ja puhuttelevia säveliä. Voisimmeko useamminkin käyttää saarnavirsiä siinä merkityksessä, että antaisimme virsien saarnata? Saarnaajan tehtäväksi jäisi pohjimmiltaan sama perusmissio, jota Grönewaldin kuu-luisa Isenheimin alttaritaulu koskettavasti kuvaa. Saarnaaja viittaa kohti Kristusta, kohti Jumalaa, joka kaiken kaikessa vaikuttaa. Tätä tehtävää voi toteuttaa myös osoittamalla kohti virren sanomaa, välittämällä todistusta sen sisältämästä Jumalan Sanasta. Yksi esimerkki säkeistöstä, jossa tiivistyy vahvalla tavalla kristinuskon sanoman olennaisia piirteitä, on 408:1. ✕

KIRKON OPPILAITOSTYÖNTEKIJÄ KOKO YHTEISÖN TUKENA

”Opiskelijoiden ja opettajien kanssa töitä kyllä riittää. Se on mielekästä, muuttuvaa, mutta se ei ole valmista. Jokainen päivä on erilainen.” Näin luonnehtii eräs kirkon oppilaitostyöntekijä omaa tehtäväänsä oppilaitosympäristössä. Oppilaitostyö on luonteva osa kirkon tavoittavaa ja läsnäolevaa työtä. Oppilaitoksissa kirkon työntekijä jakaa ihmisten arkea ja toimii yhtenä auttajana oppilaitosten hyvinvointiverkostoissa.

RISTO KORHONEN
Oppilaitospastori, Tampere

Kirkon oppilaitostyöntekijät toimivat koulutusjärjestelmämme eri tasoilla toisen asteen oppilaitoksista ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihin asti. Heidän työnsä tähtää koko oppilaitosyhteisön, opiskelijoiden ja henkilökunnan, hyvinvoinnin tukemiseen. Oppilaitostyö on käytännössä niin sosiaalista, emotionaalista, henkistä ja hengellistä tukemista kuin ohjausta ja neuvontaa. Tarpeen vaatiessa työ on myös aineellista auttamista oppilaitosdiakonin muodossa.

Oppilaitostyön merkityksen voisi tiivistää ajan ja tilan antamiseksi opiskelijalle sekä tuen tarjoamiseksi tämän kasvuprosessissa. Opiskelu-

aika on syytä nähdä merkittävänä siirtymävaiheena nuoruudesta aikuisuuteen, johon liittyy ihmisenä kasvun syvää kipuilua, itsensä etsimistä, elämäntaitojen oppimista ja kantavia unelmia. Myös elämäntietämyksen ja -arvojen rakentuminen tapahtuu viimeistään opiskeluvuosien aikana. Opiskelu-aika ei saisi tiivistyä vain suorittamiseen, kilpailuun arvosanoista ja harjoittelupaikoista tai liian nopeaan itenäistymiseen ja yksin selviytymiseen vaatimuksiin.

Oppilaitostyön kautta kirkko asettuu nuoren (ja aikuisen!) rinnalle kyselemään, mitä tämä tarvitsee tunteakseen itsensä arvokkaaksi, ainutlaatuiseksi, Jumalan luomaksi ja hänelle rakkaaksi. Samalla kirkko muistuttaa, että ihminen on enemmän kuin hänen suo-

rituksensa ja että hänellä on oikeus myös epäonnistua ja väsyä.

Opiskelija työn keskiössä

Oppilaitostyötä rytmittää oppilaitosten lukukausi. Lukuvuoden alussa oppilaitostyöntekijät ovat vahvasti mukana uusien opiskelijoiden ryhmäytyksissä sekä tutustuttavat opiskelijoita oppilaitokseen ja toisiin opiskelijoihin. Näitä tilaisuuksia toteutetaan useimmiten yhdessä paikallisseurakunnan nuorisohjaajan, erityisnuorisotyöntekijän tai diakonin kanssa.

Opintojen alkaminen merkitsee monelle opiskelijalle muuttoa uudelle paikkakunnalle ja eroa tutuista ystävästä ja perheestä. Oppilaitostyöntekijät helpottavat uusien tuttavuuksien solmimista ja

turvaverkoston rakentamista. Kirkon oppilaitostyöntekijöillä onkin tärkeä rooli opiskelijoiden syrjäytymisen ehkäisemisessä erityisesti silloin, kun syrjäytymisriski on suurin: opiskelua aloitettaessa ja niiden loppuvaiheessa.

Oppilaitostyöntekijät tuovat ”alttarin arjen keskelle”. Kun kirkon työntekijää totutaan kohtaamaan työsaleissa, vastaanotoilla, osana opetusta tai kahvihetkessä, kynys ottaa muutoinkin yhteyttä madaltuu. Oppilaitostyöntekijästä voi tulla opiskelijalle tuttu tukihenkilö, jota hän pystyy lähestymään, kun siihen on tarvetta.

Lukukausien aikana oppilaitostyöntekijät ovat mukana erilaisten yhteisöllisyyttä edistävien tapahtumien suunnittelussa ja toteutuksessa. He voivat pitää oppitunteja esimerkiksi itsetuntemuksesta, elämänhallinnasta tai luentoja ammatitietikasta sekä kuoleman ja surun kohtaamisesta. Henkilökohtaiset tapaamiset ja luottamukselliset keskustelut opiskelijoiden kanssa ovat keskeinen osa oppilaitostyön arkea. Niissä voidaan purkaa ja käsitellä monimutkaisiakin elämäntilanteita. Usein apu on konkreettista, kuten vinkkien tarjoamista asunnon tai työpaikan etsimisessä tai neuvoja ajankäytön ja raha-asoiden hallintaan.

Opiskelijat elävät ikävaihetta, jossa etsitään elämäkumppania, parisuhteet vaihtuvat ja vakiintuvat. Tuloksiakin syntyy. Muutetaan yhteen, mennään naimisiin ja perhe kasvaa. Oppilaitospappia kysytään palvelemaan näissä elämän iloisissa taitekohdissa. Rypyt rakkaudessa voivat tuottaa valvottuja öitä tai eron katkeria kyyneliä. Tällöin oppilaitostyöntekijää tarvitaan kuuntelijana, lohduttajana tai

”

OPPILAITOSTYÖN LÄHTÖKOHTANA ON YKSILÖN JA YHTEISÖN TARVE JA TILANNE.

Juhani Vallikari

”Oppilaitostyön merkityksen voisi tiivistää ajan ja tilan antamiseksi opiskelijalle sekä tuen tarjoamiseksi tämän kasvuprosessissa”, sanoo Risto Korhonen.

ohjaamassa kirkon perheneuvontaan. Ihmissuhteisiin ja parisuhteeseen liittyviä kysymyksiä oppilaitostyössä kohdataankin tavan takaa.

Kirkon oppilaitostyö tukee oppilaitosyhteisön jäsenten hengellistä kasvua riippumatta siitä, ovatko he kirkon jäseniä vai eivät. Ihminen kaipaa kosketusta elämän perustaan, todelliseen ja siihen mihin hän uskoo. Hän kaipaa riittejä ja ohjattuja mahdollisuuksia pohdita elämän peruskysymyksiä. Tähän tarjoutuu mahdollisuus muun muassa oppilaitosten kanssa järjestettävissä lukukauden avajais-, joulujaisjuhlassa. Opiskelijoita kutsutaan mukaan seurakunnan tai kristillisten järjestöjen opiskelijailtoihin, -tapahtumiin tai hiljaisuuden retriitteihin. Opiskelijoiden ja nuorten aikuisten elämä sykkii yhä enemmän myös sosiaalisessa mediassa, jonka moni-ilmeisessä maailmassa tarvitaan myös oppilaitostyöntekijöitä keskustelijoina, kirkon kasvoina ja ääninä. Ylipäätään oppilaitostyötä tehdään dialogisella otteella, jossa on totuttu ylittämään niin tunnustuskuntien kuin uskontojenkin rajat.

Tukea henkilökunnalle

Oppilaitostyön kautta kirkko tukee myös henkilökunnan työssä jaksamista. Suomalainen koulutusjärjestelmä on jatkuvassa muutospaineessa, ja varsinkin opettajat ja oppilaitosten hallintohenkilöstö joutuvat tiukoille, kun opettajan roolin lisäksi pitäisi olla äiti tai isä, hoitaja, sosiaalityöntekijä. Sitä olisi jaksettava kehittää työtään, laatia opetussuunnitelmia ja pyysy hengissä kaikissa organisaatiouudistuksissa. Oppilaitostyöntekijä

voi olla se, jolle huokaistaan oma väsymys tai sen hetken murheet. Mikäli oppilaitostyöntekijällä on työnohjaajakoulutus, hän voi antaa työnohjauksellista apua. Työnohjauksen lisäksi henkilökunnalle on tarjolla virkistätymispäiviä ja hiljaisuuden retiriittejä, joiden kautta ihminen tulee hoidetuksi niin henkisesti, hengellisesti kuin fyysisesti.

kaikkea oppilaitoksen ehdoilla. Hän tekee työtään yhteiskunnan laitoksessa, jossa ihmiset ovat päivittäisessä työssään tai opiskelemassa. Eivät he ole siellä kirkon työntekijän tai tämän järjestämien tilaisuuksien vuoksi.

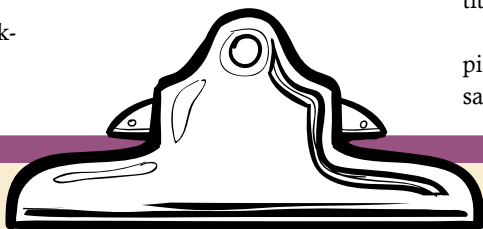
Työn tuloksellisuuden kannalta on ensisijaista, että kirkko ja sen oppilaitostyöntekijä tuntee kulloi-

senkin koulutusjärjestelmän, hahmottaa oppilaitoksen fyysisen toimintaympäristön sekä ymmärtää sen kulttuurin ja eetoksen. Käytännössä oppilaitostyöntekijät identifioituvat selkeästi kirkon työntekijöiksi, ja moni heistä toimii niin sielunhoitajana kuin matalan kynnyksen avun tarjoajana. Toisaalta oppilaitostyöntekijä, varsinkin oppilaitosdiakoni, on tärkeä linkki apua tarvitsevan opiskelijan ja oppilaitoksen tai yhteiskunnan hyvinvointitoimijoiden välillä.

Oppilaitostyöntekijän tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat niin sanotut hyvinvointityöläiset: ku-

Oppilaitustyö on yhteisö- ja tarvelähtöistä

Oppilaitustyön lähtökohtana on yksilön ja yhteisön tarve ja tilanne. Kirkon työntekijä toimii ennen

OPPILAITOSTYÖ PÄHKINÄNKUORESSA

Kirkolla on kuutisenkymmentä päätoimista oppilaitospappia, diakonia, muusikkoa, nuorisotyönohjaajaa ja erityisnuorisotyöntekijää, jotka työskentelevät seurakunnan palkkaamina toisen asteen oppilaitoksissa, ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa eri puolilla Suomea. Suurin työntekijäryhmä ovat papit. Päätoimisten oppilaitostyöntekijöiden lisäksi seurakuntatyötä tekevien toimenkuvaan sisältyy yhteistyötä seurakunnan alueella sijaitsevan oppilaitoksen kanssa.

Kirkon oppilaitosyhteistyön päämääränä on edistää opiskelijoiden ja henkilökunnan hyvinvointia. Monikulttuurisuuteen ja -uskonnollisuuteen liittyvät kysymykset ovat keskeinen osa työtä. Kirkon oppilaitustyö on yhteisöllistä. Siinä huomioidaan oppilaitosyhteisön tarpeet.

Tavoitteet

- Edistää ihmisarvoa ja lähimmäisenrakkautta
- Vahvistaa ihmisen kokonaisvaltaista hyvinvointia
- Pohtii uskonnollisia ja hengellisiä kysymyksiä

- Edistää ammatillista, tieteellistä ja taiteellista sivistystä

Periaatteet

- Oppilaitostyöntekijä palvelee kaikkia oppilaitosyhteisön jäseniä
- Oppilaitustyö rakentuu kirkon ja oppilaitoksen vuoropuheluun ja luottamukseen
- Oppilaitosten tarpeet ohjaavat kirkon oppilaitostyöntekijän työtä. Keskeistä on ryhmien ja yksilön kohtaaminen erilaisissa tilanteissa ja elämänvaiheissa
- Osallistuu oppilaitosten arkeen, ymmärtää oppilaitosten toiminta-ajatukset ja arvot sekä yhteiskuntaa palvelevan roolin

Lisätietoa

Sakastin sivuilta löytyy muun muassa lista oppilaitostyöntekijöistä:

<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/?open&cid=Content43842F>

raattorit, terveydenhoitajat, lääkärit, psykologit ja opinto-ohjaajat. Monissa oppilaitoksissa, joskaan ei vielä kaikissa, toimii moniammatillisia opiskeluhyvinvointi- ja kriisiryhmiä. Niiden jäseninä ja asiantuntijoina on myös kirkon oppilaitostyöntekijöitä. Tämä kertoo kirkon oppilaitostyön moneen suuntaan kurottautuvasta, verkostomaisesta työotteesta.

Oppilaitostyön haasteet

Oppilaitostyö on tärkeää kirkon työtä, koska se tavoittaa yksilöitä ja ryhmiä heidän luonnollisessa arkiympäristössään. Oppilaitostyöntekijä on riittävän sisällä oppilaitoksen arjessa ymmärtääkseen opiskelijan ja henkilökunnan arkea, mutta samalla riittävän etäällä nähdäkseen asiat ulkopuolisen silmin. Moni tätä työtä tekevä sanoittaa asemansa seuraavasti: "Olen päässyt porukkaan sisälle, mutta olen kuitenkin ulkopuolinen. Siksi minulle voi ehkä kertoa selaista, jota kenellekään muulle ei voi."

Oppilaitostyöntekijä kohtaa työssään työmäärän lisäksi haasteita niin seurakunnan kuin oppilaitoksen suunnalta. Paikallisseurakunnassa oppilaitostyö ja sen sisältö saataan tuntea huonosti. Oppilaitoksessa kirkon työntekijä voi jäädä ulkopuoliseksi, varsinkin jos yhteisössä on uskontoon varauksellisesti suhtautuvia. Oppilaitostyöntekijältä vaaditaan herkkyyttä havainnoida kohderyhmänsä tarpeita ja kykyä toimia oppilaitosten ehdoilla nopeasti muuttuvissa tilanteissa.

Oman haasteensa luo opiskelijoiden laaja kirjo ja alituisen vaihtuvuus koulutusohjelmien kansainvälistymisestä puhumattakaan. Ihmisten kansallisuus- ja kulttuuritaustoista ja suomalaisen kulttuurin pirstaloitumisesta johtuen oppilaitoksissa on läsnä monenlaisia maailmankatsomuksia. Tämä kaikki luo lisää odotuksia kirkon oppilaitostyöntekijää kohtaan.

Oppilaitosten ja kirkon välinen suhde on muutakin kuin työntekijän läsnäoloa oppilaitoksessa. Oppilaitostyöntekijä on vain suhteen virallinen hoitaja. Hyvä suhde syntyy todellisista tarpeista ja se pysyy yllä pitkäjänteisellä työllä. Ylipäättään olisi hyvä, että oppilaitosten ja seurakunnan yhteistyön pelisäännöt luodaan riittävän kiinteiksi, tarvittaessa myös virallisin sopimuksin.

Oppilaitostyöntekijät toivovat työhönsä kiireettömyyttä sekä mahdollisuutta pysähtyä kuulostelemaan ja kuuntelemaan opiskelijoita ja oppilaitoksen henkilökuntaa. Opiskelijoiden yksinäisyyden ehkäiseminen ja heidän tukemisen omien voimavarojen löytämiseksi ovat työn tärkeitä painotuksia. Unelmana on, että oppilaitostyö ja varsinkin oppilaitosdiakonia saisi nykyistä vahvemman ja näkyvämmän jalansijan niin kirkossa kuin oppilaitoksissa. ✕

CONTENT

SUOSITUT DIGITAALISET KIRKKOURUT

CONTENT D 4230

6050,-

- 21 äänikertaa • 2 viiden oktaavin sormiota
- 30 koskettimen suora jalko • 4 x 50W vahvistinta
- mitat: KxLxS 112x127x59 cm, paino 133 kg (penkin ja jalkion kanssa)

**CONTENT -urkuja on saatavana
useita malleja, äänikerrat 17-54 -
myös pillifasadeilla.**

Lue lisää: www.musiikkijarvenpaa.fi

Kansainvälinen huippuvirtuoosi

Kalevi Kiviniemi:

"Suosittelen

Content -kirkkourkuja"

MAAHANTUONTI - ESITTELY - MYYNTI

**MUSIIKKI
JÄRVENPÄÄ**
CONTENT FINLAND

Alvar Aallon katu 1, 60100 Seinäjoki, p. (06) 429 2600
www.musiikkijarvenpaa.fi - soittimet@musiikkijarvenpaa.fi

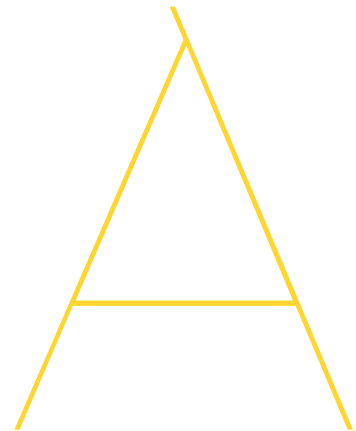
ÄÄRELLÄ

Cruxin autotoimitus pysähtyi ihmettelemään autotekniikan kehitystä. Sen tuloksena kurkistetaan, mitä kaikkea nykyiset perheautot pitävät sisällään.

VESA ENGSTRÖM
Akin opiskelija-asiamies

KILPAILU

Mikä kirkko näkyy kuvan taustalla? Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan Hyundai-sateenvarjo. Samalla voit halutessasi antaa palautetta artikkelista ja esittää toiveita seuraavien numeroiden aiheiksi. Vastaukset **7.4.2014** mennessä osoitteeseen vesa.engstrom@akiliitot.fi.

Autojen tekninen kehitys on muun teknisen kehityksen ohella ottanut huimia askeleita. Vielä muutama vuosi sitten vain ylellisimpiin autoihin kuviteltavat varusteet ovat saatavilla jo tavallisiin perheautoihin.

Havaintokappaleena on perheautojen klassikko, Volkswagen Golf, korimalliltaan variant eli farmari. Moottorina turboahdettu 1.4l bensiinikone, joka tuottaa varsin maltilliset 122 hevosvoimaa. Vaihdamisesta huolehtii DSG-automaattivaihteisto. Koeajoyksilömme si-

sälsi parhaan varustelutason ja yli 7000 euron arvosta lisävarusteita. Ihan perusautosta ei siis kuitenkaan ole kyse.

Ilmeisesti voidaan aloittaa jo moottorin ja vaihteiston yhdistelmästä. Ei tarvitse mennä kovinkaan pitkälle menneisyyteen, kun automaattivaihteistoja oli käytännössä vain tehokkaissa ja isomoottorisissa autoissa. Automaattivaihteinen auto kulutti paljon ja oli myös vastaavaa käsivaihteista hitaampi. Nykyiset uudet turbomoottorit ovat aikaisempia paljon miellyttävämpiä ajaa, lähinnä runsaan alaväännön takia. Vaikka autoissa puhutaan aina tehoista, on vääntö käytännön ajossa miltei määräävämpi tekijä. Kyseiset moottorit tuottavat huipputehon ja väännön tasaisesti heti lähdöstä alkaen, ja modernilla automaattitekniikalla päästään käsivaihteistoja parempaan suorituskykyyn ja usein myös parempaan taloudellisuuteen. Joten tämäkin Golf liikkuu varsin ripeästi ja vauhtomasti niin kaupunkiajossa kuin maantiellä.

Ajamista helpottavat laitteet

Ajamista helpottavat monet kuljettajan avuksi kehitetyt laitteet. Vakionopeudensäädin tarkkailee edessä meneviä autoja ja hidastaa automaattisesti, mikäli edessä ajaa hitaampi auto. Kaistan ollessa selvä säädin kiihdyttää taas asetettuun nopeuteen. Mittausetäisyyttä saa säädettyä. Keskimmaisessa asennossa moottoritiellä etäisyys on reilun lampputulppavälin pituinen, eli maantieajoon aikalailla sopiva. Etenkin jonossa ajettaessa laite toimii hämmästyttävän hyvin, ja siihen ehti tottua varsin nopeasti. Mukautuva alustansäätö taas säätää kaa sun ja vaihteiston herkkyyttä, jousitusta ja ohjausta. Sport-asennossa

Automaattipysäköinti toiminnassa.

Vielä muutama vuosi sitten vain ylellisimpiin autoihin kuviteltavat varusteet ovat saatavilla jo tavallisiin perheautoihin.

kaikki tapahtuu täsmällisemmin ja viiveettä, Eco-asennossa taas painotetaan taloudellisuutta suorituskyvyn kustannuksella. Näiden väliltä löytyy sitten normaali- ja mukavuusasetukset. Kaikki yksityiskohdat voi myös itse säätää halumalleen tasolle. Itse koin sport-asetuksen kaupunkipainotteisessa ajossa parhaaksi vaihtoehdoksi.

Kaukovalot toimivat myös automaattisesti. Ne siis vähentävät automaattisesti valoa kohdattaessa toinen auto valaisten kuitenkin

pientareen puolta. Kohtaamisen jälkeen valoteho jälleen palautuu. Mutkissa valokeila osoittaa käännöksen suuntaan ja sumuvalot syttyvät kadunkulmissa valaisten kulmausta. Tietysti myös taustapeili himmenee automaattisesti, mikäli takana ajaa kirkkailla valoilla varustettu ajoneuvo. Tuulilasinpyyhkijät säätävät nekin automaattisesti sademäärän mukaan. Pimeillä parkkipaikoilla autosta näkee mihin astuu, peilien ja oven alareunan valojen ansiosta. Kaukosäätimellä

Ratin painikkeella ohjataan monia auton toimintoja.

varustettu polttoainekäyttöinen lisälämmitin taas huolehtii esilämmityksestä todella tehokkaasti. Kaista-vahti tarkkaile sivuviivoja ja korjaa auton suuntaa, mikäli reunaviiva meinaa ilman vilkkua ylittyä. Tosin itse pidin tätä systeemiä tarpeettomana ja häiritsevänä, onneksi sen saa otettua pois käytöstä.

Apua parkkeeraamiseen

Yksi hauskimista varusteista on pysäköintiavustin Park Assist. Kun avustin aktivoidaan, se tarkkailee automaattisesti vapaita parkkipaikoja. Laite haistelee joko taskuparkkia tai perinteistä sivuparkkia ja sopivan paikan löydyttyä, se ilmoittaa löydöstä mittariston näytössä. Sitten vain kytketään pakki päälle, irrotetaan kädet ohjauspyörästä ja jalka jarrulta. Auto pyöryttää itsensä varsin näppärästi parkkiin, kuljettajan tehtävä on vain painaa jarrua tarvittaessa. Järjestelmä voi pyytää kuljettajaa laittamaan D-vaihteen päälle ja liikuttaa autoa eteenpäin. Sitten jälleen pakki päälle, ja auto on parkissa. Varsinkin kokemattomalle parkkeeraajalle järjestelmästä on aidosti apua. Se pystyy ajamaan yllättä-

Kuljettajan ergonomista istuinta voi säätää 14 suuntaan, ja sähkösäätöinen ristiseläntuki myös hieroo haluttaessa.

vänkin pieneen taskuparkkiin. Toki systeemiin sisältyy myös pysäköintitutkat edessä ja takana, mikäli pysäköinnin haluaa suorittaa itsenäisesti.

Kyllä kelpaa matkustaa

Suuri lasikatto, joka sisältää ison avattavan kattoluukun, tuo tunnelmaa matkustamoon. Kuljettajan ergonomista istuinta voi säätää 14 suuntaan, ja sähkösäätöinen ristiseläntuki myös hieroo haluttaessa. Iso kosketusnäytöllinen ruutu keskikonsolissa toimii navigaattorina, viihdekeskuksena ja auton tietokoneena. Valtaosan tiedoista saa näkymään myös mittariston pikku-

ruudulla, kuten vaikkapa radion, navigaattorin, ajotietokoneen tai kompassin. Viihdekeskukseen saa myös kiinni omia kannettavia laitteita tai muistikortteja. Avaimettomalle käynnistykselle riittää, että avain on taskussa. Ovet avautuvat kahvan sisäpuolta hipaisemalla ja sulkeutuvat kahvan ulkopuolta siipaistaessa. Moottori käynnistyy napista, avain voi olla taskussa tai vaikkapa keskikonsolissa. On suorastaan hengästyttävää, kuinka paljon tavalliseen perheautoon saadaan ahdettua erilaisia varusteita. Tuskin kehitys tähän pysähtyy, vaan autoihin tulee jatkuvasti varusteita, joiden rinnalla Ritari Ässän Kitt-auto vaikuttaa museokalulta. ✕

27.4.

YLÖSNOUSSEEN TODISTAJIA

1. sunn. pääsiäisestä

Liturginen väri: valkoinen**Jh.** 21:1-14**Virret:** 449; 328; 102; 104; 476; 229; 513**Muuta musiikkia:** M. Perttilä: Tahtosi tiellä (NSV 2010), C. Frayssse: Ylistän Herraa (ML), B. Farrell: Loistaamaan jää (UML)

Valkia ja punainen

ARI OINAS

Aamun koittaessa Jeesus seisoi rannalla, mutta opetuslapset eivät tuntenet häntä. Ehkä tunnetuin pääsiäisajan virsi on ”Aurinkomme ylösnousi, paistaa voittovuorella”. Siinä veisaaja kuvailee kuinka virrenlaulajat kokoontuvat jumalanpalvelukseen. He ovat kuin yhteen kokoontuvat linnut. Kuvakieli on pitkälle Raamatusta, jossa kuvataan täydellistä ja puhdasta rakkautta, joka lämpimän ja hiljaa puhaltavan louna- eli etelätuulen lailla ihmistä lähestyy ja lämmittää. Myös Jeesus toimii lämpimän lounatuulen lailla sulattaen hiljaa kuin huomaamatta sydämen sisuksissa olevan roudan pois ja herättää toivon uudelleen opetuslapsissa.

Kun niin tapahtuu, se synnyttää sisimpäämme uuden virren, joka purkautuu ulos kuin lintujen laulu kevään koittaessa. Myös elämän murtamien, niiden jotka asuvat pimeydessä, elämä uusiutuu. Aurinko yltää sinnekin. Koko luomakunnan yllä loistaa aurinko valkeana ja punaisena. Sanapari ”Valkia ja punainen” on vanhasta kirkkoraamatusta, jossa Salomo toteaa rakkaastaan: ”Minun ystäväni on valkia ja punainen.” (Laulujen laulu 5:10) Usein ajatellaan, että Laulujen laulu kertoo myös Kristuksen ja hänen seurakuntansa rakkaussuhteesta.

Virsi on viittaus itse elämän lähteeseen, ristiinnaulittuun ja ylösnousseeseen Vapahtajaan. Hän on se aurinko, joka loistaa ristin päällä valkeana ja punaisena. Ylösnoussut Kristus on kuin aamulla nouseva aurinko, joka hohtaa ikuisen elämän valkeutta. Hän on pessyt synnin verenmustan värin pois, mutta jossa edelleen näkyy myös ristinpuulla meidän tähtemme vuodatettu punainen sovintoveri. Me, hänen lunastamansa, olemme pestyt yhtä valkoiseksi kuin itse Herramme. Hänen

vanhurskautensa on tullut myös meidän, pelastettujen, väriksi. Siitä kertoo niin papin valkea alba kuin myös kastettavien ja konfirmoitujen vaatteiden valkea väri.

Pääsiäisenä kohta 2000 vuotta sitten kävivät toteen Herran edeltä lausumat sanat rististä: ”Kun minut korotetaan maasta, minä vedän kaikki luokseni.” Nyt on sen aika. Armon Jumala on ojentanut kätensä meidän puoleemme ja kutsuu meitä yhteyteensä. Pääsiäinen merkitsee tietoa siitä, että Jeesus tuli ihmiseksi, jotta hän voisi pelastaa joka ainoan ihmisen – täysin riippumatta siitä, mitä tämä tai tuo ihminen on tehnyt – täysin riippumatta siitä, mitä me ajattelemme tästä tai tuosta ihmisestä – täysin riippumatta siitä, mitä kansaa tai kulttuuria sinä tai minä edustamme. On vain pelastettujen joukko, johon mekin saamme riemuiten kuulua.

Ensimmäisille opetuslapsille avautui tuo todellisuus sinä hetkenä, kun he saivat kohdata ylösnousseen Vapahtajan. Siinä hän oli, rannan hiillocksella paistamassa heille kalaa sekä leipää. Siitä ilosta kertominen käynnisti kristinuskon leviämisen kaikkeen maailmaan. Epäilysten aika oli ohi ja rakkauden todeksi elämisen aika alkoi. Yksinkertaisimmillaan kastettuna kristittyinä eläminen on yhä tänä päivänä kertomista omin pienin teoin ja sanoin Jeesuksesta, sillä siten Jumala tahtoo välittää itsensä kaikille ihmisille, toisten ihmisten kautta ja välityksellä! Myös sinun kauttasi.

Aina se ei ole helppoa. Pelko, epätietoisuus tai epäily voi hiipiä meidänkin sisimpäämme. Opetuslasten esimerkiksi lailla riittää, kun pyrimme vajavaisine taitoinemme täyttämään sen, mitä Jeesus on meidän käskennyt täyttää, kun hän sanoi meille ”Rakastakaa toisiaanne” ja ”Menkää kaikkeen maailmaan”. Kun ihmisiä kääntyy Jeesuksen puoleen, se ei ole yhdenkään ihmisen aikaansaannosta. Vajavaisten ihmisten vajavaisille puheille Jumala yksin antaa merkityksen ja sisällön, joka koskettaa ja tutkii sydämet. Kuitenkin vain vajavaisten ihmisten kautta Jumala voi toimia, sillä muunlaisia ei taivaan alla olekaan. On vain armahdettuja Jumalan rakastamia syntisiä. ✕

”Vain vajavaisten ihmisten kautta Jumala voi toimia, sillä muunlaisia ei taivaan alla olekaan.”

4.5.

HYVÄ PAIMEN

2. sunn. pääsiäisestä

Liturginen väri: valkoinen**Jh.** 21:15-19**Virret:** 196: 1, 4; 728; 378; 388; 452; 230; 177**Muuta musiikkia:** Paimeneni Herra on: säv. Forsberg SATB (LS), A. Voipio: Psalmi 23, G. A. Young: God leads us along (AH), E. Ylönen: Kadonnut lammas (LV)

Taaksepäin ja eteenpäin

HANNA VANONEN

Tyhjän haudan ihmettelyn ja ylösnousseen todistajien tapaamisen jälkeen kirkkovuodessa aletaan vähitellen suunnata katsetta eteenpäin, kristillisen seurakunnan synnyttämisen tuskiin ja iloon. Tämä suunta tulee erityisesti esiin tässä toisen vuosikerran mukaisessa Hyvän paimenen sunnuntain evankeliumissa, joka sijoittuu Tiberiaanjärven rannalle, ylösnousseen ja hänen oppilaittensa yhdessä syömän aterian loppuun. Jeesuksen ja Pietarin välinen miltei jankkaamiseksi äityvä keskustelu ei voi olla jäämättä vähänkin kuuntelemaan keskittyvän seurakuntalaisen mieleen. Onkin luontevaa ottaa saarnan teemaksi jokin kertomuksen uudelleen ja uudelleen toistuvista repliikeistä.

Jeesuksen kolme hieman erimuotoista ”rakastatko minua” -kysymystä voidaan nähdä vastinparina kolminkertaiselle kieltämiselle, johon Pietari sortuu ennen Jeesuksen kuolemaa (Jh. 18:17, 25–27). Lyhyen aikajänteen sisällä on kuljettu pitkä matka: viimeiseksi ajatellusta ateriasta (Jh. 13:2) uuden alun ateriaan (Jh. 21:12–13), murheesta iloon ja kieltämisestä rakkauteen. Rakkaus on teema, joka on jaksottanut Jeesuksen pitkiä jäähyväisiä Johanneksen evankeliumin luvuissa 13–17 ja johon nyt pääsiäisen tapahtumien jälkeen seikkaperäisesti palataan. Rakkaus on myös epäilemättä jotakin sellaista, jonka tulisi vaikuttaa tulevassa seurakunnan elämässä. Vaikka rakkaudesta puhutaan Johanneksen evankeliumissa paljon, sitä käsitellään usein varsin tulkinnanvaraisesti – tässäkin evankeliumikatkelmassa esiin tulevat kysymykset ja vastaukset jättävät tilaa pohtia rakkauden teemaa erilaisista näkökulmista. Kreikankielisessä alkutextissä käytetään rakastamisesta jopa kahta eri verbiä

(vrt. esim. j. 15 ja j. 17) – aivan kuin tulkinnanvapauden täydellistämiseksi.

Johanneksen evankeliumin sisäisiä kehityslinjoja tässä katkelmassa luodaan kutsumalla Pietaria nimellä ”Simon, Johanneksen poika” – aivan kuten evankeliumin ensimmäisessä luvussa (Jh. 1:42), jossa Pietari ensimmäisen kerran kutsutaan Jeesuksen seuraajaksi. Tässä katsetta käännetään siis taaksepäin: Herransa kieltäneen oppilaan kanssa on hetkeksi palattava lähtötilanteeseen, jotta tämä voi saada takaisin kallioon viittaavan arvonimensä ja kulkea eteenpäin sellaiseenkin suuntaan, minne oma tahto ei vie (vrt. j. 18). Koko keskustelu päättyy kehotukseen ”seuraa minua”, joka sekin toimii evankeliumin ensimmäisen luvun ja opetuslapseuden alkuaikojen kaikuna (vrt. Jh. 1:43). Tämä kehotus toistuu vielä aivan evankeliumin lopussa ja jääkin lopulta viimeiseksi lauseeksi, jonka Jeesus Johanneksen evankeliumissa sanoo (vrt. Jh. 21:22).

Eteenpäin kirkon tulevaisuuteen suunnataan jälleen Jeesuksen kolmena muunnelmana toistuvassa ohjeessa: ”Ruoki minun karitsoitani” (j. 15). – ”Kaitse minun lampaitani” (j. 16). – ”Ruoki minun lampaitani” (j. 17). Tämä kolmiosainen evästys tiivistyy sanoihin ”ruoki ja kaitse”, jotka muodostavat hyvin samastuttavan ohjeen: seurakunnan paimenelle annetut neuvot rinnastuvat helposti ihan tavallisen vanhemman tai kasvattajan pohdintoihin. Ruokkiminen ja kaitseminenhan ovat niitä tehtäviä, joita jokaisen vanhemman vähintään täytyisi hoitaa huolehtiakseen lapsensa hyvinvoinnista. Niiden konkretisoiminen ja varioiminen eri tilanteissa ei vain välttämättä ole aivan yksinkertaista – aivan kuten ei näiden kristillisen elämän tueksi annettujen ohjeiden toteuttaminen kirkossakaan ole. Kristillisen seurakunnan ja ihmiselämän alkutaipaleiden rinnastamista olen itse kokeillut radiohartaudessa ”Ruoki ja kaitse”, jonka voi lukaista saarnavirikkeeksi osoitteesta <http://www.evl.fi/kappeli/radiohartaudet.html>. Samalla voi huomata, että arkisto tarjoaa ideoita monen muunkin saarnatekstin käsittelyyn – onhan perjantaiamujen hartauksissa tyypillisesti käsitelty seuraavan sunnuntain evankeliumitekstejä. ✕

”Seurakunnan paimenelle annetut neuvot rinnastuvat helposti ihan tavallisen vanhemman tai kasvattajan pohdintoihin.”

11.5.

JUMALAN KANSAN KOTI-ikävä
3. sunn. pääsiäisestä

Liturginen väri: valkoinen

Jh. 17:11-17

Virret: 396; 131; 361; 593: 1-4, 8; 632; 475; 629:1-3, 9

Muuta musiikkia: L. Wolfe: For God so loved the world (AH), P. Laaksonen: Sinun varaasi kaiken laitan (UML), T. Nikkola: Sinun rauhasi anna mulle

Ikkunoita Jumalan valtakuntaan

JUHA TANSKA

Synoptisissa evankeliumeissa Jeesus opettaa seuraajiaan rukoilemaan (Mt. 6, Lk. 11). Johanneksen evankeliumin luvussa 17, jäähyväisrukouksessaan, Jeesus rukoilee itse seuraajiensa puolesta. Päivän evankeliumitekstiin valitussa katkelmassa hän pyytää: että Jumala suojelee omiaan, että he ovat yhtä, että he varjeltuvat pahalta ja Jumala pyhittää heidät.

Viimeinen pyyntö, seuraajien pyhittäminen, saattaa johtaa ajatukset Jeesuksen omien moraaliseen kasvamiin, pyhemmäksi tulemiseen. Mutta tässä yhteydessä pyyntö ei tähtää niinkään seuraajien moraaliseen vahvistumiseen. ”Pyhitä heidät totuudellasi” merkitsee tässä pikemmin: anna heidän totuudellesi omistautuneina palvella sinua koko sydämeästään.

Miten hyvin Jeesuksen jäähyväisrukouksen pyynnöt ovat kristikunnan historiassa toteutuneet? Miten ne toteutuvat tänään? Jos luet rinnakkain jäähyväisrukouksen pyyntöjä ja kirkkohistoriaa – tai mietit omaa elämäsi – löytänet lukuisia esimerkkejä, joiden perusteella saatat päätellä, että Isä ei ole kuullut Pojan rukousta.

Isän suojelus ei ole varjellut kristikuntaa hajaantumiselta ja eripuralta. Kirkko ja me yksittäiset kristityt emme ole välttyneet tekemästä pahaa. Ulkoapäin tarkastellen tai omaa elämää miettiessä tuntuu, että Jeesuksen seuraamiseen koko sydämeästään kykenee todella pieni osa kristityistä. Useimpien meidän elämämme ehkä rakentuu kristittyinäkin monenlaisista kompromisseista ihanteiden ja oman arkitodellisuutemme jännitteessä. Jeesuksen rukouspyynnöt näyttävät vielä odottavan näkyvää täyttymystään.

On kuitenkin ainakin yksi tilanne, jossa Jeesuksen rukouksen pyynnöt näyttävät olevan totta hetkittäin jo nyt. Ajattelen messun liturgiaa. Messun osien kautta avautuu kuin ikkunoita jo läsnä olevaan, toteutuneeseen Jumalan valtakuntaan. Kun katselen ehtoolliselle tulijoita tai tulen ehtoollispöytään seurakuntalaisena, näen hetken aikaa koolla joukon kristittyjä, jotka ovat yhtä joukkoa, iästä, elämänhistoriasta ja sukupuolesta tai erilaisista identiteeteistä riippumatta. Me polvistumme yhdessä samaan pöytään, kuulemme omalla kohdallamme sanat Herramme ruumiista ja verestä: ”Sinun puolestasi.”

Jeesus pyrkii jäähyväisrukouksellaan siihen, että hänen ”ilonsa täyttäisi” hänen seuraajansa (17:13). Johanneksen evankeliumissa rauha ja ilo näyttävät olevan saman asian synonyymejä. Molemmat sanat, ilo ja rauha, kuvaavat sitä jäähyväislahjaa, jonka Jeesus tahtoo lahjoittaa omilleen (ks. esim. Jh. 15:11; 16:22, 24; 17:13; 14:27; 16:33; 20:19, 21, 26).

Ehtoollisliturgia välittää Jeesuksen oman lahjan, kun jo ennen ehtoollisenvieton alkua liturgi toivottaa: ”Herran rauha olkoon teidän kanssanne.” Ja messun lopussa liturgi ehkä – seurakunnan tavan mukaan – kuin kaikuna Jeesuksen pyyntöön pyhittää seuraajansa todellisiksi Jumalan palvelijoiksi toivottaa: ”Lähtekää rauhassa ja palvelkaa Herraa ilolla.”

Jeesuksen jäähyväisrukouksen katkelmaa päivän evankeliumissa voisi siis tarkastella saarnassa messun liturgiaan peilaten, messun osiin rinnastaen. Tässä elämässä Jeesuksen jäähyväisrukouksen pyynnöt eivät yleisesti, koko maailman ja ihmiskunnan nähden, ole vielä täyttyneet. Mutta kirkon elämä, ja yksittäisen kristityn elämä, sisältävät hetkiä, erityisiä liturgisen ajan tihentymiä, joissa kaikki on jo totta. Nuo hetket ovat kuin ikkunoita siihen todellisuuteen, josta sanotaan: ”Katso, Jumalan asuinsija ihmisten keskellä! Hän asuu heidän luonaan, ja heistä tulee hänen kansansa. Jumala itse on heidän luonaan, ja hän pyyhkii heidän silmistään joka ainoan kyynelen. Kuolemaa ei enää ole, ei murhetta, valitusta eikä vaivaa, sillä kaikki entinen on kadonnut.” (Ilm. 21:3–4) ✕

”Messun osien kautta avautuu kuin ikkunoita jo läsnä olevaan, toteutuneeseen Jumalan valtakuntaan.”

18.5.

TAIVAAN KANSALAISENA MAAILMASSA

4. sunn. pääsiäisestä

Liturginen väri: valkoinen **Jh.** 17:6-10**Virret:** 540; 334: 1, 5-8; 569; 466: 1, 2, 5, 6; 454; 742; 484**Muuta musiikkia:** P. Laaksonen: Valon hymni (ML), Trad. Oon onnellinen vaeltaja, Negrospirituaali: Deep River, A. E. Brumley: I'll fly away (EFS)

Ilo ja pelko maailmassa

NIKO HUTTUNEN

Rippikouluissa tankataan ulkoläksynä, että Jumala rakastaa aivan valtavasti maailmaa, jopa niin paljon, että on lähettänyt sinne ainoan Poikansa (Jh. 3:16). Nyt sama Poika toteaa kuitenkin tyyliä: ”Maailman puolesta minä en rukoile.” Johanneksen koulukunnan tuottamasta kirjemateriaalista, selviää, että maailman rakastaminen ei ole Jumalan mielen mukaista (1. Jh. 2:15).

Suhde maailmaan on kristinuskossa perinteisesti vaikea, etten sanoisi ristiriitainen. Toisaalta on ilmeistä, että Jumala loi maailman eikä epäonnistunut. ”Ja Jumala katsoi kaikkea tekemäänsä, ja kaikki oli hyvää.” (1. Ms. 1:31) Toisaalta sitä rasittaa synty jo vanhatestamentillisessa ajattelussa, jossa ratkaisuna on maailman ennallistaminen paratiisimaiseksi. Tämän sunnuntain Vanhan testamentin teksti Jesajan kirjasta antaa tyyli-näytteen, mutta kirjan lopussa muutos saa universaalit mitat.

Sunnuntain toinen lukukappale seuraa vanhatestamentillisiä jälkiä. Lukukappaleen jälkeen Paavali kuvaa myös koko luomakunnan uudistumista. Periaate on kuitenkin näkyvissä jo lukukappaleessa: ihmistä ei pelasteta luodusta maailmasta pois, vaan luotu uudistuu. Niin kuin Henki tekee kuolevaisen ruumiin eläväksi, niin luomakuntakin uudistuu (Rm. 8:19-23).

Johanneksen evankeliumi edustaa toista linjaa. Saarnateksti kuuluu rukoukseen, joka päättää Jeesuksen pitkän puheen. Puheessaan Jeesus selittää muun muassa, että hän menee Isän luo valmistamaan asuinsijaa ja tulee sitten hakemaan opetuslapsetkin sinne (Jh. 14:2-3). Maailma jää taakse.

Itse asiassa side maailmaan uhkaa kadota kokonaan. Pelastetut ovat yhtä vähän peräisin maailmasta kuin Jeesus on (Jh. 17:14), mutta toisaalta pelastetut on annettu ”maailmasta” Jeesukselle, kuten sunnuntain teksti sanoo. Ambivalentti näkemys kertonee siitä, että side maailmaan ei kokonaan häivy – mutta halu sen häivyttämiseen on.

Maailmasta eristäytyminen on aina ollut tunnusomaista osalle kristillisiä liikkeitä. Tälle kannalle voi helposti löytää perustelut erityisesti johannekselaisesta kirjallisuudesta, vaikka samaa kantaa voi perustella myös muilla Uuden testamentin kohdilla.

Usein maailmasta erottautumista perustellaan sillä, että näin ihminen pysyy erossa maailmaan liittyvästä synnistä. Motivaationa on tällöin pikemminkin pelko synnistä kuin ilo pelastuksesta. Kuitenkin kirkkokäsikirja viittaa juuri iloon kuvatessaan pyhän luonnetta.

Ilo ei johda eristäytymiseen maailmasta vaan rohkeaan tulevaisuuden toivoon keskellä maailmaa. Ilo pelastuksesta on vastaus kaipuuseen, jota ihminen saattaa tuntea maailman taakkojen keskellä.

Maailmaan kohdistuvaa pelkoakaan ei tule nähdä vain negatiivisena asiana. Ajatus maailmassa vaikuttavasta synnistä ei kasvata vain epätervettä vetäytymistä vastuustamme Luojan luomassa maailmassa, vaan myös tervettä ja kriittistä etäisyyttä maailmaa kohtaan: aivan kaikki ei tosiaankaan ole niin kuin pitäisi. Jotain on syytä karttaakin.

Pelko ei kuitenkaan ole kristityn elämän perussävel. Kristityt ovat – kuten Jeesus evankeliumissa sanoo – ”otaneet puheeni vastaan”. Ennen rukousta tämä puhe päättyi sanoihin: ”Minä olen voittanut maailman.” (Jh. 16:33) ✕

”Suhde maailmaan on kristinuskossa perinteisesti vaikea, etten sanoisi ristiriitainen.”

25.5.

SYDÄMEN PUHETTA JUMALAN KANSSA

5. sunn. pääsiäisestä

Liturginen väri: valkoinen**Mt.** 6:5-13**Virret:** 508; 131; 313; 366; 265; 517; 514**Muuta musiikkia:** W. B. Bradbury: Sweet hour of prayer (AH), E. Melartin: Isä meidän (HH), P. Simojoki: Kuule minun ääneni (ML), M. Kankaanniemi: Halleluja, tunnet sydämeni (NSV2010)

Vilpitön rukous

ARI OINAS

Rukous. Oletko koskaan tullut ajatelleeksi, miten suuren aarteen Jeesus on meille antanut, kun hän on opettanut meidät rukoilemaan Isä meidän -rukouksen.

Myös Danielia elämä oli kovin kolhinut, mutta hänen kokemansa muutti häntä. Hän tajusi, että sekä hän että kansa ovat eksyksissä ilman Jumalaa. Daniel tajusi, että niin sanottujen hienojen rukousten aika oli ohi. Hän ymmärsi, että Jumala ei tahdo sellaisia rukouksia, vaan jotain ihan muuta. Niinpä Daniel rukoili: ”Aava silmäsi ja katso autioita raunioitamme ja kaupunkia. Herra, anna meille anteeksi!”

Tuolloin Daniel ymmärsi jo sen, mitä Jeesus myöhemmin opetti Isä meidän -rukouksen esipuheessa, että rukous ei vaadi monisanaisuutta ja komeita korulauseita: ”Rukoillessanne älkää hokeko tyhjää niin kuin pakanat, jotka kuvittelevat tulevansa kuulluiksi, kun vain latelevat sanoja. Älkää ruvetko heidän kaltaisikseen. Teidän Isänne kyllä tietää, mitä te tarvitsette, jo ennen kuin olette häneltä pyytäneetkään.” Lyhimmillään rukous on vain yksi Jumalalle osoitettu sana: ”Auta.” Sekin riittää, sen tiedän omasta kokemuksestani. Ei kukaan ahdistetuna usein jaksa muuta rukousta lausuakaan. Myös Danielin rukous oli jo varsin lyhyt.

Rukouksesta on niin kovin helppoa tehdä vaatimusten viidakko, jossa ahdistuneisuus vain lisääntyy. On rukous-illoja, jossa rukoillaan taukoamatta pitkään. Niidenkin aika on, mutta ne eivät käy esimerkiksi, millainen arkinen rukous voi olla. Uskommeko tämän, että rukous ei vaadi monia sanoja ja avointa hurskastelua muiden ja Jumalan edessä?

Jeesuksen antaessa meille Isä meidän -rukouksen, hän tiesi vajavaisuutemme ja heikkoutemme. Samalla hän valoi meihin uskoa, että rukoukset kuullaan ja meillä on myös esirukoilija. Pyhä Henki rukoilee meidän puolestamme. Paavalin sanoin: ”Emmehan tiedä, miten meidän tulisi rukoilla, että rukoilisimme oikein. Pyhä Henki itse kuitenkin puhuu meidän puolestamme sanattomin huokauksin.” Myös Jumala tietää aina meidän tarpeemme. Koska Jumala on meidät yhteyteensä tarkoittanut, niin hän Pyhän Henkensä kautta itse hoitaa jopa meidänkin osuuttamme. Uskotko tämän?

Meidän tehtävämme on ainoastaan myöntää, että tarvitsemme häntä. Hänen edessään ei voi olla muuta kuin syntinen rukoilija. On uskallettava sanoa Danielin tavoin: ”Herra, anna anteeksi!” Sitä on olla uskovainenkin, että uskaltaa olla oma itsensä, kerää rohkeutensa ja luottaa Jumalan voimaan ja armahtavaisuuteen, tuli mitä tuli.

Jeesuksen rukousopetuksen pointti ei ollut siinä, että Jumala ei kuule rukoustasi, jos olet sellainen tai tällainen, vaan hän kuulee jokaista! Samalla hän halusi rohkaista opetuslapsia sellaiseen rukoukseen, jossa kohdataan armahtava Jumala, jossa uskalletaan tuoda kipeät asiat Jumalalle kuin luotetulle ystävälle, joka ymmärtää täysin. Olen joskus miettinyt samojen rimpusujen lausumista ystäväenäkökulmasta. Enhän minä ystävilleenikään puhu kaavamaisesti, toistaen samoja fraaseja, vaan olen oma itseni. Miksi Jumalan kanssa puhuminen menee helposti teennäiseksi?

Jumala kuitenkin haluaa vilpittömyyttä, ei hyvin muotoiltuja rukouksia, jotka kuulostavat oikeilta. Vilpitön rukous ei sisällä tyhjiä fraaseja. Silloin myös Isä meidän -rukouksen sisältö muuttuu. Vilpittömyys poistaa rukouksistasi asiat ja sanat, joita toistat vain tavan vuoksi ja jotka eivät ilmaise sisintäsi. Sen takia Jeesus kielsi samojen rimpusujen toiston perätysten. Sama koskee myös Isä meidän -rukousta. Yksi kertaa riittää niin jumalanpalveluksessa kuin iltarukouksessa, Jumala kyllä kuulee. Rukoukseesi jää jäljelle vain se, millä on todella merkitystä. Sitä on vilpitön rukous. ✕

29.5.

KOROTETTU HERRA
Helatorstai**Liturginen väri:** valkoinen **Jh.** 17:24-26**Virret:** 106; 729; 107; 266; 339; 743; 172**Muuta musiikkia:** Laudate omnes gentes (TZ), J. Sibelius: Suur' olet Herra (Sulasolin ohjelmistoa n:o 68)

Ketjussa

HANNA VANONEN

Helatorstain evankeliumikatkelmasta hahmottuu erilaisia ketjuja, jotka kulkevat Isän, Pojan ja oppilaiden välillä: Poika tuntee Isän (j. 25), ja hänen kauttaan oppilaatkin ovat oppineet tuntemaan Isän (j. 26), jolloin on syntynyt Jumalan tuntemisen ketju. Toisaalta Isä on rakastanut Poikaa (j. 24) ja Pojan kautta rakkaus on levinnyt myös oppilaisiin (j. 26), jolloin on syntynyt rakkauden ketju. Rakkauden ketjun kuvataan olevan erityisen pitkä: Isän on rakastanut Poikaa ”jo ennen maailman luomista” (j. 24). Tällä huomautuksella rakennetaan eräänlaista evankeliumin sisäistä ketjua: puhe rakkaudesta, joka on ollut olemassa ennen aikojen alkua, tuo etsimättä lukijan mieleen evankeliumin alun hymnin Sanasta, joka on ollut ennen aikojen alkua (Jh. 1:1–3). Näin evankeliumin alku ja käsillä oleva käännekohta, siirtyminen ystävien seurasta vangituksi ja kuolemaan tuomituksi, ketjuuntuvat. Rakkauden ketju rytmittää myös pienempää kokonaisuutta, evankeliumin lukuja 13–17, jotka kuvaavat Jeesusta lähimpiensä seurassa: jakson aloittava kuvaus jalkojen pesusta on konkreettinen rakkaudenosoitus (Jh. 13:1–11), keskuksena oleva viinipuuvertaus taas kuvaa vastavuoroista rakkautta (Jh. 15:1–10), ja jakson päättävä, nyt puheena oleva evankeliumikatkelma taas sisältää rukouksen rakkauden toteutumisen puolesta (Jh. 17:24–26). Rakkauden ketju kietoo yhteen Jeesuksen jäähyväiset läheisilleen.

Ketju-teeman hyödyntäminen on yksi mahdollisuus tehdä alun perin melko käsitteellisestä evankeliumikatkelmasta hieman konkreettisempi ja saarnan kuulijalle helpommin lähestyttävä. Ketju-teemaa voi konkretisoida käyttämällä saarnan alussa useita lukijoita, jotka nosta-

vat evankeliumista vielä erikseen esiin esimerkiksi juuri rakkauden ketjun: Ensimmäinen ja toinen lukija saavat sanat suoraan Raamatusta. Ensimmäinen voi sanoa toiselle: ”Minä olen rakastanut sinua jo ennen maailman luomista.” (vrt. j. 24) Tähän toinen vastaa: ”Minä opetan heitä, jotta heissä pysyisi sama rakkaus, jota sinä olet minulle osoittanut.” (vrt. j. 26) Kolmas lukija, joka edustaa tässä tapauksessa oppilaita, voi sanoa jonkin vaapammin muotoillun repliikin, esimerkiksi: ”Minä olen lenkki rakkauden ketjussa. Haluan välittää eteenpäin saamaani rakkautta.”

Rakkauden ja Jumalan tuntemisen ketjut ovat hyviä ketjuja, mutta ketjuja on olemassa toisenlaisiakin. Kymmenestä käskystä ensimmäiseen sisältyvä uhkaus ”aina kolmanteen ja neljänteen polveen minä panen lapset vastaamaan isiensä pahoista teoista” (2. Moos. 20:5 / 5. Moos. 5:9) on eräs usein kysymyksiä herättävä ketjun kuvaus. Ilman ajatusta kostonhimoisesta Jumalastakin kohta osoittautuu usein valitettavan todeksi: pahojen tekojen kierrettä voi olla vaikea katkaista ja rakkauden vaatiminen rakkautta vaille jääneeltä on joskus mahdotonta. Helatorstain evankeliumi panee kysymään, millaisia ketjuja itse kukin haluaa panna liikkeelle ja miten se käytännössä tehdään. Toinen tärkeä kysymys on, miten ketjuja voi katkaista. Kysymysten konkretisoimiseksi voi saarnaa valmistellessa miettiä seurakuntalaisten kanssa kokemuksia rakkauden ketjussa olemisesta. Jossakin piirissä tai pienryhmässä voi antaa jatkettavaksi esimerkiksi seuraavia virkkeitä: Koska minua on rakastettu (tai: Kun/jos tiedän, että minua rakastetaan...), olen.../ haluan.../ osaan.../ teen.../ tiedän.../ uskon... Jatketut lauseet todistavat rakkauden ketjun toimivuudesta ja voimasta, ja niitä voi käyttää saarnassa konkreettisina esimerkkeinä, toki vastausten antajien luvalla ja anonymiteetin säilyttäen. ✕

“Rakkauden vaatiminen rakkautta vaille jääneeltä on joskus mahdotonta.”

1.6.

PYHÄN HENGEN ODOTUS

6. sunn. pääsiäisestä

Liturginen väri: valkoinen**Jh.** 7:37-39**Virret:** 124; 128: 2-4; 125; 401; 447; 224; 484**Muuta musiikkia:** S. Hedin: Totuuden Henki (LS);
Tarvitsen voimaasi (UML), P. Laaksonen: Saavu, hellä
Pyhä Henki (KL), P. Ruuska: Vartiassa (NSV2010)

Tule Pyhä Henki!

SATU SAARINEN

Tule, Pyhä Henki, Veni Sancte Spiritus! Rukous, joka on Jumalaa kaipaavan huulilla aikakaudesta riippumatta. Jano, joka ei sammu, ellei jotain pysyvästi virtaavaa tule tilalle.

Jeesus itse lupaa omilleen kirjoituksiin vedoten: ”Joka uskoo minuun, hänen sisimmästään kumpuavat elävän veden virrat.”

Hän ei varmaankaan tarkoita omasta voimastamme ja erinomaisuudestamme kumpuavia noroja, vaan sitä lähdetä, joka kumpuaa sisimmästämme silloin, kun meillä on osallisuus Yhteyteen.

On vaivatonta todeta, että nykyihminen on menettänyt kosketuksensa itseän, lähimmäiseen, luontoon ja Jumalaan. Silloin yhteyttä ei ole, osallisuuden ja jakamisen tunteen sijaan meissä pintahengittää osattomuus, irrallisuus ja sitoutumattomuudesta johtuva levottomuus.

Muistamme ja evankeliumista muutamaa lukua aiemmin luemme, että Jeesus lupaa elävää vettä ja pulppuvaa virtaa myös Sykarin kaivolla ollessaan itse janoinen. Usko häneen avaa nuo hanat meissä. Mutta mikä voi olla esteenä?

Esteenä voi olla oma eletty ja parhaillaan eletävä elämä. Se, että ei voi kokea yhteyttä itseensä ja omaan ruumiiseensa, läheisiin ja siihen aikaan, jossa elää. Mutta mitään muuta aikaa ei ole luvassa tällä haavaa, muuta ruumista ja muuta sielua ei ole saatavilla nyt. On ainakin suurin piirtein tultava toimeen tässä, näillä annetuilla ja lahjaksi saaduilla eväillä.

Olen itse työssäni huomannut, että kehorukous voi tulla yllättävällä tavalla avaamaan paitsi meidän ruumistamme myös sielumme ja henkeämme. Avaudumme

enemmän sisältä käsin sille lahjalle, jonka Jumala haluaa meille antaa.

Pyhä Henki koskettaa sisintämme usein sen kautta, mikä meissä on ulkoisinta. Siksi juuri tänä pyhäpäivänä, Pyhän Hengen odotuksen päivänä, voisi jumalanpalveluksessa ottaa erilaisia ruumiillisia rukouksia liturgian osaksi.

Esimerkiksi synnintunnustuksen yhteydessä jo pieni ele voi koskettaa suuresti. Ele voi olla vaikka nyrkin puristaminen rintaa vasten tai molempien käsien avaaminen kämmenet avoimina polvien päälle.

Esirukous voi olla kokonaan sanaton, ääneen lausumaton. Se voi olla hiljaisuudessa hengitetty, mutta myös liikkeen kautta näkyväksi tuotu. Moneen lauluun, virteeseen ja melodiaan on sovellettavissa kehollinen rukous, jossa ensin suljetaan oma olemisemme – henkemme, sielumme ja ruumiimme – Jumalan suojaan. Se tehdään viemällä ylös ojentunut käsi aivan ääriasennosta ylhäältä hitaasti pitkin kehon ääriviivoja alas lepäämään.

Kun oman kehon kumpikin puoli, oikea ja vasen, on näin siunaten rukoukseen suljettu, on oma sielukin vahvempi. On aika rukoilla yhteisten asioiden ja niiden ihmisten puolesta, jotka meille on annettu. Heidät voimme sulkea rukouksen hoitavaan piiriin piirtämällä eteemme kämmenillämme maapallon, täyden asioita ja ihmisiä. Maapallon ojennamme sitten Kristukselle, raskaana ja painavana nostaen tai keveänä ja ilmavana heittäen. Hän kyllä ottaa kopin!

Pyhä Henki puhuu paljon muussakin kuin sanoissamme. Uskon, että Hän puhuu pääasiassa muussa, kuin sanoissamme. Ehtoollisen lahjassa kaikkein voimallisimmin, kun saamme haistaa, maistaa, purra ja niellä, sanattomasti vastaanottaa koko olemisellamme.

Antamalla tilaa ruumiilliselle rukoukselle, hiljaisuudelle ja sanattomuudelle saatamme samalla avata sisimpämme, jotta elävät vedet voivat vapaasti virrata. ✕

”Pyhä Henki
puhuu ehtoollisen
lahjassa kaikkein
voimallisimmin, kun
saamme sanattomasti
vastaanottaa koko
olemisellamme.”

7.6.

TULE, PYHÄ HENKI
Helluntaiaatto

Liturginen väri: punainen

Jh. 14:8-17

Virret: 755; 122; 445

Muuta musiikkia: Veni Sancte Spiritus (TZ), P. Laaksonen: Oi Pyhä Henki hiljainen (KL)

Elämää Puolustajan kanssa

JUHA TANSKA

Filippus sanoi Jeesukselle: ”Herra, anna meidän nähdä Isä, muuta emme pyydä.” (Jh. 14:8) Voisiko Jumalan nähdä? Ja jos voisi, millä tavalla? Fyysisillä aisteilla? Vai joillakin sisäisillä tavoilla, niillä, joista kirkon perinteessä on puhuttu hengellisinä aisteina.

Vanha testamentti ja juutalainen perinne ovat muuttamin poikkeuksin sitä mieltä, että Jumalan näkeminen on ihmiselle mahdotonta. Jumalan olemukseen kyllä kuuluu kaipaus vuoropuheluun ihmisen kanssa, mutta Jumalan katseleminen fyysisillä aisteilla tuhoaisi ihmisen.

Silloin Mooses sanoi: ”Anna siis minun nähdä kuniasi.” Herra sanoi: ”Minä annan kirkkauteni kulkea sinun ohitsesi ja lausun sinun edessäsi nimen Jahve.” -- Herra sanoi vielä: ”Sinä et voi nähdä minun kasvojani, sillä yksikään ihminen, joka näkee minut, ei jää eloon.” (1. Ms. 33:18–20)

Juutalaisessa perinteessä Jumala on kokonaan sanojemme ja käsitteidemme tuolla puolen. Kaikki sanamme hänestä ovat vain metaforia. Ihmisen ei ole lupa edes lausua hänen nimeään.

Johanneksen evankeliumissa Jeesus ylittää tuon ääretömän kuilun. Hän vastaa Jumalan näkemistä vaativalle Filippukselle: ”Joka on nähnyt minut, on nähnyt Isän. -- minä olen Isässä ja Isä on minussa? Kun puhun teille, en puhu omissa nimissäni: Isä on minussa, ja minun tekoni ovat hänen tekojaan.” (Jh. 14:9–12) Isän ja Pojan yhteys on niin läheinen, että Jeesuksen sanoissa kuulemme Jumalan äänen ja teoissa kohtaamme Jumalan teot.

Jos on vaikea uskoa siihen, että Isä on läsnä Jeesuksessa, Jeesus pyytää Filippusta uskomaan tekojen tähden. On kristillisiä perinteitä, joissa Jumalaan uskomista

pyritään pönkittämään erilaisten henkilähjojen, ihmete-kojen avulla. Niihinkö Jeesuksen sanat tässä kehottavat pyrkimään: ”Totisesti, totisesti: joka uskoo minuun, on tekevä sellaisia tekoja kuin minä teen, ja vielä suurempiakin.” Luultavasti ei, sillä vihje sanojen ymmärtämiseen piilee ehkä sanassa ”suurempiakin”. ”Suurempaa rakkautta ei kukaan voi osoittaa, kuin että antaa henkensä ystäviensä puolesta.” (Jh. 15:13) Jeesuksen varsinainen teko ja ihme on hänen alttiutensa antaa henkensä omiensa puolesta.

Jeesuksen poismeno näyttää jättävän hänen omansa turvattomiksi. Näin ei kuitenkaan tarvitse olla. Turvana on lupaus siitä, että Jeesuksen nimessä lausutut rukoukset saavat vastauksen. Turvana ovat Jeesuksen antamat käskyt ja niiden noudattaminen. Ja turvanamme on Henki, Puolustaja, Totuuden Henki, jonka Jeesus pyytää Isää lähettämään ja olemaan kanssamme ikuisesti (Jh. 14:16). Vaikka yleisellä, julkisella tasolla Hengen läsnäolo tässä maailmassa kuulostaa käsittämättömältä, Jeesuksen seuraajille Hengen todellisuus paljastuu. Jeesus toteaa: ”Mutta te tunnette hänet, sillä hän pysyy luonanne ja on teissä. En minä jätä teitä orvoiksi, vaan tulen luoksenne.”

Kreikan tietämistä ja tuntemista tarkoittavan verbin merkityskenttään sisältyy ajatus toisen tuntemaan oppimisesta henkilökohtaisen, jatkuvan vuorovaikutuksen kautta. Tunteminen on luonteeltaan intiimiä. Siksi samaa verbiä käytetään myös rakastelemisen kiertoilmaisuna.

Evankeliumiteksti on tiiviisti pakattua teologiaa. Kuitenkin, helluntaiaaton aihe voisi antaa saarnaajalle mahdollisuuden tarkastella Hengen tuntemaan oppimista käytännöllisesti. Miten tuo vastavuoroinen, elämänmittainen, syvästi sisäinen vuorovaikutus ja tutustumaan opetteleminen Pyhän Hengen kanssa käytännössä ilmenee meidän elämässämme? Voisiko jakaa yhdessä lapselliseltäkin tuntuvia kokemuksia siitä, missä Hengen läsnäolon on saattanut aavistaa. Saarnaaja voisi laskeutua tietävän paikalta kuulemaan seurakuntalaisten viisautta. Samalla voi palauttaa mieleen sen, millä tavalla kirkon yhteinen perinne tukee meitä kohtaamisessamme Hengen kanssa, kasteesta alkaen. ✕

8.6.

PYHÄN HENGEN VUODATTAMINEN
Helluntaipäivä

Liturginen väri: punainen

Jh. 14:15-21

Virret: 746; 726; 114; 302; 416; 222; 543

Muuta musiikkia: T. Nikkola: Helluntaivirsi (PL), P. Laaksonen: *Kanssa kaiken luomakunnan (KL)*, I. Nyman: *Tuuli (LV)*, J. S. Bach: *Oi sielut riemuitkaa (HH)*

Kaipasiko maailmakin Jeesusta?

NIKO HUTTUNEN

Tekstikohdan valikoituminen helluntain saarnatekstiksi selittyy sillä, että siinä Jeesus lupaa opetuslapsilleen Pyhän Hengen. Lupausta toteutuu Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen, kun ylösnoussut puhalttaa Hengen opetuslasten päälle (Jh. 20:22).

Jotain kirkon suhteesta Raamatun tekstien ristiriitaisuuksiin kertoo se, että Johanneksen kuvausta Pyhän Hengen antamisesta ei ole sisällytetty helluntain evankeliumivaihtoehtoihin. Yhdessä toisen lukukappaleen kanssa syntyy mielikuva, että lupaus Pyhän Hengen antamisesta toteutui Apostolien tekojen kuvaamalla tavalla.

Raamatun ristiriitaisuuksiin paneutuminen lienee kuitenkin sivuseikka saarnaa ajatellen. Saarnan tarkoituksena on tuoda esiin Pyhän Hengen vaikutus tänään. Papin on kuitenkin syytä tiedostaa tekstien sisältämä problematiikka, jotta tekstejä ymmärtää oikein – käsitteellä asiaa saarnassa tai ei.

Evankeliumitekstin tapahtumien näkökulmasta Pyhän Hengen antaminen on tulevaisuuden asia. Tämä selittää runsaat futurimuodot. Sitäkin kiinnostavampaa on, kun paikoin futuuria ei käytetäkään. Verbimuodoille kannattaa uhrata muutama ajatus. Vaikka saarnassa ei voi puhua kreikan verbiopista, sen paljastamista seikoista voi.

Osin futuurista poikkeamiselle on luonnolliset syyt. Eräitä lauserakenteita ei yksinkertaisesti voi ilmaista futuurilla. Preesens toimii myös paikoin tulevaisuuden merkityksessä – kuten sanoissa ”tulen luoksesse”. Jeesus tuskin voi tulla opetuslasten luokse ennen kuin hän menee pois. Näissä kohdissa verbimuodoista ei voi lukea mitään erityistä.

Jakeessa 17 preesensin käyttö ei kuitenkaan selity edellä esitetyillä perusteilla. Jakeessa kuvataan pysyvää tai jatkuvaa eroa maailman ja opetuslasten välillä. Kreikan preesens nimittäin puhuu ensi sijassa jatkuvasta tai toistuvasta asiasta, ei niinkään nykyhetkestä. Painotus on nyt siinä, että ero maailmaan nähden on pysyvä tila. Vastaavasti nähdä- verbit jakeessa 19 kuvaavat selvästi tulevaa aikaa, vaikka ne on ilmaistu preesensillä. Ajatus on, että tulevaisuudessa vallitsee tila, jossa maailma ei näe, mutta opetuslapset näkevät. Vastakohtaisuus on pysyvä.

Jakeen 17 lopussa on preesensien jälkeen yksittäinen futuuri: Pyhä Henki on opetuslapsissa vasta tulevaisuudessa. Tämä viittaa Pyhän Hengen antamiseen myöhemmin. Samoin näyttää tietoiselta valinnalta, kun jakeessa 19 Jeesus sanoo elävänsä (preesens) ja opetuslastenkin elävän (futuuri). Opetuslasten elämä kuuluu jotenkin leimallisesti vasta tulevaisuuteen. Johanneksen tavanomaisen teologian mukaan todellisuus on jotain muuta kuin se, mitä maallisessa maailmassa kohtaamme (vrt. Jh. 1:9; 6:32, 55; 8:36).

Mielenkiintoinen on myös jae 21. Siinä käskyjen pitäminen ja noudattaminen sekä Jeesuksen rakastaminen ilmaistaan preesensillä. Ne ovat siis jatkuvaa toimintaa. Tästä seuraa tulevaisuudessa (futuuri) Jumalan ja Jeesuksen rakkaus ihmistä kohtaan. Jeesus myös ilmaisee (futuuri) itsensä tällaiselle henkilölle. Epäilemättä juuri tähän ilmaisemiseen liittyy se, että vain opetuslapset näkevät Jeesuksen (jae 19).

Evankeliumiteksti ohjaa vahvasti näkemään Pyhän Hengen suhteessa käskyihin. Tekstijakson alussa ja lopussa puhutaan käskyistä ja käskyjen noudattamisesta. Käskyt ovat hieman epäselvä käsite, mutta myöhemmin Jeesus sanoo sen edellyttävän opetuslasten keskinäistä rakkautta (Jh. 15:9-13).

Suurimmillaan rakkaus esiintyy ystävän puolesta kuoltaessa. Ajatus ei ole ainutlaatuinen. Stoaalaisfilosofi Seneca sanoo: ”Miksi hankin ystävän? Jotta minulla olisi joku, jonka puolesta voisin kuolla.” (Kirjeet 9.10; suom. A. T. Oikarinen) Jeesus täytti siis elämässään yleistä ihannetta.

Kaipasiko maailmakin Jeesusta? ✕

”Saarnan tarkoituksena on tuoda esiin Pyhän Hengen vaikutus tänään.”

15.6.

SALATTU JUMALA

Pyhän Kolminaisuuden päivä

Liturginen väri: valkoinen**Jh.** 15:1-10**Virret:** 135; 129; 180; 177; 133; 231; 332**Muuta musiikkia:** P. Laaksonen: *Uskon salaisuus* (ML), P. Simojoki: *Katson sinun kättesi töitä* (NSV 2010), L. van Beethoven: *Soi taivaat kiitosta Herran* (HH)

Puusta pitkään

HANNA VANONEN

Johanneksen evankeliumin viinipuuvirtaus on elinvoimainen metafora: evankeliumin seitsemästä 'minä olen' -lausumasta (Jh. 6:35; 8:12; 10:7; 10:11; 11:25; 14:6; 15:1) se kuuluu konkreettisimpiin. Vertauskuvan vahvuuksiin kuuluu, että sen voi luontevasti toistaa miltei minkä tahansa puun kautta: tärkeää ovat yksinkertaisesti runko, oksat ja hedelmät. Vertauksen kuulija voikin visualisoida sen mielessään monin eri tavoin. Vertaus on elinvoimainen siksi, että se tuntuu kovin tutulta myös kirkollisen elämän ulkopuolisissa yhteyksissä: puu runkoineen ja oksineen on käytetty kuva-aihe tiimityöstä tai puhuttaessa – muiden luontokuvien kuten vaikkapa muurahaispesän tai ekosysteemin ohella (ks. esim. L. Lähteenmaa Tietoviikko-lehden blogissa 23.1.2012). Tämä kaikinpuolinen tutuus ja helposti lähestyttävyyks voi olla saarnaajalle suureksi avuksi: kerankin Johanneksen evankeliumin jäähyväispuheen katkelmaa ei välttämättä tarvitse kovin paljon konkretisoida vaan voi luottaa siihen, että puukuva säilyy kuulijan mielessä saarnan kuluessa. Puusta voi näin ollen päästä halutessaan hyvinkin pitkälle.

Evankeliumikatkelmassa Jeesuksen ”minä olen viinipuun” -lausuma toimii jäsentävänä kehyksenä: sen esiinnyttyä ensimmäisen kerran (15:1) teksti jatkuu esitelmällä Jumalan viinitarhurina ja puhumalla tarhurin ja viinipuun suhteesta (15:1–3). Ennen lausuman toistamista (15:5) Jeesuksen oppilaat esittelään oksina (15:4), ja tätä teemaa kehitellään edelleen evankeliumikatkelman loppupuolella (15:5–8). Aivan lopussa vertaus viedään konkreettisemmalle tasolle: Jeesus puhuu rakkaudesta (15:9–10), joka on hänen jäähyväisiään kä-

sittelevien lukujen 13–17 kantava teema. Loppujakeista käsin koko vertaus näyttäytyykin vahvasti vastavuoroisen rakkauden kuvauksena, mutta siinä on aineksia muuhunkin. Koska rakkausteema on vahvasti esillä monissa pääsiäisen jälkeisissä pyhissä, kolminaisuuden päivänä viinipuuvirtauksen voi hyvin tulkita puhuvan erityisesti ykseydestä ja moneudesta, jotka ovat päivän kattavia teemoja.

Ykseyden ja moneuden monimuotoiset vertauskuvat Raamatussa tulevat hienosti esiin virressä 454 Liekejä on monta. Toinen säkeistö liittyy luontevasti päivän evankeliumiin ja muut neljä muihin Uuden testamentin kuviin kristillisen seurakunnan yhtäaikaisesta ykseydestä ja moneudesta (vrt. esim. säkeistö 1 ja Jh. 12:36/Ap. t. 2:1–3; säkeistö 3 ja 1. Kor. 12:4; säkeistö 4 ja 1. Kor. 12:5; säkeistö 5 ja 1. Kor. 12:12). Jos saarnan keskuksena on ykseys ja moneus, sitä voi kokeilla jaksottaa esimerkiksi juuri tällä virrellä. Lisää vastaavia ykseyden ja moneuden kuvia voi myös etsiä etukäteen seurakuntalaisten kanssa. Tässä vaiheessa kesää ensimmäiset rippikoulut on jo ehditty pitää: leirillä nuorilta kerätyt esimerkit siitä, millaisissa asioissa ykseys ja moneus toteutuvat yhtä aikaa, voivat tuoda saarnaan tuoreen tuulahduksen.

Rakkauden, ykseyden ja moneuden lisäksi viinipuuvirtauksessa toistuu pysymisen teema (jakeet 4–7, 9–10, 16): oksia kehoitetaan pysymään kiinni puussa ja oppilaita pysymään rakkaudessa. Pysyminen on yhtäältä joutakin hyvin staattista mutta toisaalta myös aktiivista ja energiaa antavaa – kuvataanhan vertauksessa pysymisen tulokseksi hedelmän tuottaminen (j. 4), kaikenlaisen aikaansaaminen (j. 5) ja halutun saavuttaminen (j. 7). Saarnaa valmistellessa kannattaneekin pohtia, miksi kirkkopuusta ja siihen kiinnittymisestä niin helposti välittyy juuri se ensin mainittu, staattinen mielikuva, kun taas aktiivinen, aikaansaava ja tuottava puoli jää vähemmälle huomiolle. ✕

“Oksia kehoitetaan pysymään kiinni puussa, ja oppilaita kehoitetaan pysymään rakkaudessa.”

21.6.

TIEN RAIVAAJA
Juhannuspäivä

Liturginen väri: valkoinen

Lk. 1:57-66

Virret: 571; 135; 259; 547; 462

Muuta musiikkia: J. Löytty: Martin Luther Kingin laulu (NSV), P. Simojoki: Sinun vain on valtakunta (SS), Ruots. kans.säv./C. G. Boberg: Oi Herra suuri

Muutoksen edellä

SATU SAARINEN

Keskikesän kirkollisen juhlan viittaussuunta on pelastushistoriallisesti seuraavassa joulussa. Johanneksen syntymäajan ajatellaan olevan puoli vuotta ennen Jeesusta. Edelläkävijä on siis ottanut ensiaskeleensakin serkkupoikansa edellä, ja nuo askeleet kulkivat, kuten tiedämme, aivan loppuun asti suuntaa näyttäen ja tietä raivaten.

Evangeliumitekstistä saa monta kiintoisaa polkua, mitä lähteä seuraamaan juhannuskirkossa. Ensimmäisen polun päässä seisoo Sakarias, Johanneksen isä. Hän oli profeetta. Silti hän epäili enkelin ilmoitusta siitä, että hänelle ja vaimolleen Elisabetille on syntymä poika, joka ”jo äitinsä kohdusta asti hän on täynnä Pyhää Henkeä”. Sakarias puki sanoiksi inhimillisesti katsottuna aiheellisen epäilyksensä: ”Mistä voin tietää, että niin käy? Minähän olen jo vanha, ja vaimonikin on iäkäs.”

Sakarias, vaikka kuinka olikin profeetta ja Aaronin sukua, ei itsekään meinannut jaksaa luottaa. Mutta silti tunnui epäileltä, että Jumala sulkee Sakariaan suun tämän vuoksi! Puhe pysyy poissa aina siihen saakka, kunnes lapsi on syntynyt ja hänet on nimetty asianmukaisesti. Nyt olemme siinä kohdassa, kun Sakarias saa sanansa takaisin. Ylistyshän siinä puhkeaa!

Toinen polku, jolle sanankuulijat voi johdattaa, on nimeämisen vallan ja merkityksen pohdinta. Oma nimi on ihmiselle tärkeä. Sitä hän ei alun perin voi itse päättää, sillä se päätetään hänelle. Botswanassa, jossa asuin tovin, lapsi saa lukemattomia nimiä. Jokainen hänelle läheinen voi antaa lapselle nimen. Lapsi on sitten jatkossa nimeäjälleen sen niminen. Ajan myötä muutama nimi vakiintuu käyttöön. Rakkaalla lapsella voi olla todella monta nimeä!

Meillä Suomessa noudatetaan usein samaa tapaa kuin Sakariaan ja Elisabetin suvussa; lapsi saa ainakin jonkun nimistään aiemmilta sukupolvilta, esi-isiltään tai -äideiltään. Näin pieni ihminen liittyy nimelläänkin suvun miesten tai naisten joukkoon.

Nimeämisellä on siis suuri merkitys. Ajatellaan, että nimi kantaa mukanaan paljon. Sanotaan jopa, että nimi on enne. Nimeäminen on myös vallan asia. Kuka saa valita nimen, mihin nimi viittaa, mitä se kertoo?

Johanneksen nimi tarkoittaa ”Jumala on armollinen”. Sakarias luopui hänelle kuuluvasta vallasta, kun antaa pojalle Enkelin ilmoittaman nimen. Sukukin varmasti hämmästyi, sillä tahtoivathan he antaa pojalle nimen isänsä mukaan. Mutta Jumalan suunnitelman mukainen nimi on vanhempien valinta. Se antaa tietä ja suuntaa myös pojan kasvaessa aikuiseksi, tehtävänsä. Kaiken aikaa ”Herran käsi on hänen yllään.”

Kolmas saarnapolku voisi olla yhteisömme merkitys elämämme käännekohdissa. Tässäkin tekstissä korostuu kaiken aikaa se, että lapsen elämässä ja vanhempien tukena on laajempi joukko ihmisiä. Heti alussa mainitaan naapurit ja sukulaiset, jotka iloitsivat yhdessä vastasyntyneen vanhempien kanssa. Nimenannossakin heillä on sanansa sanottavana. Ja kun nimi annetaan, Sakariaan kielenkannat irtoavat ja ylistys alkaa, kaikki joutuvat pelon valtaan ja tapahtuneesta puhutaan laajasti ”koko Juudean vuoriseudulla”.

Jokainen lapsi, joka tähän maailmaan syntyy, muuttaa tämän maailman. Vähintäänkin hän muuttaa läheistensä maailman, eikä mikään ole enää niin kuin oli ennen. Olipa lapsi toivottu tai yllätysvauva, pystyipä biologinen vanhempi pitämään hänet tai ei, saavuttipa lapsi aikuisuutta tai ei – jokainen lapsi on muutoksen edellä kulkija ja tien raivaaja jossain mittakaavassa. Johannes oli sitä koko luomakunnalle.

Vaihtoehtoisena saarnatekstinä juhannuspäivään on kertomus Johannes Kastajan kuolemasta (Mk. 6:14-29) tai Sakariaan kiitosvirsi (Lk. 1:67-79), joka on suoraa jatkoa päivän varsinaiselle evankeliumille. Keskikesän juhlan aikaan saarnaajalla on, mistä valita. ✕

“Jokainen lapsi, joka tähän maailmaan syntyy, muuttaa tämän maailman.”

22.6.

KATOAVAT JA KATOAMATTOMAT AARTEET
2. sunn. helluntaista

Liturginen väri: vihreä

Lk. 12:13-21 tai **Mt.** 13:44-46

Virret: 183; 728; 303; 510; 474; 184; 211

Muuta musiikkia: T. Kalenius: *Kun joku on lähellä*
Jeesusta (UML), J. Nuppola: *Pelloille niittämään*
(UML), J. Löytty: *Jokapäiväinen leipä* (NSV2010)

Aartenetsintää

ARI OINAS

Oletko murheissasi maailman menosta? Onko työpaikkasi turvattu? Mikä on taloudellinen tilanteesi? Onko lastesi elämä hyvällä mallilla? Miten on parisuhteisi laita? Onko asioita tekemättä? Onko elämässäsi sairautta? Onko kiire jatkuvasti läsnä? Mikä on sinun hengellinen tilasi?

Aina löytyy asioita, joita murehtia omassa elämässään. Niin minun kuin monen mielessä ovat olleet myös monet kirkkoa ja seurakuntaa koskevat murheet ja huolet tänä aikana, jolloin kirkoissa kävijätilastot ovat laskusuunnassa. Televisio ja iltalehdet puhuvat kirkon ongelmista avoimesti. Toisaalta se on myös hyvä asia, ehkä se herättää meidät toimimaan. Keskustelua käydään myös netissä. Siellä löytyy kirjoittajina kirkon jäseniä, joista osa puolustaa uskontunnustuksen paikkansapitävyyttä. Toiset haluavat avata mahdollisuuden uskolle, johon ei enää kuulu usko Jeesukseen Jumalana.

Huolia ja murheita siis totisesti riittää. Miten jaksaa niiden kaikkien keskellä niin kirkon virassa kuin seurakuntalaisena? Juuri huolten täyttämille Jeesus kohdistaa sanansa. Monia lohduttavat myös tutut Jeesuksen sanat: ”Tulkaa minun luokseni, kaikki te työn ja kuormien uuvuttamat. Minä annan teille levon. Ottakaa minun ikeeni harteillenne ja katsokaa minua: minä olen sydämeltäni lempeä ja nöyrä. Näin teidän sielunne löytää levon. Minun ikeeni on hyvä kantaa ja minun kuormani on kevyt.” (Mt. 11:28-30)

Jeesus haluaa meidän jaksavan ainoastaan päivä kerrallaan. Se ei merkitse suruttomuutta ja välinpitämättömyyttä huolten ja murheiden keskellä. Sen sijaan hän haluaa meidän suhteuttavan ne meneillään olevaan päi-

vään. Jos huolehdimme liiaksi, mitä tuleva elämä tuo, seurauksena on, että tämän päivän murheet saattavat riittää sortamaan meidät tasapainosta. Kun murheet täyttävät, mieleemme, energia ei riitä muuhun. Jos yrität sekä ratkoa että elää sekä tämän että tulevan ajan murheiden kanssa, huomaat kuinka jossain vaiheessa alat luhistumaan.

Kun pohdit Jeesuksen antamia neuvoja omaisuudesta ja sen antamasta näennäisestä varmuudesta, alat ehkä ajattelemaan monista asioista eri tavoin kuin ennen. Saat huomata, kuinka sinulla riittääkin uskallusta jättää huomisen murheet vähemmälle huomiolle. Huomaat ehkä jopa jaksavasi elää tämän päivän murheiden kanssa ja kohdata vielä myös lähimmäistesi tarpeet liikoja väsymättä.

Uskon, että juuri tästä myös Salomo aikoinaan kirjoitti, kun hän totesi, kuinka kaikella on määräaikansa taivaan alla (Saarn. 3:1-8). Siis katso vain siihen, mitä voit tehdä tänään ja anna tulevaisuuden murheiden odottaa. Ota aikaa myös kaikkien tulevien huolien unohtamiselle. Istu hetkeksi alas. Katsele Jumalan luomaa maailman kauneutta. Muistele pienen lapsen kirkasta katsetta. Nauti puolisisi lämmöstä vierelläsi. Istu metsäpolun varrella olevalle kivelle. Haistele, maistele ja kuuntele ympäröivän luonnon tuoksua, sammaleen pehmeyttä ja lintujen ääniä. On lukemattomia asioita, joilla on voima vapauttaa sinut. Samalla voit kokea myös Jumalan läsnäolon noissa hetkissä.

Kun sen teet saatat havahtua siihen, mitä Jeesus tarkoittaa sanoessaan: ”Kullekin päivälle riittävät sen omat murheet.” Huomaat myös, mikä on arvokasta ja ansaitsee aarten nimen. Ja kun niin tapahtuu, emme myöskään väsy tekemään hyvää toisillemme. ✕

On lukemattomia asioita, joilla on voima vapauttaa sinut. Samalla voit kokea myös Jumalan läsnäolon noissa hetkissä.

29.6.

KUTSU JUMALAN VALTAKUNTAAN
3. sunn. helluntaista

Liturginen väri: vihreä

Lk. 19:1-10

Virret: 543: 1, 2, 5; 130; 408; 525: 1-4; 417; 229; 329: 1, 5

Muuta musiikkia: S. Bartling: Jumalan tuuli (2010 SKUL/SKML Yhteiskustannus n:o 177), S. Haveri: Tuuli kulkee (NSV2010), J. Maukonen: Kutsu (NSV2010)

Jotta Jeesuksen näkisi

SATU SAARINEN

” Sakkeus oli pieni mies, pienen pieni mies! Hän viikunapuuhun kiipesi, että Jeesuksen näkisi...”

Lasten virsikirjan laulu on aika iloinen rallatus. Sen sanat ja sävelet piirtävät reippaan kuvan tämän pyhän evankeliumista. Onkin aika hyvä pyhä esimerkiksi perhekirkkoon tai monen sukupolven messun pitämiseen, sillä Sakkeus-teksti antaa jo itsessään monta kerrosta eri-ikäisten kanssa lähestyä.

Publikaanien esimies Sakkeus oli paitsi kooltaan pieni, myös teoillaan pienentänyt itsensä lähimmäistensä silmissä. Hän oli toiminut väärin ja varmasti häntä halveksittiin, jos kohta pelättiinkin. Kunnioitusta Sakkeus ei varmasti ollut ansainnut.

Sakkeuksen ansaitsema asema ei siis ollut tullut hänelle itselleenkaan ilmaiseksi. Rikkaus ei ollut tehnyt häntä onnelliseksi. Kiskotut varat erottivat hänet lähimmäisistään. Jo itse teko oli erottanut häntä Jumalasta.

Sakkeus kuitenkin kaipaa takaisin yhteyteen. Siksi hänkin lähtee katsomaan kaupunkiin saapuvaa miestä, jonka maine oli kulkenut jo hänen edellään. Sakkeus haluaa olla askeleen edellä hänkin ja varmistaa paraatipaikkansa yleisön joukossa. Nokkelaa häneltä kiivetä puuhun! Pokkaakin se vaatii.

Ehkä Sakkeuksella ei enää ollut mitään menetettävää. Jospa hän oli tullut siihen pisteeseen, jossa hän oli valmis muuttamaan elämänsä suunnan. Puuhun kiipeäminen vaati luottamusta ja uskoa siihen, että hän ei tulisi sieltä toiveet ja odotukset rysähtäen, pettyneenä alas.

Sakkeus kiipesi puuhun, jotta hän näkisi. Mutta teollaan hän varmisti, että myös hän itse tuli nähdyksi. Var-

masti kaupungin asukkaat huomasivat, että tuolla se nyt istuu puussa, mokoma keekoilija!

Jeesuskin huomasi puuhun kiivenneen kiskurin. Mutta hän ei katso Sakkeuksen tekojen historiaan ja hänen omaa etua tavoittelevaan luontoonsa, vaikka varmasti sen kaiken näkee ja tietää. Jeesus ei nolaa Sakkeusta nuhtelemalla häntä ja panemalla häntä tilille teoistaan. Jeesus katsoo Sakkeusta ja saa hyväksyvällä katseellaan hänet itsensä tunnistamaan ja tunnustamaan sen, mitä on tehnyt väärin. Sakkeus jopa lupaa parantaa tapansa ja maksaa takaisin sen, mitä on väryydellä vienyt.

Joskus meidänkin pitää kiivetä puuhun nähdäksemme paremmin. Se on aika helppoakin, koska me ihmiset olemme luonnostamme uteliaita ja kiinnostuneita uusista asioista.

Mutta joskus pitää uskaltautua olemaan katseiden kohteena. Se on vaikeampaa. On vaikeaa tunnustaa omat virheensä, etenkin jos niiden tekeminen on jatkanut pitkään ja aivan tietoisesti. Joskus oma mieleemme tekee toimivan tepposen; milloin milläkin verukkeella selitämme omat syntimme oikein päin, mustan valkoiseksi, ryttyisen sileäksi. Sekin on ihmisen luonne.

Omien virheiden tunnustamista helpottaa hurjasti se, jos virheiden myöntämisen jälkeen on uudelleen aloittamisen mahdollisuus. Aina sitä ei näköpiirissä ole, tai emme itse usko saavamme toista mahdollisuutta. Joskus tuo arvio on oikea. Jos olemme loukanneet läheistämme ja pettäneet luottamuksen, tilanteen korjaaminen vaatii aikaa ja anteeksiantoa.

Pyhäpäivän teema on ”kutsu Jumalan valtakuntaan”. Monenlaiset itsekkäät halumme estävät meitä elämästä niin, että Jumalan valtakunta saisi nyt jo olla keskellämme. Jos näemme Jeesuksen arjessamme, läheisissämme ja myös peilissämme, Jumalan valtakunta voi olla jo nyt näissä näkymissä. Silloin olemme myös itsekkin rohkeampia näkemään, tunnistamaan ja tunnustamaan omat virheemme. Ja myös tarvittaessa kiipeämään puuhun, jotta näkisimme selvemmin elämämme suunnan. ✕

”On vaikeaa tunnustaa omat virheensä, etenkin jos niiden tekeminen on jatkanut pitkään ja aivan tietoisesti.”

6.7.

KADONNUT JA JÄLLEEN LÖYTYNYT
4. sunn. helluntaista

Liturginen väri: vihreä

Lk. 15:11-32

Virret: 506: 1-3; 135; 503; 276; 502; 517; 513

Muuta musiikkia: Trad.: *Amazing grace*, T. Kuusisto: *Kiitoslaulu* (2000 Sulasol, Helsinki), E. Hawkins: *O happy day* (EFS), A. Gouzes: *Taas iloita saan* (LS)

Siunaavat kädet

JUHA TANSKA

Kertomus tuhlaajapojasta on kertomus kahdesta veljestä ja heidän isästään. Ilman evankeliumikommentaariakin voi todeta, että kertomuksessa ei ole oikeastaan kyse vertauksesta. Pikemmin evankeliumi on kuin nykypäivän aikakauslehden tarina siitä, mitä perheissä ja suvuissa tapahtuu perinnönjaon ja kotoa lähtemisen yhteydessä tai silloin, kun omillaan eläminen ei pyrkimyksestä huolimatta vielä onnistu.

Luukkaan evankeliumin kontekstissa kahden veljeks ja isän tarina pyrkii vastaamaan niihin syytöksiin, joita Jeesuksen ajan hurskaat kohdistivat Jeesukseen, syömäriin ja juomariin, publikaanien ja syntisten ystävään (Lk. 7:34) ja hänen seuraajiinsa.

Tarinassa on kaksi huippukohtaa: ”Kun poika vielä oli kaukana, isä näki hänet ja heltyi. Hän juoksi poikaa vastaan, sulki hänet syliinsä ja suuteli häntä.” (Lk. 15:20) Isän armahtavuisuuden ja avarasydämyyden läpi himertää itse Jumalan olemus.

Vanhan testamentin viidessä Mooseksen kirjassa Jumala armahtaa vasta sen jälkeen, kun hän on ensin rangaissut tahtoaan vastaan rikkoneita. Profeettojen julistuksessa alkaa nousta esille lempeämpi jumalakuva: Jumala armahtaa katuva ja pidättäytyy rangaistuksesta. Kertomus isän luo palaavasta pojasta menee vielä pidemmälle. Pojan itsetutkistelusta ja sanoista ei voi varmasti päätellä, onko kyse laskelmoinista ja tosiasioiden tunnustamisesta vai aidosta katumuksesta (j. 17–19). Mutta isälle riittää, että poika palaa. Kertomuksen ensimmäinen huippu on isän ehdoton rakkaus takaisin palaavaa poikaansa kohtaan.

Kertomuksen toinen huippu on kuvaus vanhemman

veljen kateudesta. Vanhempi veli kuulee pelloilta palatesaan laulun, soiton ja miesten tanssin. Hän näkee, että pitopöytä on poikkeuksellisen runsas. Isonveljen on vaikea hyväksyä sitä, että Jumala on hyvä jollekin toiselle ihmiselle, varsinkin ihmiselle, joka ei näytä ansaitsevan hyvyyttä. Närkästynyttä hurskasta ei tarvitse osoitella sormella kauempaa, ei etsiä edes Jeesuksen ajan hurskaista. Hän elää ja voi hyvin myös minussa, tavassani arvioida toisia ihmisiä.

Saarnan toteutuksessa voisi käyttää apuna kuvaa Rembrandtin maalauksesta Tuhlaajapojan paluu. Maalaus sijaitsee nykyään Pietarin Eremitaasin erään näytelyhuoneen hämärässä nurkassa. Rembrandt on maalannut tauluun kertomuksen molemmat huippukohtat: perintönsä tuhlaannut poika on palannut ryysyisenä kotiin. Läsä kuvassa ovat myös vanhempi veli, palvelija ja taustalla kaksi naishahmoa. Taitavilla yksityiskohdilla ilmaistulla kehon kielellä, kasvojen ilmeillä, käsien asennolla, Rembrandt vihjaa maalauksensa päähenkilöiden keskinäisistä jännitteistä.

Keskeisin esitetään taulun vasemmassa reunassa: isä on asettanut molemmat kätensä suojelevasti kotiin palanneen poikansa harteille. Kyse ei enää ole vain yhdestä eksyneestä isänsä luo palaavasta lapsesta, vaan koko ihmiskunnasta, jonka Jumala ottaa vastaan armonsa syyleilyyn. Rembrandt maalasi teoksensa ilmeisesti kuolinvuonnaan 1669. Teokseen on tiivistynyt koko hänen elämäkokemuksena.

Havainnollisinta olisi heijastaa maalaus kirkon seinälle tai jakaa ovilla ennen messun alkua pieninä monisteina. Saarnaaja voi käydä maalauksen äärellä vuoropuhelua seurakuntalaisten ja omienkin kokemustensa välillä. Tilaa kannattaa antaa myös seurakuntalaisten hiljaiselle mietiskelylle kuvan äärellä, heidän omille löydöilleen. Kuva teoksesta löytyy vaikkapa osoitteesta: <http://uploads6.wikipaintings.org/images/rembrandt/the-return-of-the-prodigal-son-1669.jpg>

Saarnan valmisteluun voi suositella myös Henri J. M. Nouwenin teosta Kotiinpaluu (1. p. Tuhlaajapojan paluu). Jos saarna johdattaa sekä saarnaajan että kuulijan isän käten siunaamaksi, se on täyttännyt varmasti tehtävänsä. ✕

”On vaikea hyväksyä sitä, että Jumala on hyvä ihmiselle, joka ei näytä ansaitsevan hyvyyttä.

13.7.

ARMAHTAKAA!

5. sunn. helluntaista

Liturginen väri: vihreä**Jh.** 8:2-11**Virret:** 536; 128; 453; 430; 223; 326: 1, 2, 8, 9**Muuta musiikkia:** J. Löytty: *Sun luoksesi (UML)*, P. Simojoki: *Laulu sovinnosta (ML)*, K. Tikka: *Armo-laulu*, M. J. Douroux: *Give me a clean heart (EFS)*, E. Hovland: *Syvyystestä huuda sinua, Herra (LS)*Risti:
lynkkausten vastalääke

NIKO HUTTUNEN

Kertomus aviorikoksesta tavatusta naisesta on vuoden 1992 raamatunkäännöksessä sijoitettu hakasulkeisiin. Samanlaisia hakasulkeita on muualakin (esim. Mk. 16:9-20). Hakasulkeet osoittavat, että teksti ei ole alun perin kuulunut kyseiseen raamatunkirjaan.

Tosin alkuperäisyys on epäselvä käsite. Jos tekstit ovat muodostuneet pikkuhiljaa kasvaen, mitä vaihetta pitäisi sanoa "alkuperäiseksi"? Yksiselitteistä vastausta ei ole.

Johanneksen evankeliumissa on muitakin jaksoja, joita pidetään myöhempänä lisäyksenä, esimerkiksi luku 21. Se ei kuitenkaan ole hakasulkeissa. Ero saarnatekstin ja luvun 21 välillä on se, että saarnateksti todellakin puuttuu eräistä käsikirjoituksista. Lukua 21 pidetään lisäyksenä vain sen erikoisuuksien tähden.

Käsikirjoitusten erot osoittavat, että saarnateksti kuuluu myöhäisimpiin lisäyksiin. Merkittävimmät ja luotettavimmiksi katsotut käsikirjoitukset eivät sisällä sitä. Yhdessä käsikirjoituksessa se on jakeen Jh. 7:36 jälkeen, kahdessa jakeen Jh. 21:25 jälkeen ja muutamassa jakeen Lk. 21:38 jälkeen. Enemmistö käsikirjoituksista sijoittaa sen tälle paikalle, johon se Raamatuissa perinteisesti on kuulunut.

Vasta 1800- ja 1900-luvun käsikirjoituslöydöt osoittivat kertomuksen olevan myöhempi lisäys. Tämä havainto ei kuitenkaan ole vaikuttanut Raamatun sisältöön, mikä osoittaa tradition merkitystä. Raamatussa halutaan pitää se, mikä on ennenkin kuulunut siihen.

Joku voi pitää näitä tietoja loukkauksena uskoa kohtaan. Ei se oikeasti ole mikään loukkaus. Kristillisen uskon kohde ei ole Raamattu, vaan Jeesus, josta Raamattu kertoo. Tässä mielessä on yhdentekevää, kuuluuko jokin yksittäinen kertomus Raamattuun vai ei. Ei Jeesus siitä muutu.

Saarnateksti kuvaa Jeesusta tavalla, joka sopii evankeliumien kuvauksiin. Ehkä siksi se on siihen lisätty. Kuten monissa kiistakeskusteluissa (erityisesti synoptisissa evankeliumeissa), tässäkin Jeesus yritetään asettaa kiusalliseen asemaan (jae 6).

Juutalaisilla ei ollut oikeutta panna kuolemantuomioita täytäntöön, vaikka laittomia lynkkauksia joskus tapahtuikin. Mooseksen lakia kannattamalla Jeesus tulisi suositaneeksi myös lynkkausta – mikä teko tempelissä kuulutettuna ei olisi jäänyt menemättä roomalaisten korviin. Päästämällä naisen hän taas asettuisi Mooseksen lakia vastaan. Vastaus on pakko antaa, sillä kysyjät teeskentelevät asettavansa hänet auktoriteetiksi. "Opettaja", he puhuttelevat Jeesusta.

Asetelmassa tulee esiin lynkkausten psykologinen mekanismi, jossa syyllisyys sijoitetaan yhteen tai muutamaankin henkilöön. Miksei tekoon osallistuneesta miehestä puhuta mitään? Kysyjät olettivat, että Jeesus lähiti mukaan tähän mekanismiin, jossa vaihtoehtona on vain tuomion hyväksyminen tai syyllisyyden kiistäminen.

Jeesus ei lähde mukaan tähän mekanismiin, vaan paljastaa, ettei lynkkausuhan alla ollut nainen kuulunut yksin syyllisiin. Jeesus saattaa viitata siihen, että lynkkaajat ovat itse tehneet samaa kuin nainen. Mutta yhtä hyvin hän saattaa viitata yleisesti syntisyyteen.

Moraalinen oikeassa oleminen ja muiden yksisilmäinen kauhistelu tekee meistä pelottavan helposti tuomioimme kohteiden kaltaisia. Kun Jeesus toi valoon (vrt. jae 12 kertomuksen jälkeen) lynkkausten psykologian, hän raivasi tilaa armahtamiselle. Se ei ole syyllisyyden kieltämistä, muttei myöskään rankaisemista. Armahdus on kolmas tie

Paljon parjatulla luterilaisella synnintunnolla on hyvä puolensa. Sovitusoppi, jossa meidät asetetaan syyllisiksi Jeesuksen kuolemaan, tekee myös meistä lynkkaajia. Se on hyvä muistutus siitä, ettei paha ole vain lainopettajissa ja fariseuksissa.

Ristin katsominen tekee kipeää moraaliselle minuudellemme, mutta se myös kasvattaa meissä armahtavuutta. ✕

NIKO HUTTUNEN

*Uuden testamentin eksegetiikan dosentti,
Helsingin yliopisto*

ARI OINAS

*Halikon aluekappalainen, työnohjaaja, Salon
seurakunta*

SATU SAARINEN

FT, Kirkkoherra, Oulujoen seurakunta

JUHA TANSKA

Kirkkoherra, Kymin seurakunta

HANNA VANONEN

Pastori, tutkija, Helsinki

VIRRET JA MUSIIKKI

JENNY JOAS

Kanttori, Kotkan seurakunta

LAULUJEN LÄHTEITÄ

*ML = Messulauluja. Gummerus
kirjapaino Oy, 1997*

UML = Uusia messulauluja. Kirjapaja, 2007

*KL = 100 Kauneinta laulua. Anna-Mari Kaskinen
ja Petri Laaksonen. Karisto oy:n kirjapaino, 2003*

*LS = Laulakaa ja soittakaa, Ruotsin kirkon
psalmimusiikkia. Verbum, 2009*

NSV = Nuoren seurakunnan veisukirja 2010.

Kariston kirjapaino Oy, 2010

*HH = Hartaisiin hetkiin,
hengellisiä lauluja. Bells, 2007*

LV = Lasten virsi. Lasten keskus, 2012

SS = Syttyköön sydämiin, 100 laulua kuorolle.

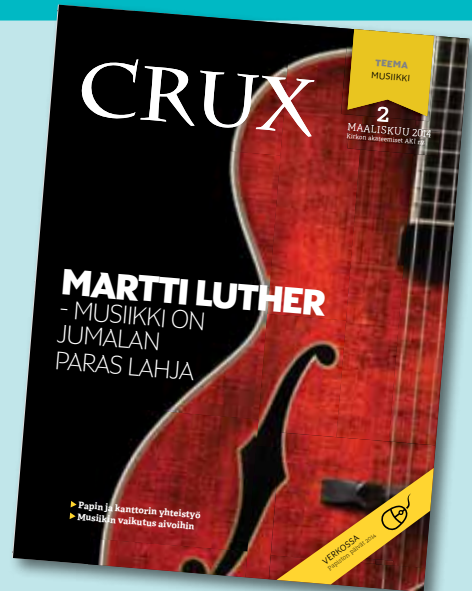
Suomen lähetyisseura, 2003

*PL = Parasta on laulaa, lauluja laulamattomille.
Kirjapaja Helsinki, 2009*

*EFS = Eu'ry time I feel the Spirit, 101 best-loved
psalms, gospel hymns, and spiritual songs of
the African-american church. Henry Holt and
company, First Owl book Edition 1999.*

*AH = African American heritage hymnal,
575 hymns, spirituals, and gospel songs. GIA
Publications, Inc. Chicago 2001*

Anna palautetta lehdestä
ja voita **iPad mini!**

VASTAAMINEN ON HELPPÖÄ.

1. Kirjautu osoitteeseen www.mcipress.fi/crux
2. Merkitse numerosarja 0248
3. Tämän jälkeen pääset lukijakyselyyn

klikkaamalla Lähetä-painiketta.

Ja sitten vain onnea arvontaan!

Samalla voit antaa
aihe-ehdotuksia ja vaikuttaa
lehden sisältöön. Vastaa heti lyhyeen
kyselyyn osoitteessa
www.mcipress.fi/lukijakyselyt

Lukijakyselyyn voi vastata kahden
viikon sisällä lehden ilmestymisestä.
Kyselyyn voivat osallistua kaikki MCI
Press Oy:n tuottamien lehtien lukijat.
Voit osallistua kyselyyn jokaisen ilmes-
tyvän numeron yhteydessä, mutta vain
yhdellä vastauksella lehden numeroa
kohden. Kysely ja arvonta koskevat
lehtiä, jotka ilmestyvät kevätkaudella
2014. Palkinnon arvontaan osallistuvat
kaikki vastanneet. Palkinto arvotaan
31.7.2014. Voittajalle ilmoitetaan sähkö-
postitse tai kirjeitse.

**Arvottava palkinto on n. 400
euron arvoisen Applen iPad
mini Retina -näytöllä.**

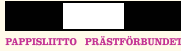
KIRKON AKATEEMISET –
KYRKANS AKADEMIKER AKI R.Y.
Perustettu 25.12.2001

AKIn toimisto
Akavatalo, Rautatieäisenkatu 6,
00520 Helsinki Avoimna arkisin klo 9-15 Puh. (09) 4270 1503,
toimisto@akiliitot.fi www.akiliitot.fi

**Edunvalvontaan ja työsuhteeseen liittyvät kysymykset
osoitteeseen edunvalvonta@akiliitot.fi**

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO

Finlands kyrkas prästförbund R.y.
www.pappisliitto.fi, pappisliitto@akiliitot.fi
Perustettu 14.1.1918

**Puheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja, Pappisliitto**
Eija Nivala
Alavieskan seurakunnan
kirkkoherra, TM
Puh. (08) 4309 602 | GSM 050 5762 110
eija.nivala@devl.fi

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO

Finlands Kantor-organistförbund r.y.
www.skul.fi, kanttori-urkuriliitto@akiliitot.fi
Perustettu 15.6.1907

**Varapuheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja, Kanttori-urkuriliitto**
Eero Annala eero.annala@devl.fi
Keravan
seurakunnan
A-kanttori, MuM
Puh. 0400 378 048

**Toiminnanjohtaja
Esko Jossas, TT**
Puh. 4270 1507
GSM 050 511 6683
esko.jossas@akiliitot.fi

**Opiskelija-asiamiehet
Annukka Ruusula, kanttori,
MuM**
Puh. (09) 4270 1502
GSM 050 518 4038
annukka.ruusula@akiliitot.fi
Kanttori-urkuriliiton
opiskelijatoiminta, neuvonta
opiskelijoiden harjoittelu- ja
työllistymiskysymyksissä

**Toimistosihteerit
Tuija Kukkonen, yo-
merkonomi**
Puh. (09) 4270 1503
tuija.kukkonen@
akiliitot.fi

Jäsenyysasiat,
alaosastot,
luottamusmieskurssit

**Apulaistoiminnanjohtajat
Annamari Jokinen, VTM**
Puh. (09) 4270 1505
GSM 040 865 6630
annamari.jokinen@
akiliitot.fi

AKIn neuvottelu- ja
luottamusmiestoiminta,
AKIn alaosastotoiminta,
Kanttori-urkuriliiton
hallinto, kanttorien
ammattilliset asiat,
palvelussuhdeneuvonta

Vesa Engström, teol.yo
Puh. (09) 4270 1501
GSM 050 597 5231
vesa.engstrom@akiliitot.fi
Pappisliiton opiskelijatyö,
neuvonta opiskelijoiden
harjoittelu-, mentorointi- ja
työllistymiskysymyksissä

Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515
heli.meinola@akiliitot.fi

Cruxin toimitussihteeri,
jäsenyysasiat,
opintomatkat

**Merja Laaksamo,
pastori, TM**
Puh. (09) 4270 1506
GSM 050 542 3664
merja.laaksamo@akiliitot.
fi

Cruxin päätoimittaja,
AKIn viestintä,
Pappisliiton hallinto,
opintomatkat, pappien
ammattilliset asiat,
palvelussuhdeneuvonta

**Johdon assistentti
Tuula Anttonen,
HSO-sihtööri**
Puh. (09) 4270 1513
tuula.anttonen@akiliitot.fi

AKI-hallinnon ja johdon
assistentti, Pappisliiton
hallintoelinten
pöytäkirjanpitäjä, matka-
ja kokousjärjestelyt,
Internet-kotisivut

Anne Taanila
Puh. (09) 4270 1517
anne.taanila@akiliitot.fi
Kirjanpito ja
maksuliikenne

Erityiskoulutettujen työttömyyskassa ERKO
Asemamiehenkatu 2 C, 00520 Helsinki
Puh. (09) 7206 4343 ma ja to klo 12-15
Faksi (09) 272 1212
erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

Puhelinpalvelu yksityiselämän oikeusasioissa:
Arkisin klo 10-16 Asianajotoimisto Juridia Bützow oy
Puh. 010 684 1300. Mainitse minkä liiton jäsen olet.

Laaajan valikoiman ja hyvän palvelun kristillinen kirjakauppa, josta löydät kaikkien kustantajien kristilliset kirjat. Tervetuloa ostoksille myymälään ja verkkokauppaan!

SACRUM
Kaikkea maan ja taivaan väliltä.

Juhana Torkki

Tarinan valta

Teologian tohtori Juhana Torkki opettaa tarinankerronnan perusteet. Olemme aina valmiit kuulemaa kertomuksen, jossa joku ihminen uskoo unelmaansa – tai jossa jonkun unelma särkyä. Jos haluat muuttaa maailmaa ja vaikuttaa ihmisiin, sinun on osattava kertoa tarinoita. Menestyksekkäs tarina ei synny ilman tunnetta. Käsikirja kaikille, jotka haluavat ymmärtää politiikkaa ja mediaa, tai itse liikuttaa joukkoja.

28,90 (32,20)

OTAVA

Irja Askola

Pyhän kanssa piilosilla

Proosarunoja ja suorasanaista pohdintoja. Piispa Askola avaa tuoreesti kirkon uskon sisältöä ja puhuu avarasta armosta: Jumala toivottaa jokaisen ihmisen tervetulleeksi. Kirjan äänenpainot kehottavat työhön tasa-arvon ja lähimmäisenrakkauden puolesta. Uskon horisontti kantaa yli totunnaisen rajojen. Christer Åbergin kuvitus.

18,90

Sakari Kukko, Iro Haarla,
Ulf Krokfors, Mika Kallio

Valo

– Spirituals From Europe cd

Levyn musiikki perustuu eurooppalaiseen hengelliseen musiikkiin. Alkuperäisiä sävelmiä on kehitelty ja varioitu soittamalla, edelleen säveltämällä sekä improvisoimalla – siis antautumalla hengen vietäväksi.

20,90

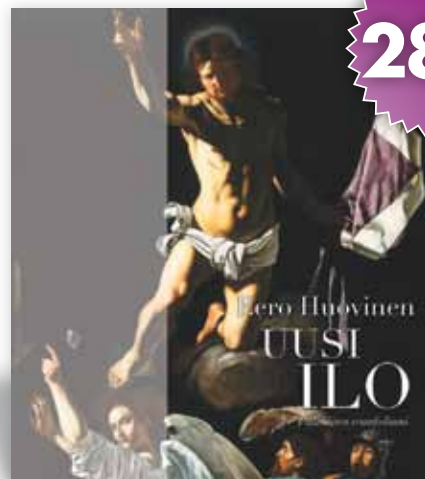
Wimme Saari,
Tapani Rinne

Soabbi

– Virsiä Saamenkielellä cd

Wimme Saaren joikaaminen, Tapani Rinteen bassoklarinetti ja Pauli Saastamoisen äänimaaisema yhdistyvät ennen kuulemattomalla tavalla omaperäisellä saamenkielisellä virsilevyllä.

20,50

Eero Huovinen

Uusi ilo

– Pääsiäisen evankeliumi

Emerituspiispan kirjan mietteet ovat syntyneet pääsiäisyön messuissa, joissa pimeys vaihtuu valoksi ja vanha uudeksi. Kristuksen ylösnousemus ylittää vanhan maailman rajat. Kuvitettu maalaustaiteen mestareiden teoksilla.

28,90 (34,90)

WSOY

* . MK8 1 *

Tervetuloa Papiston päiville Jyväskylän Paviljonkiin 30.9.-1.10.2014

Päivät rakentuvat pappislupauksen ja lupauksesta nousevien teemojen ympärille. Päivien tunnus on Lupauksen varassa.

Ilmoittautuminen alkaa 1.4. ja jatkuu 19.9. asti. Ilmoittautuminen tapahtuu täyttämällä ilmoittautumislomake kotisivuillamme osoitteessa

www.pappisliitto.fi

Osallistumismaksut:

(edullisempi hinta 30.6.2014 saakka)

- työelämäjäsenet 220 € / 260 €
- työelämän ulkopuolella olevat jäsenet 110 € / 150 €
- opiskelijajäsenet 30 € + 20 € illalliskortti
- ei-jäsenet, kaikki 260 € / 300 €

Hinta sisältää sekä ohjelmatarjonnan että ruokailut ja iltajuhlan (opiskelijahinta ei sisällä iltajuhlaa, illalliskortin voi lunastaa erikseen 20 euron hintaan).